

60218 ВСЕ ПРО ВИРОЩУВАННЯ
ТА ПЕРЕРОБКУ ЯГІД www.jagodnik.info

BERRYFIELD
ALL ABOUT GROWING AND PROCESSING BERRIES

INSORTEX

**ОБЛАДНАННЯ
ТА РІШЕННЯ
ДЛЯ ВАШОГО
БІЗНЕСУ**

+38 067 577 13 75

м. Полтава, пров. Промисловий, 17/2
insortex.com, insortex@gmail.com

46

Чому українську лошину
бракують у Європі?
Інсайти від експортера
з десятирічним досвідом

74

Без пауз і сезонності:
стратегія розвитку
від «Ягідної сторони
життя»

SYDOR

PACKAGING COMPANY

БІЛІ ТА БУРІ

ВІД ВИРОБНИКА!

ГОФРОЛОТКИ

ДЛЯ ЯГІД, ФРУКТІВ,
ОВОЧІВ, ЯБЛУК

Гофрлотки

для овочів і яблук

600x400x90 мм – 34 грн

600x400x120мм – 36 грн

377x322x125мм – 25 грн

366x285x144мм – 20 грн

357x285x132мм – 19 грн

Октабіни для овочів, яблук, груш

1200x800x500 мм – 250 грн

1200x800x1000 мм – 450 грн

Гофрлотки для ягід, овочів, яблук, груш

573x370x80 мм – 18 грн

573x370x95 мм – 20 грн

580x380x125 мм – 20 грн

Гофрлоток для яблук і овочів

585x385x185 мм – 38 грн

Гофрлоток, аналог «бананового»

500x370x230мм – 38 грн

Гофрлотки для ягід (економ-варіант)

573x375x80 мм – 17 грн

573x375x95мм – 18 грн

580x380x125мм – 19 грн

МІЦНИЙ ГОФРОКАРТОН

5 та 3 шари

ВЕНТИЛЯЦІЯ РУЧКИ

Мінімальне замовлення

ВІД 5 ШТ.

ШВИДКЕ ВИГОТОВЛЕННЯ

і доставка по Україні

Виробник:

вул. Б. Лепкого 19/63

м. Жидачів, Львівська обл.

+380 67 314 2670

sydorpack.com.ua

Пишіть у Viber або в директ

для замовлення!

Біофунгіцид

Плоди
без гнилей

Термін очікування
0 днів

БЕЗПЕЧНИЙ ЗАХИСТ без обмежень

 Taegro™

syngenta.

ТОВ «Сингента»

Консультаційний центр:
(безкоштовно зі стаціонарних телефонів)

 0 800 500 449

www.syngenta.ua

15 РОКІВ МЕДІАГРУПИ «ТЕХНОЛОГІЇ ТА ІННОВАЦІЇ»

У ці лютневі дні команда медіагрупи відзначає невеличкий, але показовий ювілей – 15 років! Так, саме в лютому 2011 року вийшов у світ перший номер журналу «Напої». За людськими мірками – це вік ще цілком юний. В історичному масштабі – майже непомітна дрібка. Але якщо перевести ці роки у працю, дедлайни, тексти, правки й дороги – виходить дуже відчутна дистанція.

За цей час світ побачили 105 номерів журналу «Напої та Пиво», 47 – «Садівництво і овочівництво», 44 – «Ягідник». Скільки рядків написано, за бажанням, можна порахувати. А от скільки разів їх перечитано, виправлено й доведено до ладу – краще навіть не намагатися.

Наш невеличкий, переважно жіночий колектив за ці роки встиг побувати з конференціями по всій Україні: із Заходу на Схід, з Півночі на Південь. Ми зростали разом із галузями, про які писали, набиралися досвіду, впевненості й, будемо відверті, професійної ваги.

Особлива цінність – наші партнери. Ті, які поруч від перших днів, і ті, хто приєднувався згодом. Примітно, що з кожним днем, тижнем, місяцем наше коло лише розширюється: партнери, колеги, друзі. Ми щиро вдячні за довіру і співпрацю – у цій сфері це валюта значно надійніша за будь-які гучні слова.

І попри всі складні часи ми продовжуємо працювати. Бо іншого варіанту для себе просто не розглядаємо. Ми залишаємося надійним інформаційним партнером галузі, організуємо конференції та форуми, створюємо фахові видання, які допомагають професіоналам залишатися в курсі новинок і тенденцій, ділитися досвідом і будувати мережу контактів. Кожен наш проєкт – це не просто подія або журнал, а частина великої системи підтримки і розвитку професійної спільноти.

Наприкінці хочеться окремо привітати засновниць медіагрупи «Технології та Інновації» – Катерину Коневу та Надію Ящук.

Катерину Вікторівну та Надію Іванівну, саме ви задумали й вдихнули життя у це дітище. І, попри всі випробування, не відмовилися від свого творіння, зберігши його й розвинувши. Без вас не було б усього того, що маємо сьогодні, і не було б нас – команди, яка збиралася навколо цієї справи.

Бажаємо вам витримки, нових сміливих ідей, міцної команди поруч і розвитку, який надихає не лише нас, а й усіх, хто працює разом із нами: партнерів, фермерів, колег та навіть конкурентів, адже кожен із них робить нашу спільну справу кращою.

*Від імені колективу медіагрупи «Технології та Інновації»,
видавничий редактор Жанна КРУК*

П.С. Шановні партнери, колеги, учасники! Запрошуємо вас долучитися до найближчого заходу медіагрупи «Технології та Інновації» – конференції «**HortiTech Ukraine 2026: садівництво, ягоди, овочі**», яка відбудеться 25–27 лютого у Тернополі. Буде професійно, змістовно і, як завжди, відкрито й дружно.

ЯГІДНИК

ВСЕ ПРО ВИРОЩУВАННЯ
ТА ПЕРЕРОБКУ ЯГІД www.jagodnik.info

BERRYFIELD
BY AGRICULTURE AND PROFESSIONAL MARKETS

«Ягідник» № 4 (44) 2025 р. – 1 (1) 2026 р.

Спеціалізований журнал

www.jagodnik.info

Видається з березня 2016 року

Дата виходу у світ –
24.02.2026 р.

Оформити передплату
можна в редакції та у
відділеннях Укрпошти.

Індекс видання,
розповсюджуюваного
за передплатою: **60218**.

Тираж: 3 тис. примірників.

Поштова адреса:

вул. Соборна, 1, офіс 217,
м. Рівне, Україна, 33023.

Адреса для листування:

м. Рівне, 33027, а/с 241.

Тел.: +38 068 568 58 22; +38
067 238 18 51.

E-mail: rmedia@ukr.net,

kateryna.koneva@gmail.com.

Ідентифікатор медіа в

реєстрі Національної ради України з питань телебачення
і радіомовлення: R30-03740 від 11.04.2024 (Рішення
Національної ради № 1272).

Журнал рекомендований фахівцям із ягідництва, а також спеціалістам переробних підприємств, науковцям і всім, хто зацікавлений створити власний бізнес у цій галузі. Виходить українською мовою.

Розповсюджується через адресну розсилку та шляхом передплати керівникам і головним спеціалістам сільськогосподарських підприємств, що спеціалізуються на вирощуванні ягідних культур, та підприємств переробної галузі, на спеціалізованих виставках, семінарах, конференціях в Україні та інших країнах світу.

Кількість реклами в загальному обсязі видання становить 33,8 %.

Виходить 5 разів на рік і розповсюджується на всій території України (паперова версія) і у світі (pdf-версія).

Директор: Надія Ящук.

Головний редактор: Катерина Конєва,
kateryna.koneva@gmail.com.

Видавничий редактор: Жанна Крук,
techandinnewsad-beer@ukr.net

Журналісти: Марина Степанюк, Оксана Марчук,
Катерина Трачук, Світлана Горошко, Іванна Драган.

Літературний редактор, коректор: Дар'я Аулова.

Дизайн, верстка: Олександра Григор'єва.

Передплата і реклама: Анна Панкратенкова,
+38 097 759 25 83, +38 095 60 70 904, reklama.nti@gmail.com;

Лариса Товкач, +38 097 968 95 16, sad.nti@ukr.net;

Ірина Петронюк, +38 096 491 66 92, nti.sad@gmail.com.

Контент-редактор сайту www.jagodnik.info:

Світлана Горошко, +38 067 270 02 64, s.lanulya@gmail.com,

Іванна Драган, +38 098 925 60 10, ivanna.dragan@gmail.com.

Бухгалтерія: +38 096 491 66 92, oksana.buh.ti@gmail.com.

Назва, концепція, зміст і дизайн журналу «Ягідник» є інтелектуальною власністю засновників і охороняється Законом «Про авторське право». За зміст рекламних оголошень редакція відповідальності не несе. Думка редакції може не збігатися з точкою зору авторів публікацій. Передрук тільки з дозволу редакції.

Віддруковано: ПП «Поліграфінтер».

Рахунок № СФ-02233 від 17 лютого 2026 р.

ПЕРЕДОВІ ПОТУЖНОСТІ ЗАМОРОЗКИ ЯГІД ТА ФРУКТІВ В УКРАЇНІ

Впровадження та дотримання **міжнародного сертифікату BRS Global Standards** передбачає контроль якості та простежуваності на кожному етапі виробництва.

За добу завод переробляє **до 80-ти тонн сировини**: ягоди, фрукти, овочі та гриби. Загалом більше **20-ти видів продукції**. Нове обладнання по переробці дозволяє отримати якісний кінцевий продукт.

Підприємство знаходиться в такому регіоні, де є можливість придбати **великі кількості культивованої та дикорослої ягоди, грибів та овочів**.

Дотримуючись принципів екологічності та енергоефективності, вся наша унікальна система холодозабезпечення використовує **природний холодоагент CO²**.

Альтернативне безперебійне живлення та генерація енергії сонця забезпечує безперервність технологічних процесів та збереження продукції протягом усього року.

Встановлена в камерах збереження **система Driv-in** дозволяє зберігати не тільки свою продукцію, але й надавати послуги по збереженню.

Партнери: UNI-MASZ , UNIDEX,
КОРІЕЛ ГРУП

вул. Вокзальна, 105, с. Чаруків,
Волинська обл., +38 050 641 57 01
office@bfvolyn.com.ua

**ТОВ «ЯГОДИ ТА ФРУКТИ»
(LLS BERRIES AND FRUITS)**

Мікроклімат, технології та щоденний догляд.
На Закарпатті ранній врожай лохини отримують... у травні

Біозахист, роботизація та ремонтантні сорти:
тенденції вирощування суниці садової у Великій Британії

Сила спільних дій.
Як у ягідному кооперативі на Тернопільщині створюють якісний продукт для Європи

НОВИНИ

6 «Технології та Інновації» в епіцентрі міжнародної виставки Fruit Logistica 2026: підсумки та результати

ПОДІЇ

8 SMARTBERRY-2025: платформа стійкості, технологій і зростання ягідного бізнесу

БІЗНЕС ТУР

22 «ФРУКТОВИЙ САД АТ»: технології вирощування лохини у відкритому ґрунті і в тунелях у контейнерах
26 Органічна лохина – концепція успіху господарства «Вауберрі»

ТЕХНОЛОГІЇ

29 Як створити додану вартість у плодово-ягідному бізнесі: практичні рішення від компанії INSORTEX

ЛОХИНА: РЕПОРТАЖ З ВИРОБНИЦТВА

32 Мікроклімат, технології та щоденний догляд. На Закарпатті ранній врожай лохини отримують... у травні

ЛОХИНА: ДОСВІД

36 Вимоги до якості експортної ягоди й тенденції ринку – в інтерв'ю з головою Спілки виробників та експортерів лохини Олегом Шишмарьовим

ТЕХНОЛОГІЇ

39 Весняні приморозки під контролем: як генератори туману PulsFOG допомагають зберегти урожай ягід
42 Дрони, ШІ та прецизійні обприскування у вирощуванні лохини високорослої – підхід Polska Borówka

ЛОХИНА: ДОСВІД

46 Чому українську лохину бракують у Європі? Інсайти від експортера з десятирічним досвідом

ТЕХНОЛОГІЇ ЯГІДНИЦТВА

49 xFarm: цифровий агроном у кишені кожного фермера

НАУКА

52 Стратегія поливу ягідних культур. Розповідає Анна ЛУЦЬКО, міжнародний консультант із вирощування ягід

ТЕХНОЛОГІЇ

56 Мікроживлення без компромісів: як з допомогою сучасних препаратів отримати максимум від ягідних культур
58 Зрошення під контролем: як сучасні технології зрошення рятують урожай у роки посух

СУНИЦЯ: ДОСВІД

62 Як закладати ягідні плантації європейської якості. Компанія «Декоплант» допомагає українським фермерам

ТЕХНОЛОГІЇ

66 Біофунгіцид Тагеро™ в інтегрованому захисті ягід. Дмитро ТИМОШЕНКО, менеджер з технічної підтримки засобів захисту спеціальних культур, винограду та ягідних, компанія «Сингента»

СУНИЦЯ САДОВА

68 Отримуйте саджанці суниці садової безкоштовно з гарантією збуту врожаю за вигідною ціною завдяки партнерству з компанією «Боніфрут»
70 Біозахист, роботизація та ремонтантні сорти: тенденції вирощування суниці садової у Великій Британії
74 Без пауз і сезонності: стратегія розвитку від «Ягідної сторони життя»

ДОСЛІДЖЕННЯ

77 Ринок органічних ягід ЄС у 2021–2025 роках: від кризи до українського домінування

МАЛИНА

82 Сила спільних дій. Як у ягідному кооперативі на Тернопільщині створюють якісний продукт для Європи. Розповідає голова правління кооперативу «Файна поляна» Тарас АНДРІЙЧУК

ТЕХНОЛОГІЇ

86 Майстри металу та теплиць: як сімейна компанія з Польщі завойовує європейський ринок
92 Ефективне використання сучасних технологій робить ягідний бізнес успішним. Переконали генеральний директор ТОВ «ФруТек» Сергій ЗМІЙЧУК
95 Удобрювати потрібно правильно! Добрива ТОВ «Торговий дім «Екотехнології» виробляються за оригінальною технологією марки «Дела»

ЗАМОРОЖУВАННЯ І ХОЛОДНА ЛОГІСТИКА

98 Між енергетичними викликами та експортними можливостями. Реалії галузі заморожування обговорили на конгресі «Сила холоду: ефективні рішення для бізнесу»

ТЕХНОЛОГІЇ ЗАМОРОЖУВАННЯ

104 Співпраця фермера і переробника: як виглядає модель, що працює

ТЕХНОЛОГІЇ

106 Фінська компанія Neova Agro: природний підхід до ягідництва

НИШЕВА КУЛЬТУРА: АРОНІЯ

108 Про аронію – корисну харчову рослину, яка здатна допомогти людям, розповідає професор кафедри садівництва ім. проф. В. Л. Симиренка НУБіП України Володимир МЕЖЕНСЬКИЙ

ЮРИДИЧНИЙ ПРАКТИКУМ

111 Захист прав інтелектуальної власності – «must have» для ягідного бізнесу

ТОРФ'ЯНИЙ КОМПЛЕКС – МІЙ ПРИРОДНИЙ СТИЛІСТ

ПРАВИЛА ЖИТТЯ
ЖУРАВЛИН
МОНРО

РОЖНЯТІВ
ТОРФ

ЗАМОВЛЯЙ

☎ 066 988 86 17

🌐 <https://torf.organic/>

✉ hello@torf.organic

«Технології та Інновації» в епіцентрі міжнародної виставки Fruit Logistica 2026: підсумки та результати

4–6 лютого у Берліні відбулася **Міжнародна виставка Fruit Logistica 2026**, яка вкотре підтвердила свій статус провідної платформи для професіоналів плодоовочевого бізнесу. Захід об'єднав 90 000 тисяч учасників з усього світу та зібрав в одному місці ключових гравців індустрії свіжої продукції.

Понад 800 B2B-переговорів та візити близько 1500 потенційних партнерів із Європи та всього світу – такі вражаючі результати роботи Національного стенду України, про це офіційно повідомила Асоціація «Ягідництво України». До його складу увійшли 10 компаній та галузевих об'єднань: Асоціація «Виробники лохини України», ТОВ «Волинська ягідка», ТОВ «Голдбері», ТОВ «Джи Пі Агро», ТОВ «Дунайський аграрій», ТОВ «Нікдарія», ГС «Укрсадвинпром», ТОВ «Сем ЕкоПак», ГС «Спілка виробників та експортерів лохини», IFG (Invita Frost Group).

Асоціація «Виробники лохини України» представляє всіх своїх 44 діючих учасників-виробників. Під час виставки Fruit Logistica 2026 усі 3 дні на стенді працювали 12 виробників Асоціації.

– Серед учасників були, як професійні і досвідчені виробники, так і молоді компанії, які планують виходити на експорт через рік-два. «Квитком на експорт» лохини є міжнародні стандарти – GlobalG.A.P. та GRASP. Якщо компанія хоче експортувати, відповідально і стало розвивається, – вона має сертифікуватися ще під час початку збору врожаю: підготуватися і пройти перевірку аудитором. Безпечність та якість ягоди є умовою успішного виходу на експорт, – наголосила президентка Асоціації **Наталія ПУКШИН**.

Під час міжнародної виставки Fruit Logistica директор нідерландського розсадника **Schrijnwerkers Plants B.V. Леон ШРАЙНВЕРКЕРС** – експерт із багаторічним досвідом у сфері селекції та розмноження лохини, розповів ексклюзивно для читачів видання «Ягідник» про нові сортові розробки, зокрема сорт лохини Highland Charm, який є результатом десятирічних досліджень, які проводилися в Інституті Джеймса Хаттона в Шотландії:

– Великі ягоди, сильний восковий наліт, дуже гарний вигляд. Смак дуже хороший. Легко збирати, добре зберігається, ягода тверда. Думаю, що він добре підходить для тривалого транспортування на експорт. Але виробники повинні протестувати його самі.

Іспанська компанія **Elifab (Elifab Solutions)**, що спеціалізується на розробці та виробництві високотехнологічного обладнання для сортування та пакування свіжих ягід і фруктів теж взяла участь у Fruit Logistica. Про перші підсумки розповіла представниця компанії в Україні **Наталія ЗЕЛЕНСЬКА**:

– В цілому для Elifab/Ellips виставка пройшла вдало. Наші очікування справдилися і всі заплановані зустрічі і навіть незаплановані відбулися, і пройшли дуже добре. Маємо як нові контакти, нові проекти, так і замовлення від вже дійсних партнерів та клієнтів.

Вкотре медіагрупа «**Технології та Інновації**» взяла участь у міжнародній події. Зокрема співзасновниця медіагрупи **Надія ЯЦУК** особисто відвідала виставку для популяризації українського досвіду та обговорення нових спільних проєктів, що сприятимуть розвитку галузі.

– Три дні насиченої роботи, спілкування та позитивних емоцій з друзями та партнерами. Національний стенд України на Fruit Logistica 2026 – це приклад того, як консолідація зусиль бізнесу, держави та профільних організацій дає потужний результат, – каже Надія Яцук.

BLUEBERRY VISION **4.0**
Unitec Technology

UNI**Q** **BLUEBERRY**
Unitec Technology

Інноваційні рішення UNITEC для зовнішнього та внутрішнього відбору якості вашої чорниці.

З BLUEBERRY VISION 4.0 AI і UNI^Q BLUEBERRY ваша лохина матиме ще більше цінності. Ніщо не залишається непоміченим завдяки ефективній та повній класифікації якостей: зовнішніх якостей, внутрішніх якостей, дефектів форми, а також оптичного калібру та кольору.

UNITEC **100**
We work for your results YEARS OF INNOVATION

UNITEC Headquarters
Via Prov.le Cotignola, 20/9 - 48022 Lugo RA - Italy - Ph. +39 0545 288884 - unitec@unitec-group.com
unitec-group.com

SMARTBERRY-2025:

платформа стійкості, технологій і зростання ягідного бізнесу

Попри воєнні виклики, галузеві заходи відіграють ключову роль у збереженні професійного діалогу, розвитку бізнесу та науково-практичного потенціалу, демонструючи стійкість і єдність української аграрної спільноти. Міжнародна ягідна науково-практична конференція, яка відбулася 11-12 грудня 2025 року в Києві на базі готельно-ресторанного комплексу «Верховина» й, як і щороку, засвідчила високий рівень представництва. Захід пройшов під новою динамічною назвою – **«SMARTBERRY 2025 – ТЕХНОЛОГІЇ. ІННОВАЦІЇ. УСПІХ»**. У конференції взяли участь близько 300 провідних гравців ягідного та садівничого секторів, представники технологічних компаній, переробники, експортери й науковці з усіх куточків України – від Закарпаття до Херсонщини та Харкова. Своїми напрацюваннями й практичним досвідом поділилися майже 30 спікерів: керівники фермерських господарств, агрономи та експерти технологічного бізнесу, які представили актуальні рішення, інновації та приклади успішної роботи в умовах воєнного стану.

Під час конференції відбулася й низка спеціалізованих заходів, що суттєво розширили її практичну частину. Зокрема, учасники долучилися до Конгресу «Сила холоду: ефективні рішення для бізнесу», який був зосереджений на актуальних технологіях заморожування та довготривалого зберігання ягідної продукції. 12 грудня акцент було зроблено на навчанні: стартувала Berry&Fruit Academy за участі міжнародних експертів, а в межах бізнес-туру учасники відвідали провідні ягідні господарства регіону – «Фруктовий сад АТ» і «Вауберрі».

Конференцію відкрили вітальним словом засновниці медіагрупи **«Технології та Інновації»**, організаторки Міжнародної науково-практичної конференції **Катерина КОНЄВА** та **Надія ЯЦУК**.

– Сьогодні в нашій залі присутні представники усіх регіонів України і навіть з-за кордону. Хочемо висловити вам своє захоплення, – що ви є, ви працюєте і розвиваєтеся на благо своїх господарств і своєї країни. Уже цілих 15 років медіагрупа «Технології та Інновації» працює разом із вами та зростає завдяки вашій довірі. Приємно

констатувати, що сьогодні серед вас є десятки компаній, фермерських господарств, які ропочинали свій шлях разом із нами, а то й завдяки нам, і йдуть поруч усі ці роки. Серед наших перших партнерів – компанії ЄФТ, «Евкаліпт Р», «Долина Агро», «Фрутек» та багато інших. З перших днів з нами співпрацює юридична компанія «Пахаренко і партнери». Вже 10 років поруч із нами ГО «УКРСАДВИНПРОМ» та її керівник Володимир Печко. Сьогодні ми проводимо 46-й захід, а незабаром відзначатимемо 10-річний ювілей наших галузевих заходів, які об'єднують читачів, виробників і партнерів та щоразу доводять свою високу ефективність, – поділилась Катерина Конєва.

**ЯГІДНИЙ СЕКТОР
УКРАЇНИ: ВИКЛИКИ,
ТРЕНДИ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

**АСОЦІАЦІЯ ВИРОБНИКІВ
ЛОХИНИ: ОБ'ЄДНАННЯ
ЗАРАДИ ЯКОСТІ**

Конференцію «SMARTBERRY 2025 – ТЕХНОЛОГІЇ. ІННОВАЦІЇ. УСПІХ» активно підтримали члени асоціації «Виробники лохини України» – офіційного ягідного партнера. Тому одним із цікавих моментів заходу став виступ **Івана ГРЕЧКІВСЬКОГО** – виконавчого директора асоціації **«Виробники лохини України»**. Організація, заснована 14 лютого 2025 року, вже об'єднує 40 членів, площі лохинових насаджень яких сягають понад 1700 гектарів.

– Великі виробники лохини часто обговорювали те, чого не вистачає галузі, як її можна розвивати тощо. Ми чули багато коментарів від наших іноземних партнерів про різну якість української лохини, яку вони імпортують. Окрім того, озвучувалося чимало питань з приводу сертифікації, точніше, її відсутності, – пояснив Іван Гречківський передумови створення асоціації.

Олександр ВОВЧЕНКО,
директор ФГ «Вауберрі»

Іван ГРЕЧКІВСЬКИЙ, виконавчий директор
асоціації «Виробники лохини України»

Асоціацію «Виробники лохини України» від інших галузевих об'єднань відрізняє насамперед те, що вона створена виробниками для виробників: засновники асоціації мають у середньому 10 років досвіду вирощування та реалізації лохини.

– Наша ідея полягає в тому, що ми хочемо не лише розвивати галузь в Україні та на міжнародному ринку, а представляти її як виробники лохини. Наша ягода набагато якісніша, ніж ягода наших країн-сусідів, і на експортному ринку вона має займати кращу позицію, – наголосив виконавчий директор асоціації.

Окрім того, під час свого виступу Іван Гречківський також високо оцінив рівень організації «SMARTBERRY 2025 – ТЕХНОЛОГІЇ. ІННОВАЦІЇ. УСПІХ»:

– Восстанне я брав участь у цій конференції декілька років тому, і хочу оцінити нереальний стрибок у

підготовці та якості наповнення дискусій. Мені надзвичайно приємно бути частиною цього заходу.

УКРАЇНА НА МІЖНАРОДНОМУ ЯГІДНОМУ РИНКУ: РЕАЛЬНІСТЬ ТА ІМІДЖЕВІ ВИКЛИКИ

Ірина КУХТІНА, президентка асоціації «Ягідництво України», представила результати власного дослідження медіаприсутності України як країни-експортера ягід. Результати виявилися неоднозначними та дали привід замислитися над позиціонуванням української продукції.

Зокрема, порівняльний аналіз охопив Україну, Польщу, Сербію, Чилі, Мексику та Єгипет. Україна найчастіше згадується як постачальник

замороженої малини, свіжої лохини та дикорослої замороженої чорниці.

– Усі говорять про Україну як про постачальника малини. Це, в принципі, відповідає обсягам нашого експорту, але інформація недостатньо позитивна.

За її словами, порівняльний аналіз із Польщею показав суттєві відмінності. У польських виробників більш збалансований профіль із позитивним сприйняттям як свіжих, так і заморожених ягід. За класифікацією країн-постачальників Україна потрапляє до найнижчої категорії – цінових постачальників. Негативні згадки здебільшого стосуються нестабільності якості, нестабільності постачань і проблем із логістикою. Натомість Польща сприймається як стабільний постачальник із розвиненими технологіями та великою кількістю виробників.

Hortusys

Розумне управління садом

Система простежуваності та обліку для сучасного садівництва

- ✔ Трекінг і управління врожаєм
- ✔ Контроль працівників і зарплат
- ✔ Інформація в реальному часі
- ✔ Відповідність GlobalG.A.P.

Hortusys уже використовують господарства України різного масштабу!

+380733944346

@hortusys

hortusys.com

Скануйте для деталей

реклама

Учасники конференції SmartBerry 2025 біля брендволу

Надія ЯЦУК (медіагрупа «Технології та Інновації») з представниками компанії «Евкаліпт Р»

Ірина Кухтіна також наголосила на ролі самих компаній у формуванні іміджу країни:

– Репутація країни створюється саме компаніями й тим, як вони працюють. Від цього залежить приблизно 70 % успіху. Тому, якщо ми хочемо, щоб нас вважали преміальним постачальником, то повинні справді бути цим преміальним постачальником.

ОСОБЛИВОСТІ СЕЗОНУ ТА ШЛЯХИ РОЗВИТКУ

Ліліана ДМИТРИЄВА, засновниця та директорка розсадника «Брусвяна», під час свого виступу на конференції «SMARTBERRY 2025 – ТЕХНОЛОГІЇ. ІННОВАЦІЇ. УСПІХ» проаналізувала загальні тренди ягідного ринку України у 2025 році.

З-поміж загальних особливостей цього Ліліана Дмитрієва виділила складні погодно-кліматичні умови, які зіпсували понад 50 % врожаю, перебої з електропостачанням і нестачу працівників, що змусило підвищувати заробітну плату, збільшуючи таким чином собівартість виробництва лохини. Так, на ягідних плантаціях у 2025 році середня зарплата становила від 1000 гривень у день: за збирання суниці садової платили 20–25 гривень за кілограм або 100–120 гривень на годину, а за збирання лохини – 25–50 гривень за кілограм.

Ліліана Дмитрієва також зазначила, що через нестачу спеціалістів власникам низки господарств довелося самостійно опанувати агрономію.

Окрему увагу спікерка приділила експортним особливостям. Так, у сезоні 2025 року Україна активно експортувала свіжу лохину до країн Європейського Союзу

та Великої Британії, але здебільшого до фасувальних центрів Іспанії та Нідерландів, не вибудувавши при цьому власні бренди.

– Якщо розглядати світове виробництво лохини протягом року, то ніша у червні й липні вільна, і саме нею могла б скористатися Україна, як і періодом у липні та серпні. У цей час мало хто зможе конкурувати з українськими виробниками, – наголосила експертка.

Проте суттєві перешкоди для експорту полягають у відсутності авіасполучення для постачань до арабських країн і країн Близького Сходу, а також у нестачі великих партій і ягідних хабів, через що великі міжнародні гравці не звертають уваги на український ринок. Також проблемою залишаються відмінності українських і європейських методик аналізу вмісту пестицидів і важких металів.

ВІД РОЗДРОБУ ДО ЦІЛОРІЧНОЇ РОБОТИ: ДОСВІД ФЕРМЕРКИ З КИЇВЩИНИ

Фермерка з Київщини **Ірина БАРЗО** під час конференції поділилася досвідом трансформації свого господарства від монокультури суниці садової до диверсифікованого виробництва з власними потужностями для заморожування.

До 2021 року господарство «Ягідна сторона життя» вирощувало тільки суницю садову на площі 4 гектари. У 2019 році виникла криза збуту: у серпні, в пік другої хвилі плодоношення суниці, ринок зупинився, а варіант заморожувати врожай не підходив через високу собівартість. Саме тоді родина почала розвивати роздрібні продажі через спільноти та доставлення.

Сьогодні господарство організувало близько 25 спільнот, у кожній з яких налічується по 200 осіб – загалом 3–5 тисяч постійних клієнтів. А з 2023 року компанія почала розширювати асортимент: до 4 гектарів ягідних культур (суниці садової, смородини, порічки, жимолості, ожини, агрусу, лохини та малини) додали ще й сезонні овочі.

За словами фермерки, у 2022 році клієнти почали цікавитися замороженою продукцією, адже через проблеми з електроенергією люди перестали самостійно заморожувати ягоди на зиму. Спочатку користувалися послугами підрядників, але логістика з'їдала прибутки. У 2025 році завдяки перемозі в навчально-освітній програмі TalentA для жінок-фермерок із сільської місцевості, яка заснована та реалізується міжнародною сільськогосподарською компанією Corteva Agriscience.

ПЕРСПЕКТИВИ ГРАНТОВОЇ ПІДТРИМКИ ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ АГРАРІЇВ У 2026 РОЦІ

Гранти у 2026 році – це вже не «додаткова опція», а один із ключових інструментів виживання й розвитку українського агросектору. Саме про реальні можливості державної та міжнародної підтримки, умови доступу й практичні кейси говорили учасники дискусійної панелі в межах зимової конференції «SMARTBERRY 2025 – ТЕХНОЛОГІЇ. ІННОВАЦІЇ. УСПІХ».

Особливо наголошував на цьому експерт з розвитку садівничого ринку, активний учасник профільних робочих груп Мінекономіки та консультант ягідних і садівничих підприємств,

голова ГС «УКРСАДВИНПРОМ» Володимир ПЕЧКО. Саме він модерував дискусію, учасники якої переконані, що активна грантова підтримка на різних рівнях дозволила українським аграріям вистояти та розвиватися в умовах воєнного стану.

ДЕРЖАВНЕ ФІНАНСУВАННЯ НА 2026 РІК

У проєкті Бюджету України на 2026 році на фінансування грантових програм для підтримки садівництва й овочівництва передбачені кошти у розмірі 1,3 млрд грн. Представник **Міністерства економіки, довкілля та сільського господарства України Сергій ГВОЗДЬ** запевнив, що у 2026 році кошти будуть виділятися в тих же об'ємах, що і раніше: 10 млн грн на одного заявника на проєкт із садівництва, та 7 млн грн – овочівництва. Умови участі у грантових програмах виписані у 738 Постанові Кабінету Міністрів України «Деякі питання надання грантів бізнесу».

– За чотири роки роботи програми за грантові кошти профінансовано створення 3371 га садів, 387 господарств отримали гранти на теплиці на суму 528 млн грн. На жаль, прийом заявок по них був зупинений у травні 2025 року, а та, які отримали позитивне погодження, отримують фінансування у лютому 2026 року, – пообіцяв представник Міністерства.

На сьогодні в Україні триває робота над новим порядком компенсації будівництва овочесховищ. Документ уже підготовлений, проходить узгодження, і отримав позитивний висновок Міністерства фінансів України. Очікується, що у лютому-березні 2026 року програма зможе стартувати.

РалкоТехник пропонує сучасні рішення, що поєднують надійність і енергоефективність. **Системи на CO₂** не лише екологічні, а й працюють із високою ефективністю навіть за пікових навантажень – саме тоді, коли потрібно швидко охолодити великі партії ягід.

Ще одна технологія – **рекуперація тепла**: надлишкове тепло від холодильних установок використовується для часткового обігріву приміщень чи води, що дозволяє зменшити витрати на інші енергоресурси.

Важливу роль відіграє автоматизація. Сучасна **система Ralcontrol** дозволяє контролювати температуру та вологість, забезпечує дистанційний моніторинг обладнання і мінімізує людський фактор. Ягідні господарства отримують подвійну вигоду: зменшення витрат та збереження якості продукції, які є критично важливими факторами для розвитку бізнесу.

Ralco

Technic

СИСТЕМИ ПРОМИСЛОВОГО ОХОЛОДЖЕННЯ

ТОВ «РалкоТехник»
Відділ продажу: +38 (067) 807-19-92
sales_department@ralco.com.ua
Сервісна служба: 0 800 309 009
(безкоштовно по Україні)
www.ralco.com.ua

🇩🇪 Німеччина
🇺🇦 Україна
🇵🇱 Польща

реклама

Анна та Тетяна ДОМБРОВСЬКІ (співвласниці «Фруктовий сад АТ»)

Надія ЯЩУК, директорка медіагрупи «Технології та Інновації», Олег ДІДУХ, технічний експерт FAO, Володимир ПЕЧКО, голова ГС «УКРСАДВИНПРОМ»

Учасники конференції

– Єдиним критерієм для участі у програмі буде будівництво нових, сучасних овочесховищ з контрольованим середовищем, системами вентиляції та мікроклімату, – наголосив Сергій Гвоздь.

Президент **Української плодощовочової асоціації Тарас БАШТАННИК** звернув увагу на зміни у державному у фінансуванні проєктів з розвитку садівництва, ягідництва та виноградарства та тепличного господарства. Відтепер співфінансування буде умова 50 на 50, лише для господарств, які працюють у прифронтових областях це співвідношення становити 80 на 20.

НОВИЙ ГРАНТОВИЙ ЦИКЛ ВІД FAO

Новий грантовий цикл для мікро та малих виробників, які займаються ягідництвом, а також для аграраторів планує запускати FAO у Волинській, Закарпатській, Івано-Франківській, Львівській, Тернопільській, Чернівецькій, Хмельницькій та Дніпропетровській областях.

– Попередньо відомо, що гранти можуть отримати виробники, які займаються вирощування у відкритому ґрунті на площі від 1 до 20 га, у закритому – від 0,3 до 5га, мають загальний земельний банк не більше 100 га і зареєстровані у системі ДАР (Державний аграрний реєстр), – зауважив технічний експерт FAO **Олег ДІДУХ**.

Грантові кошти можна буде використати на теплиці, системи фертигації, поливу, холодильне обладнання, техніку для збору та обробку врожаю, обладнання для підвищення безпечності харчових продуктів, для облаштування лабораторій, налагодження переробки, а також для сонячних електростанцій. Розмір фінансової інвестиції для них становитиме до 25 тис. доларів.

– Також цього разу вперше агрегаційні моделі за грантові кошти будуть профінансовані у Волинській, Тернопільській та Хмельницькій областях. Тут розмір інвестицій може становити від 26 тис. до 150 тис. доларів. Це можливість для однієї компанії зібрати продукцію по регіону в сусідніх малих та середніх фермерів для подальшої переробки, – пояснив Олег Дідух.

Щоправда реалізувати ці грантові програми потрібно за рік і завершити їх не пізніше ніж за 3 місяці до кінця грантового циклу. Про старт цих проєктів буде оголошено в ДАР.

МІЛЬЙОН ДОЛАРІВ НА ПЕРЕРОБКУ ВІД ПРОГРАМИ АГРО

А переробні підприємства аграрного сектору безумовно зацікавить пропозиція американського уряду. Він готовий виділити співфінансування у вигляді гранту у розмірі до 1 млн доларів у рамках реалізації Програми АГРО на придбання американського обладнання для збільшення виробництва вітчизняних переробних підприємств. Перевагу в його отриманні матимуть підприємства з досвідом, розповів менеджер проєктів **Програми з аграрного і сільського розвитку (АГРО) Сергій ОСТАПЕЦЬ**.

– Програма АГРО працює з компаніями, які на постійній основі залучають до своїх бізнес-процесів мікро, малих та середніх фермерів. Мета цього проєкту – посилення співпраці з фермерами для розвитку переробної галузі, щоб у перспективі, це працювало і після закінчення його реалізації, – зауважив Сергій Остапеч.

Щоправда охочі подати грантову заяву повинні поспішати, оскільки завершити реалізацію проєкту потрібно до вересня 2026 року.

МАРКЕТИНГОВА ПІДТРИМКА ПРОЄКТОМ UNIDO GQSP UKRAINE

Нині українські виробники потребують фахової допомоги у сертифікації, стандартизації своєї продукції, маркетингової підтримки, особливо ті, хто хоче розширити свій експортний потенціал, наголосив Національний Технічний Радник Проєкту **UNIDO GQSP Ukraine Павло ЛАДЕЦЬКИЙ**. Ця програма фінансується урядом Швейцарії і на сьогодні активно працює в українському секторі ягідництва та горіхівництва.

Також Проєкт UNIDO GQSP Ukraine активно підтримує та лобіює участь українських компанії у міжнародних виставках.

– Ми націлені підтримувати компанії, які пройшли наші тренінги, підвищили свої знання і готові бути учасниками національного стенду, – зауважив Павло Ладецький.

Експерти, які долучилися до дискусійної панелі «Вижити і виграти: нові ринки та продажі української ягоди у час нестабільності» у рамках конференції «SMARTBERRY 2025

– ТЕХНОЛОГІЇ. ІННОВАЦІЇ. УСПІХ» мають власний позитивний досвід участі різних проєктах. Тому радять максимально використовувати можливість будь-якої підтримки, особливо у нинішніх непротистих мовах.

ПРАВОВІ АСПЕКТИ: РЕЄСТРАЦІЯ ТА СЕРТИФІКАЦІЯ

Іванна МАРЧЕНКО, спеціаліст із сортів рослин патентно-правової фірми «Пахаренко і партнери» – Головного Юридичного партнера конференції, розповіла про зміни в законодавстві щодо реєстрації, сертифікації та розмноження садивного матеріалу.

Так, за її словами, найбільша структурна зміна відбулася 23 липня 2025 року, коли Міністерство аграрної політики та продовольства було ліквідовано, а його функції покладені на Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства. Відтепер усі документи щодо реєстрації нових сортів і включення до Державного реєстру сортів, придатних для поширення в Україні та Реєстру суб'єктів насінництва та розсадництва подаються саме до цього міністерства, яке є новим Компетентним органом, що забезпечує та реалізує державну політику у сфері охорони прав на сорти рослин.

Окрім того, Іванна Марченко наголосила на важливості використання наявних офіційних реєстрів:

– Державний реєстр сортів, придатних для поширення в Україні, Державний реєстр патентів на сорти рослин і Реєстр заявок – це ті бази даних, які потрібно вміти аналізувати й використовувати у своїй діяльності.

Позитивними змінами, за її словами, є спрощення процедури сертифікації. Так, з 1 вересня для загальнопоширених сортів або сортів суспільного надбання більше не потрібно надавати договір на використання сорту, оскільки така інформація перевіряється у Державному реєстрі сортів, придатних для поширення в Україні.

– Окрім того, у базі даних додано спеціальну колонку, в якій позначається, чи належить цей сорт до загальнопоширеного сорту або сорту суспільного надбання. Органу сертифікації це спрощує роботу, а для вас як суб'єктів господарювання – зменшує бюрократію, – пояснила спікерка.

ГОЛОСИ ВИРОБНИКІВ: ДОСВІД І ВИКЛИКИ

Учасники конференції поділилися власним досвідом роботи в складних умовах воєнного часу. Так, **Аліна РУДНІК** із фермерського господарства **Олега Пустовойта** розповіла про вирощування суниці садової та лохини на Чергіївщині.

За її словами, цей сезон виявився складним перш за все через погодні умови:

– Весною були приморозки, влітку начебто все більш-менш нормально, але кожного тижня були дощі. І осінь також була дощовою. Тож якби не дощова погода, то ситуація була б набагато кращою.

Щодо переходу фермерського господарства до технологій закритого ґрунту, то Аліна Руднік зазначила, що плани такі є, але поки що вони не на часі.

Окрім того, представниця ФГ **Олега Пустовойта** високо оцінила формат конференції, які організувала медіагрупа «Технології та інновації»:

– Мені подобається цей захід, адже я почула багато цікавої та корисної інформації. Кожного разу приїжджаєш у різні міста на різні конференції і дізнаєшся щось нове, спілкуєшся з колегами. Це справді чудова можливість для ягідників поспілкуватися, набратися досвіду та поділитися ним з іншими.

А Ярослав ОЛІЩУК із фермерського господарства «Галичанка» представив досить нетиповий саме для фермерів бізнес – заморожування продукції:

– Ми нетипове фермерське господарство, тому що, крім вирощування, ми розвиваємо ще й заморожування. У нас є статичні камери, в яких за температури -25 °C ми заморожуємо ягоди, і надаємо цю послугу іншим виробникам.

До речі, ФГ «Галичанка» працює з дуже цікавою культурою – бузиною. За словами Ярослава Оліщука, бузина використовується для забарвлення у харчовій промисловості замість лохини чи дикорослої чорниці:

– Цього року української чорниці було дуже мало, напевно, разів у 20 менше, ніж зазвичай, тому попит на бузину різко зріс. І ціна на неї була досить висока, – розповів Ярослав Оніщук.

НОВИНКИ ДЛЯ СУЧАСНОГО САДУ

Інсектициди
системної дії

Флоніки 500, ВГ

Ефективний контроль
сисних шкідників

- Флонікамід 500 г/кг
- Безпечний для ентомофауни
- Не спричиняє розвитку резистентності

Чисті дерева без стресу

Спатаро, КС

Подвійна
системна дія

- Спіротетрамат 100 г/л
- Рух по ксилемі та флоемі
- Знижує репродуктивну здатність шкідників

Контроль, що працює зсередини

Gibbalin

Рівномірні плоди
екстракласу

- 19 г/л гібереліну GA 4+7
19 г/л 6-бензиладеніну
- Витягує та подовжує форму плоду
- Збільшує кількість зав'язі під час цвітіння

Коли форма має значення

biochem
agro

Прості рішення для саду «під ключ»

www.biochemagro.com.ua
+38 096 717 47 55

реклама

Представники галузі та партнери конференції під час спільної зустрічі

Надія ЯШУК (медіагрупа «Технології та Інновації») з представниками компанії «Сортер-Пак»

Окрім того, участь у конференції взяв також і **Олег БАЗЮК** – директор компанії «Долина Агро», яка має власну лабораторію in vitro.

– Ми випробовуємо та розмножуємо у себе нові сорти лохини, які вивели разом із шотландцями в інституті Джеймса Хаттона в межах міжнародного консорціуму. Тобто ознайомлюємо та ведемо попередні переговори щодо промислового випробування цих сортів в Україні, – зазначив Олег Базюк.

За його словами, важливість таких конференцій для представників ягідної галузі полягає у тому, що в одному місці збираються однодумці, спеціалісти та практики, завдяки чому вони можуть краще усвідомити свою позицію на ринку:

– Але основне та найцінніше – це спілкування. Ми не лише дізнаємося щось нове, але й можемо особисто презентувати власний продукт.

А агроном фермерського господарства «Іванівська Калина» **Владислав ЯРЕМЧУК** розповів під час конференції про вирощування груші в саду площею 14 гектарів, а також суниці садової на плантації, площа якої становить 3 гектари.

– Ми вирощуємо грушу трьох сортів – Ноябрська, Яблунівська й Алесія. Усі дерева ростуть на шпалері та під протиградовою сіткою. А щодо суниці садової, то сортів цієї ягідної культури ми висадили дуже багато, щоб забезпечити різноманітність асортименту та краще розуміти, які з них більше підходять ринку і для майбутніх насаджень, – пояснив Владислав Яремчук.

За його словами, сезон 2025 року виявився складним перш за все через весняні заморозки:

– Через це ми втратили досить багато врожаю й отримали не зовсім те, що очікували. До речі, під час цієї конференції я дізнався більше про можливі засоби захисту від весняних приморозків. Це надзвичайно важливе питання, адже ця проблема дуже актуальна за нинішніх кліматичних змін.

Також участь у конференції взяла **Валентина РОМАНЧУК**, керівник відділу продажів фермерського господарства «Щедрий врожай пів-

дня», що працює на Миколаївщині, тобто у прифронтовій зоні.

– Вирощуванням овочів наше фермерське господарство почало займатись у 2023 році одразу після деокупації території. Всього за два роки ми зуміли збільшити площі на більш як 20 %. Якщо говорити про асортимент, то в сезоні 2025 року ми вирощували кавуни, диню, перець, помідори, баклажани, кабачки, буряки, моркву, капусту та інші культури, – розповіла представниця господарства.

За її словами, плани на 2026 рік доволі амбітні – висадити 1300 га насаджень, на 400 гектарах з яких ростимуть баштанні культури.

– Окрім того, для якісного зберігання вирощеної продукції ми будемо овочесховища потужністю 10 тисяч тонн. Попри те, що ми зосереджені на вирощуванні овочів і баштанних культур, участь у ягідній конференції для нас є важливою в плані комунікації та налагодження партнерських відносин з підприємствами харчової промисловості, особливо з переробниками овочевої та ягідної продукції, – зазначила Валентина Романчук.

До речі, господарство «Щедрий врожай півдня» працює в досить складних умовах:

– Упродовж дев'яти місяців 2022 року ми перебували під окупацією, а зараз у нашій місцевості відбувається розмінування території. Ми залишились працювати на цій землі, не релокувались, завдяки чому є робота не тільки для місцевого населення, але й для переселенців з Херсонщини, відновлюються громади та інфраструктура. Це наша маленька місія, вклад у повернення життя на деокуповані території.

Іван ТУРЗІН, представник ТОВ «Перша грибна компанія»

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЧНІ РІШЕННЯ ДЛЯ ФЕРМЕРІВ ПРЕЗЕНТУВАЛА КОМПАНІЯ EFT GROUP

На сьогодні EFT Group – це єдина компанія на ринку України, яка повністю охоплює весь спектр послуг у садівництві та забезпечує обслуговування промислових об'єктів «під ключ». EFT Group об'єднує компанії «ЕФТ Плюс», «Біохім Агро» та «ПрофПолив», що дозволяє впроваджувати найскладніші аграрні проекти. Зокрема, під час SMARTBERRY 2025 для учасників конференції підготували виступи одразу чотири фахівці: регіональний менеджер компанії EFT Group Марк Кузьмінський, представниця компанії Weremczuk (Польща) Єва Безкоровайна, представниця Business Development Manager xFarm Олександра Воловик, технолог з ягідних культур компанії «Біохім Агро» Артур Сіжук.

НАЙНОВІШІ ТЕХНОЛОГІЧНІ МЕТОДИ БОРЬБИ ІЗ ЗАМОРОЗКАМИ

Особливу увагу аудиторії привернув виступ представника **EFT Group Марка КУЗЬМІНСЬКОГО** на тему: «Методи захисту від весняних заморозків. Сучасні технології збережен-

ня врожаю від EFT GROUP». Експерт представив ґрунтовний аналіз актуальних інструментів боротьби з негодою, серед яких: автономні мобільні обігрівачі, вітрові машини (вітряки), спеціальні свічки проти заморозків, системи зрошення, застосування гіберелінів та антистресантів, а також парогенератори. Учасники конференції «SMARTBERRY 2025 – ТЕХНОЛОГІЇ. ІННОВАЦІЇ. УСПІХ» на власні очі могли побачити на вулиці машину EFT Group – пристрій для захисту від заморозків.

– Оскільки цей сезон видався особливо болючим через весняні заморозки, ми вирішили ще раз про-

дemonструвати технологічне рішення. Це спеціальні мобільні обігрівачі, які вже встигли добре зарекомендувати себе в українських садах. Саме ці моделі, що є навісними до трактора, ефективно працюють при температурі до $-3\text{ }^{\circ}\text{C}$ і охоплюють площу від 3 до 5 га. Цього сезону ми помітили важливу технічну особливість: пристрої найкраще проявляють себе, коли на деревах або кущах вже є зелена маса. Нагрітому повітрю потрібно «зачепитися» за листя, щоб утримати тепло. Коли ми запускали їх на початку весни, по «голому» дереву, робота була дещо складнішою.

Марк КУЗЬМІНСЬКИЙ, представник EFT Group під час виступу

MYCO GUARDIAN

Perlina

КОМПЛЕКСНИЙ ФЕРМЕНТАЦІЙНИЙ
КОНЦЕНТРАТ

☎ 098 128-10-10
🌐 agrolista.com.ua
✉ info@agrolista.com.ua

реклама

Під час виступу Марк Кузьмінський також акцентував увагу на високоефективних вітрових машинах, які вже понад пів століття успішно використовуються у світовій практиці. Як розповів експерт, вітрові машини – це стаціонарні або мобільні установки, обладнані потужними вентиляторами, які під час температурних інверсій змішують теплі шари повітря з висоти та спрямовують їх у низ, витісняючи холодні повітряні маси від рослин. Такі агрегати забезпечують захист при зниженні температури від -3 °C до -6 °C. При висоті башти 10,5 м площа ефективного покриття однієї машини становить від 3,5 до 6 га. Що цікаво, обладнання може працювати в повністю автоматичному режимі – за заданими програмами чи температурними порогоми, миттєво реагуючи на зниження температури повітря.

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ТА ЯГІДНИЦТВО: ЕФЕКТИВНІ РІШЕННЯ ВІД xFARM

Тему цифровізації галузі під час SMARTBERRY 2025 розкрила **Олександра ВОЛОВИК, Business Development Manager xFarm** (група компаній EFT GROUP), яка долучилася до конференції у форматі онлайн із темою виступу: «Як технології та штучний інтелект змінюють ягідно-плодовий бізнес». Експерт детально розповіла про трансформацію сучасного агробізнесу через впровадження інтелектуальних систем управління.

– Наше рішення було створене фермерами для фермерів, адже наша основна мета – щоб усі інструменти для управління господарством завжди були у вас «у кишені». Ви можете носити всю необхідну інформацію з собою у смартфоні. Як я часто кажу, це такий собі життєвий чат вашого підприємства. Ви також можете використовувати інструменти СФК, де поєднані точність, агрономія, телеметрія, показники сенсорів, а також менеджмент та управління процесами, – розповіла фахівчиня.

Артур СІЖУК, технолог з ягідних культур компанії Biochem Agro (EFT Group) під час виступу на конференції

МЕХАНІЗАЦІЯ ЯК ЗАПОРУКА РЕНТАБЕЛЬНОСТІ

«Ефективний збір урожаю з технікою **WEREMCZUK**. Комбайни для професійного ягідництва», – таку тему виступу у форматі онлайн презентувала **Єва БЕЗКОРОВАЙНА**, представниця польської компанії Weremczuk. Ексклюзивним представником компанії в Україні є Biochem Agro, яка входить до складу групи EFT GROUP – Головного Технологічного партнера конференції.

У своєму виступі Єва Безкоровайна детально зупинилася на можливостях техніки для механізації збору врожаю:

– Наші комбайни призначені для професійного збору ягідних та овочевих культур. Ми працюємо на ринку вже близько 45 років, а першою машиною, яку ми виготовили, був комбайн для збору ягід JOANNA. Сьогодні наша техніка успішно працює в різних країнах світу, забезпечуючи збір смородини, лохини, малини, а також таких кісточкових культур, як вишня та слива.

Особливу увагу фахівець приділила диференціації техніки за призначенням. Зокрема, зазначила, що для овочевого сектору компанія виокремила спеціальний бренд **WERINGEN**, під яким випускаються спеціалізовані машини для збору овочів. У сегменті ягідництва Єва Безкоровайна виділила модель **KAREN**, яка завдяки своїм технічним характеристикам є найбільш придатною для збору лохини, літньої малини, що вирощується на шпалері та низькорослої вишні. Водночас для фермерів, які спеціалізуються на вирощуванні смородини, найбільш ефективним рішенням залишається серія комбайнів **JOANNA**. Ця лінійка машин є універсальним інструментом для професійного ягідника: окрім чорної та червоної смородини, техніка серії **JOANNA** демонструє відмінні результати при зборі агрусу, аронії, шипшини та ремонтантних сортів малини.

ВИКЛИКИ ЯГІДНОГО СЕЗОНУ 2025

Зміна клімату, регулярні весняні заморозки та зростання собівартості виробництва стають ключовими викликами для промислового ягідництва у 2025 році. Про практичні підходи до захисту насаджень і роботу зі стресами рослин розповів **Артур СІЖУК**, технолог з ягідних культур компанії **Biochem Agro (EFT Group)**.

Експерт звернув увагу на те, що в умовах глобальних кліматичних змін аграріям варто відмовитися від пошуку «магічної пігулки» та перейти до стратегії комплексного захисту. У своєму виступі Артур Сіжук детально розібрав інструментарій антистресових рішень та економічні виклики, що постають перед виробниками ягід:

– Сьогодні зміна клімату – це реальність, яка змушує навіть «безпечні» раніше регіони шукати методи захисту від заморозків. Важливо розуміти: панацеї не існує. Жоден метод не спрацює на 100 %, якщо він не є частиною послідовної системи. Ми в Biochem Agro орієнтуємося на поєднання технічних рішень та інтелектуальної агрохімії.

Зокрема, експерт навів конкретні приклади використання препаратів Gibb Plus – препарат для стимуляції розвитку великих рівномірних плодів, «Квантум-Амінофрост» – комплексний антистресовий продукт, а також Gibbalin – новинка сезону 2026, регулятор росту на основі гіберелінів та 6-бензиладеніну. Забезпечує покращення калібру й форми плодів та підтримує рослину під час весняних заморозків, компенсуючи дефіцит гіберелінів за низьких температур.

– Окрім кліматичних ризиків, критичним викликом 2025 року залишається зростання собівартості виробництва. Найболючіше питання – це дефіцит та здорожчання робочих рук. Саме тому кожне технологічне рішення, яке ми пропонуємо в межах EFT Group, має бути максимально раціональним та працювати на результат: збереження плоду та оптимізацію витрат, – резюмував Артур Сіжук.

ЗАХИСТ ВРОЖАЮ ВІД ВЕСНЯНИХ ЗАМОРОЗКІВ: ПРАКТИЧНІ РІШЕННЯ ДЛЯ АГРАРІЇВ

Проблема весняних радіаційних заморозків стає дедалі актуальнішою для ягідних та плодових господарств України. Теплі зими призводять до раннього пробудження рослин, і навіть короточасне зниження температури вночі може знищити врожай ще на стадії цвітіння. За таких умов агровиробники все частіше звертаються до технологій активного захисту насаджень.

Про один із практичних і доступних методів захисту рослин – використання генераторів гарячого туману PulsFOG – розповів **Олександр ПИСАРЄВ**, керівник напрямку компанії «Чистий світ – трейд», офіційного представника німецького виробника PulsFOG в Україні.

– Хочу поділитися практичним досвідом використання генераторів гарячого туману PulsFOG для захисту ягідних культур від весняних заморозків. Зараз ми всі бачимо, що зими стають дуже теплими, і через це виникає серйозна проблема – як уберегти рослини від нічних похолодань навесні. Критична температура для багатьох культур може становити всього $-0,8$ – $-1,5$ °C. Навіть коротке падіння температури здатне призвести до некрозу тканин, пошкодження пилку та зав'язі, – зазначає Олександр Писарєв.

За словами Олександра Писарєва, технологія гарячого туману дозволяє створити над насадженнями захисне теплове середовище навіть за суттєвого зниження температури.

– Туман – це один із найдешевших і водночас ефективних способів захисту від весняних заморозків. Для роботи достатньо однієї людини, яка може обслуговувати площу до 15 гектарів. Головне – щоб упродовж усієї ночі насадження залишалися вкритими туманом, – підкреслює керівник напрямку компанії «Чистий світ – трейд».

Під час конференції **Юрій Чемерис**, директор **ТОВ «ЛЕНДЕКОТЕХ»**, виступив із доповіддю на тему захисту врожаю від екстремальних погодних умов:

– Сьогодні обговорювалося багато способів боротьби з весняними ранніми приморозками, зокрема й із застосуванням сучасної техніки. За останні два роки компанія «ЛЕНДЕКОТЕХ» розширила співпрацю з лідерами ринку – «Agrofrost» (Бельгія) та «ТВХ» (Нова Зеландія), що змінило підходи до постачання обладнання для боротьби з морозами.

БІОЛОГІЧНИЙ ЗАХИСТ І БІОПРЕПАРАТИ

Як розповідає **Іван ТУРЗІН**, представник **ТОВ «Перша грибна компанія»** та виробник біопрепаратів, на конференцію компанія привезла кілька новинок:

– Сьогодні ми представили три нові мікси на основі триходерми, які

СИСТЕМИ КРАПЛИННОГО ЗРОШЕННЯ ТА ДОЩУВАННЯ

Будівництво та проектування

Проекти зрошення всіх сільськогосподарських культур та водонакопичувальних басейнів для зрошення

Проекти та будівництво побутової та дощової каналізації

Проекти створення та краплинного зрошення плодових, ягідних, горхоплідних, виноградних насаджень, маточників і розсадників багаторічних культур

Комплектація та будівництво систем краплинного зрошення багаторічних насаджень, овочевих і технічних культур; систем зрошення газонів на присадибних ділянках, парках тощо

Проекти захисту від підтоплення, берегоукріплення, гребель, водозахисних дамб, розчищення річок, водосховищ, ставків; паспорти водогосподарських об'єктів

Грунтові та геодезичні вишукування, роботи з винесення проектів в натуру

ТОВ «Водовід»
 вул. Васильківська, 37
 м. Київ, 03022, Україна
 +380 50 358 98 29
 Рябков Сергій
 srbakov@gmail.com
 www.vodovid.com
 www.vodovid.com.ua

реклама

На стенді компанії BINFIELD

Джеремі ДАРБІ, експерт з ягідництва (Велика Британія), Сергій ЗМІЙЧУК, директор ТОВ «ФруТек»

самостійно розроблені нашими фахівцями. Також з новинок – «Перлина» – це гранульовані концентрати з триходерми, які можна використовувати як більш економну та зручну альтернативу нашій зерновій продукції, особливо для великих аграріїв. Окрім цього, ми показали кліпси, які вже є традиційним продуктом, та лінійку «Фунгімет» – добавки для пророщування насіння, захисту кореня та інших агротехнологічних завдань. Ми вже 20 років займаємося міцеляцією грибів. У нас можна купити пакет із міцелієм, наприклад вішанки чи іншого штаму, і самостійно пророщувати його вдома або на господарстві. Грибницю ми вирощуємо у себе на виробництві для власних потреб та працівників, а для клієнтів пропонуємо найкращий готовий товар, щоб вони могли самостійно отримувати урожай.

Іван Турзін розповідає про свій досвід участі в цьогорічній конференції:

– Як учасник я беру участь уперше, тому спочатку було трохи страшнувато, ніби не на своєму місці. Але зараз усе нормально: спілкуємось із людьми, усі дуже ввічливі та добрі. Дуже цікаво, надзвичайно цікаво. А саме місце проведення – просто фантастика: яскраво, зручно, на вищому рівні.

Коментуючи ситуацію на підприємстві та регіоні, зазначає:

– Ми працюємо в Запоріжжі, в області, яка вважається прифронтовою зоною – приблизно 20–25 кілометрів від лінії бойового зіткнення. Підприємство продовжує роботу, і ми запевняємо, що будемо працювати далі, поки наші військові дають нам цю можливість.

ДОБРИВА ТА ЖИВЛЕННЯ РОСЛИН

Руслан Омелянович, керівник відділу продуктового маркетингу компанії BINFIELD, розповідає про діяльність компанії та останні новинки:

– З останніх досліджень найбільше випробували німецькі стимулятори росту рослин, інноваційні добрива на основі полісульфату та ще один новий продукт, який незабаром стане першим на ринку.

Представляючи позицію компанії на ринку засобів живлення та захисту рослин, комерційний директор «Агрітеми» Сергій Жовнір наголошує на універсальності продуктового портфеля та практичній цінності галузевих зустрічей:

– Для ягідного сегмента ми пропонуємо стимулятори росту, амінокислоти та водорозчинні добрива.

ЗРОШЕННЯ ЯК ДРАЙВЕР РОЗВИТКУ АГРАРНОГО БІЗНЕСУ

Підсумовуючи власний досвід роботи на ринку зрошувальних систем та оцінюючи роль професійних галузевих заходів для розвитку аграрного бізнесу, головний інженер проєктів ТОВ «Водовід» Сергій РЯБКОВ зазначає:

– Наша компанія будує системи зрошення для овочевих культур, садів і ягідників. Останнім часом ми використовуємо продукцію турецького виробництва, яка за два сезони роботи показала себе з гарної сторони за якістю – нарікань немає, а за окремими показниками вона навіть краща за відомих виробників. Такі конференції є корисними для компаній,

адже тут відбувається живе спілкування, обмін досвідом і встановлення нових ділових контактів. Якщо й надалі запрошувати сильних експертів – як українських, так і міжнародних, а також представників великих господарств, які готові ділитися практичними напрацюваннями щодо підготовки ґрунту, посадкового матеріалу, догляду, зберігання та переробки продукції, інтерес до таких заходів лише зростатиме. Користуючись нагодою, хочу побажати медіагрупі «Технології та Інновації» з нагоди 15-річчя міцного здоров'я, натхнення та витривалості, а також подальшого розвитку й збереження обраного професійного формату, який об'єднує галузь і сприяє її поступу.

ЗАКРИТИЙ ҐРУНТ І ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ

Компанія ТОВ «Церес Юкрейн» спеціалізується на постачанні матеріалів для вирощування рослин у закритому ґрунті. Про напрями роботи компанії розповідає менеджер із продажів Ігор МЕЛЬНИЧЕНКО:

– Ми постачаємо високоякісні матеріали для вирощування рослин. Основний фокус – рішення для закритого ґрунту, але продукція також використовується у ягідництві.

Під час конференції генеральний директор ТОВ «ФруТек» Сергій ЗМІЙЧУК розповів про застосування різних елементів технологій вирощування для розширення сезону виробництва ягідної продукції. Зокрема, зосередився на перевагах захищеного ґрунту, використанні тунелів, субстратів і правильному підборі сортів

як ключових чинниках стабільної якості та рентабельності.

– Що нам дає загалом захищений ґрунт? Передусім це розширення сезону, значно нижчі виробничі ризики, менше проблем із хворобами, більш комфортні умови для збирання врожаю, вища врожайність і, що дуже важливо, кращі товарні якості продукції, – зазначив Сергій Зміичук.

Менеджер **ТОВ «НВФ Пласт-модерн» Валентина ДМИТРЕНКО** представила продукцію компанії та відзначила цінність участі у галузевих конференціях:

– Наша компанія виробляє плівку для мульчування, касети, крапельну стрічку, тепличну та тунельну плівку. Конференції медіагрупи «Технології та Інновації» є для нас надзвичайно корисними. Тут отримують інформацію як початківці, так і досвідчені фермери – кожен знаходить для себе нові рішення.

Розповідаючи про участь компанії у виставці, новинки асортименту та значення живого професійного спілкування співвласниця **ТОВ «Кліома Сервіс» Олена КЛИМЧУК** зазначає:

– На цю виставку ми привезли новинки. У нас є професійні литовські субстрати, а також хобі-лінійка – у малому фасуванні 20, 40 і 70 літрів. Ми дуже вдячні організаторам за те, що залучають таку кількість учасників.

Також на конференції з власним стендом була представлена польська компанія **Guillin**, яка презентувала сучасні пакувальні рішення для харчових продуктів і fresh-сегменту, зосереджені на екодизайні, функціональності та відповідності вимогам роздрібних мереж.

Асортимент компанії охоплює пластикову та картонну упаковку, зокрема термоформовані лотки, готові до автоматизованих ліній пакування та різних логістичних сценаріїв.

РОЗСАДНИЦТВО ТА СЕЛЕКЦІЯ

Директор **ТЗОВ «Долина Агро» Олег БАЗЮК**, розповідаючи про діяльність компанії, участь у галузевих заходах і співпрацю з партнерами, зазначає:

– Ми займаємося розсадництвом, маємо лабораторію in vitro, працюємо з лохиною та підщепами. Сьогодні привезли наш стандартний набір – підщепи черешні й сливи, також розмножуємо підщепи на персик і сорти лохини. Найголовніше, що зараз ми ведемо випробування та розмножує-

мо власні нові сорти лохини, які створюємо спільно з шотландськими партнерами в Інституті Джеймса Хартона в межах міжнародного консорціуму. Уже ведемо попередні переговори щодо промислового випробування цих сортів, яке плануємо розпочати з цієї осені. Такі конференції – це, по суті, зібрання однодумців, спеціалістів і практиків в одному місці. Вони мають дуже позитивний ефект, адже допомагають краще усвідомити свою позицію на ринку, зрозуміти, чим ти займаєшся і куди маєш рухатися. Найцінніше тут – живе спілкування, обмін новинами та можливість презентувати свій продукт безпосередньо, через контакт із людьми. Я дуже радий співпрацювати з медіагрупою «Технології та Інновації», адже завдяки таким партнерствам нас знають, ми просуваємо свою продукцію та власні ідеї.

КОМПАНІЇ, ЯКІ ВЗЯЛИ УЧАСТЬ У ВИСТАВЦІ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ОБЛАДНАННЯ

Під час конференції «SMART-BERRY 2025 – ТЕХНОЛОГІЇ. ІННОВАЦІЇ. УСПІХ» участь у виставці технологій та обладнання взяли провідні компанії, що працюють у сфері вирощування саджанців, систем зрошення, переробки й зберігання продукції, захисту та живлення рослин, а також агротехнологій і інженерних рішень для сучасного ягідництва та садівництва.

*Олег БАЗЮК, директор
ТЗОВ «Долина Агро»*

ПІДЩЕПИ ПЛОДОВИХ КУЛЬТУР
РОЗМНОЖЕНІ ЗА ТЕХНОЛОГІЄЮ
"IN VITRO"

САДИВНИЙ МАТЕРІАЛ

ПЛОДОВО-ЯГІДНИХ КУЛЬТУР
ТА ДЕКОРАТИВНИХ РОСЛИН

**Товариство
з обмеженою відповідальністю
«Долина-Агро»**

Івано-Франківська область,
м. Долина, вул. Обліски, 36а/4
тел/факс +38 034 77 27851
info@dolyna-agro.com.ua
www.dolyna-agro.com.ua

реклама

Ерман ЕРОГЛУ (компанія «Де Кемп Україна»),
Жанна МАТВИЄНКО (компанія «Шипшина
України»), Богдан БОДНАР (компанія «Органічний
сад» (TM Stupava organic garden))

На стенді компанії «Декоплант»

Вирощування та реалізація саджанців: De Kemp Ukraine, «ФРУТЕК», «Новосад», «Малин Планта», «Декоплант», «Шипшина».

Системи поливу та зрошення: «ПРОПОЛИВ», «Акватек», «Водовід».

Обладнання для заморожування, переробки, сортування, пакування та зберігання: «Інсолар-Холод», «Інсортекс», «4 Стихії», «Кліома Сервіс», «Сортер-Пак», «Холод-Інжиніринг», «Толсма», Rosana, UNIMASZ H.M., VEGA Bartosz Juszczuk UNIMASZ H.M. Juszczuk Sp. j., «РалкоТехник», «Чистий світ», «Бінфілд», «МЕГА», «Спанрайз», «МАС Системз», «Смарт Агро», «Ван Дайк», «Фріос», Gulin, Progress Engineering, «Альфаінтерпласт», ТОВ «Орієнт Вей», «Агромель».

Засоби захисту рослин та живлення: «Агрітема», «Родоніт Агро», «Агрохелат Україна», «БАСФ», «БАЙЄР», ВТУ, Biochem Agro, «Соларе», Біопотіс, «Перша грибна компанія».

Агро-технології, інженерні рішення, теплиці, укріття: «Евкалипт», HAYGROVE, «Лендекотех», «Ясно» (YASNO).

Матеріали для садівництва
– CERES ltd UKRAINE.

Дегустація напоїв і лотерея від партнерів: яскраві акценти SMARTBERRY 2025.

Під час конференції відбулася виставка-дегустація напоїв. Зокрема, Головний Винний партнер заходу – компанія з Бесарабії «Frumushika-Nova Family Winery» – презентував свої вина, які в 2025 році здобули міжнародне визнання на конкурсах VINARIUM, DECANTER та WINELOVER: Odessa Black, Chardonnay Beton EGG і Citronniy Magaracha. Odessa Black із локального сорту Одеський чорний вразив глибиною смаку та виразною

танінністю, а Citronniy Magaracha – свіжістю й ароматами мускату та цитрусів; обидва вина отримали золоті медалі VINARIUM International Wine Contest. Особливу увагу привернуло Chardonnay Beton EGG – перше в Україні Шардоне з шестимісячною витримкою у бетонному яйці:

– Це перше в Україні Шардоне, що пройшло шестимісячну витримку у бетонному яйці. Вино виготовлене у трендовій лінійці з кронинг-пробкою й вирізняється натуральністю та глибиною смаку, який щоразу відкривається новими відтінками, – зазначив співвласник **FRUMUSHIKA-NOVA family winery Володимир ПАЛАРІЄВ**.

На конференції «SMARTBERRY 2025 – ТЕХНОЛОГІЇ. ІННОВАЦІЇ. УСПІХ» Головний Півний партнер «Богданівська броварня» презентувала експериментальну серію з трьох сортів пива з ягідними та фруктовими смаками, так і свою класичну лінійку. За словами засновника броварні Богдана Демченка, головним завданням було перевірити, як різні види ягід впливають на смак і аромат напою:

– Гранат ми використали свіжий – він дуже гарно «ліг» на пиво. А от малина та вишня в замороженому вигляді не дали потрібної насиченості, тому для пива варто використовувати виключно свіжу ягоду в пік сезону.

Окрім ягідних експериментів, учасники конференції мали змогу скуштувати добре відомі стилі броварні – Keller, Weizen, Blanche, Dunkel, Chocolate, світлий лагер «Світла вежа» та класичний Český Pils, який отримав найвищу оцінку у своєму класі, зокрема й від авторитетних пивних інфлюенсерів телеграм-каналу «Смак пива».

Засновник **Strong Distillery Роман МЕДВЕДЧУК**, коментуючи участь

компанії у конференції SMARTBERRY 2025, зазначив:

– Для нас ця подія має особливе значення, адже Strong Distillery вже двадцять перший раз виступає партнером заходів медіагрупи «Технології та Інновації», що підтверджує сталість співпраці та спільні професійні цінності.

Свої дистилляти, наливки та лікери на базі ягід, фруктів і навіть овочів також презентували для учасників **CraftSAD, ФГ «ЯГІДНА ПОЛЯНА»**.

Серед живого діалогу, дегустацій і професійних дискусій свою позицію щодо розвитку бренду та ринку натуральних напоїв окреслив власник компанії «**Naturovy» Сергій ЛЕОНОВ**: – Участь у SMARTBERRY для нас – це можливість показати нові авторські чаї з ягід власного вирощування та підтвердити принципову позицію щодо натуральності продукції без барвників і хімічних добавок.

На честь свого 15-річчя медіагрупа «Технології та Інновації» наприкінці дня організувала святкову лотерею від партнерів. **Організатори висловлюють величезну вдячність компаніям, які надали для проведення лотереї свою продукцію та інші подарунки:**

«Пахаренко і партнери», «Фрутек», «4 стихії», «Ясно», «Акватек», «Валентина», «Пластмодерн», «Бінфілд», Agreen, Bahco, «Кліома», «Брусвяна», Сергій Остапеч, «Евкалипт», «Прогрес», «Декоплант», «Фруктовий сад АТ», ФГ Олега Пустовойта, Ігор ЧЕЧІТКО (GOODFARM-UA), «Соларе Україна», «Алфаінтерпласт», «Шипшина».

РОКЕРАСК AIR

Ваші фрукти та овочі дихають і захищені!

Персоналізовані Pokebowls
розміри контейнерів, одна кришка

Екодизайн

- 100% підлягає переробці (FSC®-C168260) паперовий контейнер + rPET кришка
- Можливість багаторазового закривання кришкою
- Можливість герметизації контейнера
- Подовжений термін зберігання фруктів
- Вентиляційні отвори в контейнері та кришці захищають продукти від вологи

Переробка

Паперовий контейнер FSC® (FSC® C168260) + щільна кришка rPET

100% можливості персоналізації відповідно до ваших потреб

відео

каталог

#weprotectyourfood

«ФРУКТОВИЙ САД АТ»: технології вирощування лохини у відкритому ґрунті і в тунелях у контейнерах

Із господарством «Фруктовий сад АТ» читачі журналу «Ягідник» знайомі давно. А от нещодавно всі охочі мали унікальний шанс відвідати компанію та ознайомитися з інноваційними технологіями вирощування лохини у відкритому ґрунті та в тунелях у контейнерах. Екскурсія господарством відбулася у межах конференції **SMARTBERRY 2025**, що організувала медіагрупа «Технології та Інновації» 11-12 грудня у Києві. Після першого теоретичного дня всі охочі змоги побачити на практиці, як побудувати успішний бізнес із вирощування лохини. Як досягнути високої врожайності на сталих площах, які нюанси в догляді за лохиною допомагають збирати якісні врожаї, які дієві підходи до обрізування кущів та як вирощувати лохину в контейнерах у закритому ґрунті – про це учасникам бізнес-туру розповіли співзасновники господарства «Фруктовий сад АТ» **Анна ДОМБРОВСЬКА** та **Дмитро ГОНЧАРУК**.

У господарстві «Фруктовий сад АТ» учасники бізнес-туру побачили лохину на 5 га і розсадник на 2 га. Філософія «Фруктового саду АТ», за словами Анни Домбровської, ґрунтується не на збільшенні площі, а на підвищенні врожайності. І це ягідникам вдається. Зокрема, тут збирають від 4,8 кг до 6,5 кг лохини з куща, залежно від сорту. 6,5 кг плодів із куща у сезоні 2025 року зібрали із сорту Дюк. Нельсон дав 4,8 кг з куща.

– Щоб досягнути високої врожайності лохини, потрібно знати багато нюансів. Зокрема, дуже важливо правильно працювати з корінням лохини. Якщо корінь буде здоровий, розвинений, мичкувата система буде потужна, то рослина даватиме хороший урожай і вегетативна маса добре розвиватиметься. За умови правильного підходу до догляду за корінням можна збирати 16–20 тонн з гектара, – впевнений співзасновник господарства Дмитро Гончарук

Спочатку плантації закладали за стандартною схемою 3*1 м. З часом посадки ущільнювали, і вже Дюк висадили за схемою 3 м*90 см. Відстань між кущами в ряду в нових насадженнях планують зменшити до 80 см. Водночас ширина міжрядь лишається сталою, адже в господарстві всі роботи механізують. Тому на насадженнях Нельсона фермери зараз встановлюють шпалеру, адже він сильно розгалужується і заважає

трактору зайти в міжряддя. Дмитро Гончарук пояснив, що висота шпалери визначається з урахуванням особливостей кожного сорту. Для сорту Блю Голд шпалера може бути нижча. Оптимальна висота шпалери для Нельсона – 80–120 см. Така ж висота найкраща для Дюка.

ВІДКРИВАТИ АГРОТКАНИНУ

У господарстві «Фруктовий сад АТ» раніше гряди накривали агротканиною. Зараз від цієї практики відходять. І в цьому переконалися учасники бізнес-туру.

– За весь час догляду за лохиною ми побачили, що всі поживні елементи в посадковій ямі повністю перегнивають, а рослина починає гірше рости. На одному кварталі у нас висаджений Спартан, який тривалий час дуже добре ріс. Але раптом він почав хворіти. Здали рослину на аналіз – ніяких захворювань не виявили. Проблема була інша: коли викопали кущ, то виявили, що мичкуватого коріння майже не було. Водночас помітили, що весь поживний матеріал, який ми додавали під час посадки, давно перегнив, і рослина, фактично,

Анна ДОМБРОВСЬКА,
співзасновниця господарства
«Фруктовий сад АТ»

росла в нашому ґрунті. Ми засипали свіжий торф, замульчували і вирішили не накривати знову агротканиною. З усіх гряд її зняли, вибрали стару мульчу з-під кущів та засипали нову – торф і щепу. За два роки Спартан відновився, і цього року дав дуже якісний урожай, який ми експортували, – поділився Дмитро Гончарук.

У зимовий період щороку на гряди досипають мульчу з хвої, яка пе-

регниває і забезпечує рослину поживними речовинами.

– Коли ми проводили облік урожаю, то побачили закономірність: врожайність на відкритій ділянці, де додаємо свіжу органіку, значно вища – на 30–40 %. Проте той, хто обробляє велику плантацію, повинен вирішити проблему з бур'янами. Ми пропонуємо вручну. Головне не допустити злакових бур'янів, які забирають азот, – наголосив учасникам бізнес-туру Дмитро Гончарук

КОНТРОЛЬ ВОЛОГІСТІ – ОБОВ'ЯЗКОВИЙ

На плантації потрібно ретельно контролювати вологість. Для цього в господарстві «Фруктовий сад АТ» використовують тензіометри компанії «Акватек».

– У кожному кварталі стоїть по два тензіометри: один на глибині 30 см, інший – на глибині 15 см. У нас є працівник, котрий раз на два дні перевіряє вологість на тензіометрах по всьому полі та надсилає мені показники в месенджер, і я можу контролювати рівень вологості в кожному

FELIX Z вишні, сливи, яблука промислових сортів

Нові рішення для збору фруктів

Офіційний дилер в Україні

Сергій Зубар

+38 (097) 95 04 185

biochemagro.communication@gmail.com

JOANNA смородина, аронія, малина

реклама

кварталі незалежно від того, де фактично перебуваю, – поділився співзасновник господарства.

Окрім рН- та ЕС-метрів, у господарстві використовують ґрунтомір, який вимірює вологість кожні 10 см. Так вдається контролювати полив.

ПІДХІД ДО ЗАХИСТУ ТА ЖИВЛЕННЯ

Технічну карту у «Фруктовому саду АТ» постійно вдосконалюють, окремі препарати замінюють. Наприклад, додали в технологічну карту препарат Ревіона® від компанії BASF, який засновникам господарства сподобався за відгуками на одній із профільних конференцій.

– В середині липня ми відправляємо в лабораторію «Агротест» листя лохини, щоб визначити кількість поживних речовин у ньому. Так одного разу ми виявили нестачу міді, яку компенсували обробками по листу. Траплялося, що було недостатньо азоту. Потрібно розуміти: якщо ви хочете досягнути певної врожайності,

то рослинам треба допомагати закласти хороший урожай і давати достатньо поживних речовин, – розповів Дмитро Гончарук.

Дієві засоби захисту та живлення учасникам бізнес-туру продемонстрував технолог із ягідних культур компанії **Biochem Agro Артур СІЖУК**. За його словами, на старті сезону особливо важливо забезпечити рослини достатньою кількістю міді.

Компанія пропонує препарат Nordox на основі 860 г/кг оксиду міді, що еквівалентно 750 г/кг біологічно активної чистої міді. Це економічний засіб, адже норми його використання на гектар є відносно невисокими.

Також важливим елементом захисту рослин є Polyversum. Через обмеження та заборону багатьох діючих речовин дедалі більшого значення набувають біологічні продукти, які не залишають шкідливих залишків у врожаї. Polyversum належить саме до цієї категорії.

Говорячи про захист від весняних приморозків, Артур Сіжук наголосив, що ключовим є насичення клітин рослини речовинами, які знижують температуру замерзання. Для цього застосовують калійні препарати, зокрема нітрат калію, а також спеціалізований продукт «АміноФрост». Він містить кріопротектори, які проникають у бруньки та деревину й захищають їх від впливу низьких температур.

Після приморозків надзвичайно важливо швидко відновити потенціал рослини. З цим ефективно справляються гібереліни Gibb Plus, Gibb 3, Globaryll. Загалом гіберелін – це гормон, який у нормальних умовах синтезується самою рослиною. Проте після приморозків, особливо в період цвітіння, його вироблення припиняється, тому виникає потреба у зов-

нішньому внесенні. Це дозволяє зберегти зав'язь і запобігти опаданню квітів. Також у післястресовий період доцільно застосовувати препарати на основі водоростей.

Окрему увагу під час презентації було приділено механізованому збору лохини. Артур Сіжук розповів про особливості використання комбайна KAREN від компанії Weremczuk Agromachines, яку в Україні представляє Biochem Agro.

Комбайн KAREN оснащений двома вертикальними струшувачами з регульованою силою струшування. Для мінімізації втрат ягід кущі лохини необхідно компактно обрізувати: чим менший просвіт біля основи куща, тим менше плодів втрачається під час збирання.

Фахівець підкреслив, що при плануванні механізованого збору варто заздалегідь обирати відповідні сорти. Це мають бути сорти з дружним досяганням і твердою ягодою. Ідеальними для механізованого збирання він назвав Драпер та Каліпсо.

Комбайн KAREN може працювати в міжряддях шириною від 2,5 м, є компактним і придатним для використання як на плантаціях із прямою, так і з Т-подібною опорою. Вертикальні струшувачі працюють делікатно, не пошкоджуючи кущі ягідних культур.

– Якщо ви плануєте механізувати збір урожаю, звертайтеся до компанії Biochem Agro за консультацією, – підсумував Артур Сіжук.

ЛОХИНА В ТУНЕЛЯХ – НОВИЙ УСПІШНИЙ ПРОЄКТ ГОСПОДАРСТВА

Співзасновниця господарства Анна Домбровська презентувала учасникам бізнес-туру новий проєкт – тунелі та лохину в контейнерах. Тунелі Pioneer від компанії Naygrove поставили минулого літа, дворічні саджанці перед розміщенням у теплиці дощували в контейнерах навулиці. Одразу ж у перший рік зібрали врожай – від 700 г до 1500 г з куща.

Лохину в контейнерах вирощують методом гідропоніки, який має багато нюансів. Наприклад, субстрат під час вирощування на гідропоніці не такий важливий, адже рослини живляться поживним розчином. Анна Домбровська розповіла, що саджанці лохини висадили у субстрат із торфу та кори. Але краще, за її словами, використовувати чипси замість кори, тому що торф може злежуватися з часом.

Як розповіла Анна Домбровська, рослини після збору врожаю активно ростуть. Оскільки на кущах проводили пінцерування, кущі дуже розгалужилися, і їх довелося обрізувати двічі за рік.

– Важливо, що контейнери мають невелику ніжку. Це перешкоджає застоюванню води і накопиченню солей. Якщо ви вирощуєте лохину у мішках, то їх краще розміщувати на дренажі з цією ж метою, – пояснила власниця бізнесу.

Метод гідропоніки вимагає особливої уваги до поливу.

– У нас є 5 кубова бочка, в якій ми розводимо добрива і весь час поливаємо цим розчином рослини. Тобто чистою водою для поливу ми не використовуємо. Регулюємо поливи за допомогою контролера. Влітку рослини поливаємо впродовж 3–5 хв через кожні 15–20 хв, залежно від погоди, – поділилася фахівчиня.

Оскільки рослини поливаються постійно з невеликими перервами, то раз у три тижні поливну систему потрібно промивати від накопичених солей. Ягідники постійно вимірюють ЕС та рН у поживному розчині. Якщо чогось не вистачає, що концентрацію добрив регулюють.

Систему зрошення у теплицях змонтувала компанія «Евкалипт Р». Консультантка з технології точного зрошення компанії «Евкалипт Р» **Наталія БЕЛІХІНА** пояснила, що полив – це не просто подача води рослині. Під час поливу важливо дати рослині ту кількість води, яка пішла з ґрунту.

– Водний баланс потрібно підтримувати постійно, щоб рослина не стресувала від надлишку або ж нестачі вологи, а фермери не зазнавали зайвих витрат. У цьому й полягає сутність технології точного зрошення. Ми досліджували цю тему. І виявили: якщо поливати за ДСТУ, наприклад, 80-х років, то рослина отримує до 70 % зайвої вологи. А це додаткові витрати для виробника. Тому дешевше поставити датчики і контролювати полив. Якщо ми забезпечимо рослині безстресові умови, вона віддасть хороши ростом та кращим урожаєм, – зазначила Наталія Беліхіна.

У тунелях зібтали врожай лохини раніше, ніж у відкритому ґрунті. Останній збір був 19 червня. На зиму контейнери з лохиною переміщують до центру, і боки теплиці відкривають, щоб під навантаженням снігу не прогнулася плівка. Тоді контейнери огортають агротканиною. Анна Домбровська пояснила, що лохина боїться холодних вітрів, а агротканина добре захищає кореневу систему від перемерзання.

Про особливості тунелів Pioneer гостям розповів офіційний представник **Haygrove Олег ДІДУХ**:

– Ми встановили тунельну систему Pioneer шириною 9 м і довжиною 65 м. Загалом 7 модулів. Конструкція легка і водночас досить міцна завдяки використанню овальних труб. Також конструкцію підсилюють металеві троси зовні. Вона витримує вітрове навантаження до 120 км/год і снігове – 15–20 см на 1 м² плівки. Але на зиму плівку краще згортати, тому що мокрий сніг може її розтягнути. Тобто теплиця працює з березня до листопада. Це сучасний тунель, але без провітрювання даху в автоматизованому режимі. Для провітрювання відкриваються бокові віконця по всій довжині на висоту до 2,5 м. Висота теплиці Pioneer не перешкоджає механізації роботи: висота анкерної стінки – 1,9 м, а висота в коньку – 5,2 м.

У «Фруктовому саду АТ» витрати на встановлення теплиці частково покрила грантова програма.

– Якщо наступного року зібрати по 2,5–3 кг плодів із куща, то проект повністю окупиться. Без грантових коштів проект окупиться за років 4, – поділилася Анна Домбровська.

МАЙСТЕР-КЛАС ІЗ ОБРІЗУВАННЯ ЛОХИНИ

На завершення бізнес-туру Дмитро Гончарук провів майстер-клас із обрізування лохини. За його словами, кущ має складатися із 9 скелетних гілок. Одна гілка працює 2–3 роки, і тоді стає не продуктивною. Під час обрізування слід вирізати старі гілки, а також малі сухі.

– Починаємо обрізувати кущ знизу. Ми керуємося принципом: ягода не має бруднитися ґрунтом. Низ куща має добре провітрюватися, тому до 30 см у висоту не повинно бути гілок. Особливо цей принцип актуальний для Еліота. Також важливо слідкувати, щоб гілки сусідніх кущів не перетиналися. Тоді оцінюємо загальний стан куща і прибираємо найслабші пагони. Після того оцінюємо кущ, чи рівномірно ростуть на ньому пагони, чи не загущена середина. На завершення – косметичне обрізування: вирізаємо маленькі гілки, – пояснив Дмитро Гончаренко під час майстер-класу.

Проте кожен сорт потребує індивідуального підходу. Дмитро Гончарук навів приклад, що вирізати скелетні гілки у Спартана не потрібно. А на сорті Река проводять ще й нормування, у тому числі й під час обрізування. Якщо кущ перевантажити, то ягода буде дрібна. Блу Голд треба добре обрізувати, щоб ягода була велика.

Лохину обрізують від грудня і навіть до квітня. Дмитро Гончарук наголосив що починати обрізувати кущі слід тоді, коли в рослин немає сокоруху. Якщо є сокорух, то внаслідок обрізування можуть почати набухати бруньки і розтріскуватися.

Загалом, учасники бізнес-туру переконалися, що лише ґрунтовні знання – ключ фермерів до успіху. Різномасштабність господарства вразила учасників бізнес-туру, які ставили багато запитань, а потім ділилися хорошими враженнями.

**СВІДОМЕ
ЗРОШЕННЯ З**

«Досить поливати,
не знаючи ДЕ, КОЛИ
І ЯКОЮ нормою!»

ОПТИМАЛЬНО

Професійні
**ТЕНЗИОМЕТРИ
ЛІЗИМЕТРИ**

для оптимізації і ефективного управління зрошенням та фертигацією агрокультур

- Урожайність до **+25%**
- Добрива до **-30%**
- Витрата води до **-500%**
- Електроенергія до **-50%**

+38 096 776 32 50, +38 093 501 34 09
aquatec.ua, info@aquatec.ua
 вул. Озерна 25, с. Новосілки,
 Фастівський р-н, Київська обл., 03027

реклама

Органічна лохина – концепція успіху господарства «Вауберрі»

Вирощувати органічну ягоду, безпечну для здоров'я своїх дітей – таку ціль поставив перед собою засновник господарства «Вауберрі» **Олександр ВОВЧЕНКО**. І сьогодні в українських супермаркетах можна придбати безпечну лохину, вирощену на Київщині з дотриманням вимог «Органік Стандарт». Господарство впевнено розвивається та націлене на розширення площ і вдосконалення технології вирощування ягід. Як побудувати успішний ягідний бізнес – Олександр Вовченко розповів під час бізнес-туру на його господарство 12 грудня, що відбувся у межах конференції **SMARTBERRY 2025**, яку організувала медіагрупа «Технології та Інновації».

ПІДХІД ДО ВИРОЩУВАННЯ ЛОХИНИ

Господарство «Вауберрі» вирощує органічну лохину на 15 га. Розвивають і інші напрямки сільськогосподарського бізнесу – вирощування зернових культур, овочівництва та птахівництва. 2021 року у господарстві висадили лохину різних строків досягання: ранній Дюк, середні сорти Блю Голд, Блю Кроп, Блю Джей, Чандлер, а також пізні Еліот та Аврора. Засновник господарства Олександр ВОВЧЕНКО пояснив під час екскурсії плантацією, що таке співвідношення сортів за термінами досягання важливе, щоб забезпечити працівникам постійну зайнятість. А акцент на ранні та пізні сорти допомагає вигідно продавати яго-

ду тоді, коли на неї тримається вища ціна. Саджанці обрали переважно з українських розсадників – «Фрутек», «Долина-Агро», «Брусвяна». Також висадили саджанці від нідерландського виробника Rosetta Agro.

– Одразу на початку діяльності ми отримали сертифікат «Органік Стандарт». Багато зусиль зосередили на відборі земельної ділянки. Врешті обрали поле, на якому впродовж 20 років до цього нічого не вирощували, не вносили ніякі хімічні засоби. Це ідеальний варіант для органічного способу вирощування. Тому ми оперативно пройшли всі перевірки, – розповів Олександр Вовченко.

На момент проведення бізнес-туру в господарстві тривала обрізка лохини. Обрізані гілки вивозять із поля, щоб уникнути джерела розповсю-

Засновник господарства «Вауберрі», Олександр ВОВЧЕНКО, ділиться досвідом та розповідає учасникам бізнес-туру про особливості діяльності господарства

дження захворювань. У травні-червні на плантації вручну прибирають бур'яни. Міжряддя косять трактором, а смугу, яку трактор не захоплює, працівники скошують вручну, мотокосами.

Якісного запилення лохини досягають завдяки роботі бджіл та джмелів. У господарстві є власна пасіка на 102 вулики. Олександр Вовченко пояснив, що на ранніх і пізніх сортах працюють переважно джмелі: у прохолодну погоду бджоли не літають.

Виручають джмелі і в період цвітіння середніх сортів. За словами засновника господарства, бджоли можуть полетіти на ріпак, коли він цвіте. Джмелі ж працюють у радіусі 200 м, і на один квартал вистачає три джмелині сім'ї.

Для захисту лохини використовують сертифіковані біологічні препарати на основі бактерій і грибів, біогумус, ферменти, амінокислоти, рибний концентрат тощо. Зокрема, працюють із Біотехнологічною ком-

панією ВТУ, «Мінераліс Україна» тощо. Проти оленки волохатої використовують спеціальні пастки, проти гризунів – органічні родентициди. Комплексно все допомагає вирощувати безпечну ягоду високої якості.

БОРОТЬБА З ПРИМОРОЗКАМИ

Весняні приморозки – найважливіша проблема, на яку звернув ува-

МІКРОДОБРИВА ТА БІОПРЕПАРАТИ, ВИРОБЛЕНІ ЗА НАНОТЕХНОЛОГІЯМИ

ЛС-1, ЦИДОКС, МВС БІО-СІРКА (ЕЛЕМЕНТАРНА СІРКА В РІДКІЙ ФОРМІ)

**+38 (050) 458 45 87
+38 (067) 508 56 92**

✓ Підвищують урожайність усіх польових, овочевих та плодово-ягідних культур

✓ Стимулюють імунітет і стійкість рослин проти несприятливих погодних умов та хвороб

MINERALIS UKRAINE

«Сучасні технології успіху»

QR code

реклама

гу Олександр Вовченко під час екскурсії. Приморозки пошкоджують не тільки ранні сорти, а й пізні.

– Обробляємо насадження біопрепаратами, якщо бачимо по прогнозу, що буде приморозок. Використовуємо прилипач Липосам®, стимулятор росту Азотофіт®, антистресант Органік Баланс® від Біотехнологічної компанії ВТУ. До бакової суміші разом із прилипачем додаємо інсектициди та фунгіциди – Екостерн® Триходерма, БІТОКСИБАЦИЛІН-БТУ®. Цього року додатково зробили задимлення. Ми вирощуємо пшеницю, тому солома в нас є. Токи з соломою розставили через кожні 10 м. Так працювали впродовж трьох ночей. Лошину врятували, – поділився фермер.

ЯКІСНИЙ ПОЛИВ – ВАЖЛИВИЙ СКЛАДНИК УСПІХУ

Автоматизовану систему краплинного зрошення на плантації «Вауберрі» змонтувала компанія «ПрофПолив». Краплинні трубки проходять під плівкою, завдяки якій ґрунт краще утримує вологу. Плівка також перешкоджає росту бур'янів. Систему краплинного зрошення монтували взимку. Навесні того ж року одразу висадили лошину.

На території господарства є штучна водойма. Туди набирають воду із свердловин, щоб вона відстоялася і прогрілася. Одразу поливати холодною водою із свердловини небезпечно, наголосив Олександр Вовченко:

– Воду в басейн набираємо через

аератор. У нашій місцевості у воді багато заліза. Коли воно вступає в реакцію з повітрям, то окислюється й опадає.

Головний інженер компанії «ПрофПолив» **Денис РУДИЧЕВ** розповів, що в господарстві встановили насосну станцію з частотним перетворювачем із функцією віддаленого керування. З метою економії часу встановили самопромивні фільтри, а також лічильник, що дистанційно передає дані про використаний об'єм води.

– У господарстві працює система управління поливом Talsji. Велика перевага системи – дистанційне керування поливом, яке економить час. Агрономи не повинні вести журнал поливу. Навіть якщо необхідно надати дані для перевірки «Органік Стандарт», агроном може швидко знайти, який об'єм води був використаний у конкретний день, скільки внесли добрив у певний час тощо. До цієї системи підключається поверхневе зрошення проти приморозків, ґрунтові датчики, метеостанція тощо. Завдяки цьому мінімізуються ризики і людська праця, – пояснив Денис Рудичев під час презентації системи зрошення учасникам бізнес-туру.

Олександр Вовченко звернув увагу, що автоматизована система краплинного зрошення зручна ще й тому, що він як директор та засновник має доступ до даних навіть за кордоном і може контролювати ситуацію. Допомагають контролювати полив ще й тензіометри, абсорбери, виставлені в кожному кварталі. Завдяки даним, які надають ці пристрої, можна розуміти, де який рівень вологості і де потрібно полити більше, а де менше.

ІЗ ТУРБОТОЮ ПРО ПРАЦІВНИКІВ

2025 року у господарстві збудували **гуртожиток** для працівників, які збирають урожай. Збирати врожай приїжджають люди з інших регіонів України. У господарстві подбали і про приготування їжі для працівників. Нині облаштовують **зону для відпочинку**.

ШЛЯХ ДО ЗБУТУ

Під час збору ягоди в пінетках розміщують у палатці. Важливо зібрані плоди захистити від сонця. У палатці пінетки зважують, щоб контролювати продуктивність працівників. Кожні дві години лошину транспортують до холодильного цеху, який також відвідали всі охочі учасники бізнес-туру. Спочатку плоди поміщають у камеру швидкого охолодження, а тоді в холодильник, де постійно тримається температура +3 °С. У господарстві «Вауберрі» працюють на лінії для калібрування від компанії Insortex. На лінії працює 4 людини. Встановлена і сортувальна лінія, на якій лошину сортують залежно від замовлення. Пакують лошину у 500- та 250-грамові пінетки. У мережі лошина їде в одноразових гофроящиках, кожен із яких вміщує 10 пінеток.

– Ми реалізуємо лошину тільки на внутрішньому ринку. Працюємо тільки з мережами, які не затримують оплату. Вже кілька років співпрацюємо із торговельними мережами «**Велика Кишеня**» та «**Велмарт**». Також постачаємо лошину в елітну мережу **Goodwine**. Почали співпрацювати з мережею магазинів «**Ятрань**».

У наступному році плануємо розширити співпрацю із низкою інших торговельних мереж, – розповів Олександр Вовченко.

Компанія прагне бути максимально відкритою і активно висвітлює свою діяльність у соцмережах, щоб споживачі, потенційні клієнти, знали, де і як вирощується ягода.

Як створити додану вартість у плодово-ягідному бізнесі:

практичні рішення від компанії INSORTEX

ТЕХНОЛОГІЇ ПРАЦЮЮТЬ НА МАЙБУТНЄ

Багато підприємців, які займаються ягідництвом, з часом виходять за межі виключно вирощування ягід та зосереджуються на створенні доданої вартості. У період нестабільності, зростання витрат і загострення конкуренції саме переробка стає тим інструментом, що дає змогу не лише втримати бізнес, а й відкрити нові ринки збуту.

Утім, розвиток цього напряму потребує зваженого підходу. Важливо чітко визначити формат переробки, оцінити її економічну доцільність та забезпечити виробництво сучасним обладнанням, здатним працювати ефективно й стабільно. У цьому процесі вирішальну роль відіграють рекомендації фахівців, чий досвід допомагає проваджувати сучасні технологічні рішення. Компанія INSORTEX добре відома на ринку як надійний постачальник обладнання для промислової переробки ягід, фруктів та овочів. Широка клієнтська база, великий асортимент технологічних рішень і комплексний підхід до потреб фермерів дають компанії змогу пропонувати не просто устаткування, а по-справжньому ефективні інструменти для розвитку бізнесу та створення доданої вартості на кожному етапі виробництва. Про практичний бік справи та оптимальний вибір обладнання читачам «Ягідника» розповів начальник комерційного відділу компанії **INSORTEX Віктор ЗАПОРОЖЕЦЬ**.

Компанія INSORTEX працює у сфері виробництва обладнання для післязбиральної доробки та подальшої переробки ягід, фруктів та овочів з 2019 року. Основний акцент у виробництві устаткування підприємці роблять саме на ягідництві, пропонуючи сучасні лінії для переробки малини, суниці садової, а також нішевих, проте комерційно перспективних ягідних культур – обліпихи, чорниці, бузини та ін. За шість років роботи на ринку компанія INSORTEX напрацювала вагомий клієнтську базу, а нині успішно впроваджує експортний напрямок.

– Устаткування від нашої компанії вже встановлене на понад 150 українських підприємствах для ягід та по інших напрямках більше 1000. Уже впродовж п'ятих років експортуємо обладнання до Молдови, Латвії, Литви, Польщі, Франції. Активному пошуку нових партнерів сприяє різноманітність пропозиції: наразі ми виробляємо найширший асортимент обладнання для сортування та переробки ягід в Україні. Постійно розширюємо виробництво, працюємо над впровадженням інновацій і при цьому тісно спілкуємося з нашими клієнтами, щоб отримувати зворотний зв'язок. Це дає змогу зрозуміти, що варто покращити у певному обладнанні, і втілити ці вдосконалення у життя, – розповідає Віктор Запорожець.

**МАЛИНА
ТА СУНИЦЯ:
КЛЮЧОВІ
ТЕХНОЛОГІЧНІ
РІШЕННЯ**

Наразі компанія пропонує устаткування для роботи з багатьма видами ягід, пропонуючи індивідуальні рішення під кожне виробництво та різновид ягідної культури. Проте одним з основних напрямків залишається виробництво обладнання для промислової переробки малини. Найпопулярнішими різновидами техніки, з якої формуються лінії для переробки малини, є вібросито, інспекційний конвеєр, грисовник (дробарка), вібровіалка, шнековий транспортер.

Вібросито використовують для відділення малини екстракласу від грису, а також розподілу ягоди на різні фракції. Це устаткування можна застосовувати й для переробки інших ягід.

Інспекційний конвеєр застосовують для ретельної інспекції ягід, він забезпечує якісне сортування та відділення некондиційних плодів.

Грисовник – це устаткування, що переробляє малину на грис, не пошкоджуючи структури ягоди.

Вібровіалка за допомогою потужного потоку повітря очищує ягоду від листя та сміття.

Шнековий транспортер рівномірно та без пошкоджень подає плоди на обладнання, працюючи з допомогою обертального гвинта з максимальною точністю та делікатністю.

У лініях для переробки малини використовується також конвеєр з металошукачем, з допомогою якого відділяються металеві предмети, що можуть випадково потрапляти до ягід.

Лінія для переробки суниці садової також формується з кількох важливих технологічних елементів. Барботажна мийка забезпечує делікатне та якісне очищення. Щіткова мийка відмиває ягоди від бруду та піску. Важливим елементом такої лінії є інспекційний конвеєр із сушкою, що висушує вологу з ягід перед заморожуванням. Для калібрування великих обсягів замороженої суниці використовується роторний калібратор.

**ОБЛАДНАННЯ
ДЛЯ НИШЕВИХ
КУЛЬТУР
І НЕ ТІЛЬКИ**

Окрему увагу в INSORTEX приділяють обладнанню для переробки нішевих ягідних культур, які потребують індивідуального технологічного підходу. Нині компанія є єдиним в Україні виробником ліній для переробки обліпихи, які фахівці формують і монтують «під ключ» – з урахуванням особливостей сировини та виробничих потреб замовника. Типова лінія включає перекидач контейнерів, транспортер подачі гілок, відокремлювач гілок, сепаратор плодоніжки, шнекові транспортери, вібраційну віялку, вібросито, полірувальник, інспекційний конвеєр і конвеєр з металодетектором.

– Обліпиха – досить складний продукт, оскільки врожай цієї культури збирають разом з гілочками, після чого ягоду потрібно від них відділити. Цей процес на нашій лінії відбувається швидко та якісно. Після заморожування спочатку плоди відокремлюються від гілля у сепараторі. Потім ягода транспортується на лінію очищення, що складається з віялки, сепаратора плодоніжки та вібросита.

На ній обліпиха повністю очищується від сміття та сторонніх домішок, і зрештою маємо готовий до переробки або реалізації якісний продукт, – зазначає Віктор Запорожець.

Окрім обліпихи, INSORTEX пропонує обладнання для переробки чорниці, бузини, смородини та інших культур. Фахівці компанії постійно вдосконалюють ці лінії, відстежуючи їхню роботу на практиці та адаптуючи рішення під конкретні культури й вимоги клієнтів. Це дає змогу отримувати ідеально чистий продукт, конкурентоспроможний як на українському, так і на європейському ринках.

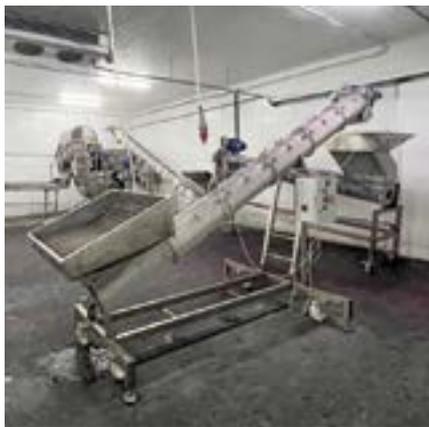
Протягом тривалого часу спеціалісти INSORTEX працювали над розробкою сучасного калібратора для лохини й у 2025 році презентували результат цієї копіткої праці. Калібратор для лохини від INSORTEX забезпечує сортування ягоди на чотири фракції та відділяє сміття й некондиційні плоди.

Лінія для переробки свіжої лохини від INSORTEX охоплює всі ключові етапи підготовки ягоди до реалізації. На інспекційному конвеєрі здійснюється ретельне сортування, під час якого відділяють некондиційні плоди, забезпечуючи високу якість партії. Далі лохина надходить до барабанного калібратора, який ділить ягоду за розміром на чотири фракції з подальшим відведенням кожної з них окремими конвеєрами. Завершальним етапом є пакування готового продукту за допомогою дозатора, що точно відмірює необхідну кількість ягоди для фасування у пінетки місткістю 250 або 500 грамів. Усі елементи лінії працюють з максимальною делікатністю, завдяки чому лохина не пошкоджується, зберігає товарний вигляд і потрапляє до споживача свіжою, привабливою та якісною.

**ІНЖЕНЕРНІ
ІННОВАЦІЇ ДЛЯ
ПІДВИЩЕННЯ
ЕФЕКТИВНОСТІ
ВИРОБНИЦТВА**

Інженерні розробки INSORTEX поступово еволюціонують, відповідаючи реальним запитам виробників ягідної продукції. Так, ваговий дозатор, спочатку створений для пакування свіжої лохини, став базою для подальших технологічних рішень компанії. У 2025 році було представлено обладнання для дозування замороженої малини, що дає змогу фа-

сувати продукцію у ящики по 2,5 та 10 кілограмів, забезпечуючи точність зважування та зручність роботи з промисловими обсягами ягід.

Ще однією новинкою в асортименті **INSORTEX** стало автоматичне обладнання для розливу рідин у пакети типу **Bag-in-Box**. Воно призначене для пакування соків, вина, олії та інших рідких продуктів у тару місткістю від 3 до 20 літрів. Продуктивність роботи цього обладнання – 4 тисячі літрів на годину. Це відкриває додаткові можливості для виробників у сегменті переробки та створення продукції з доданою вартістю.

Схвальні відгуки від виробників отримали й протиральні машини для виготовлення ягідного пюре. Особливість цього обладнання полягає у дбайливій переробці: воно не перемелює кісточки, а акуратно відокремлює їх від основної маси. Завдяки цьому вдається отримувати однорідне та якісне пюре навіть з таких делікатних ягід, як малина, що є важливою перевагою для подальшого використання продукції у харчовій промисловості.

Зараз фахівці компанії працюють ще над кількома перспективними розробками. Автоматичний паровий бланшувач – обладнання для термообробки продуктів, завдяки чому зберігається їхній колір, смак та поживні властивості. Наразі в **INSORTEX** уже мають замовлення на таке устаткування.

Одним із напрямків, на яких **INSORTEX** послідовно зосереджує увагу, є зменшення частки ручної праці на енерго- та трудомістких етапах переробки ягід. Так, суттєво оптимізувати роботу виробників допомагає обладнання для струшування підмороженої малини. У традиційних умовах ягода, що злипається у морозильних камерах, потребує ручного розтрушування, а отже – залучення додаткового персоналу. Натомість рішення від **INSORTEX** дозволяє виконувати цей процес механізовано, швидко та з мінімальною участю працівників, зберігаючи при цьому якість продукції.

Ще одним кроком у напрямку автоматизації є ваговий розвантажувач,

роботу над яким наразі завершують фахівці компанії. Це обладнання призначене для точного фасування продукції у тару із заданою вагою, що не лише підвищує ефективність пакування, а й додатково зменшує потребу у ручній праці. Таким чином, **INSORTEX** пропонує виробникам комплексні рішення, які допомагають оптимізувати виробничі процеси та адаптуватися до сучасних викликів галузі.

+38 067 577 13 75
м. Полтава,
пров. Промисловий, 17/ 2
insortex@gmail.com

реклама

Мікроклімат, технології та щоденний догляд

На Закарпатті ранній врожай лохини отримують... у травні

*Надія ЯЩУК,
співзасновниця медіагрупи
«Технології та Інновації» та
Микола ЯКИМЕЦЬ, директор
ТОВ «Агромікс Закарпаття»*

Поблизу міста Берегове на Закарпатті – особливий мікроклімат. Тут тепло й сонячно, а екстремально низькі температури трапляються вкрай рідко. Саме тому у ТОВ «Агромікс Закарпаття», де займаються вирощуванням лохини, сезон збору ягоди починається вже у травні. Про секрети вирощування закарпатської лохини дізнавалася співзасновниця медіагрупи «Технології та Інновації» **Надія ЯЩУК**, яка побувала у гостях у фермерів. Розповідаючи про особливості вирощування лохини, директор **ТОВ «Агромікс Закарпаття» Микола ЯКИМЕЦЬ** проводить паралелі між цією культурою та людиною. Адже, як і людина, лохина потребує правильного середовища, якісного «харчування», захисту від стресів та, зрештою, уваги й турботи.

БЛАГОДАТНИЙ КЛІМАТ І СКЛАДНІ ҐРУНТИ

Щоб отримати якісний і стабільний урожай, у господарстві дбають про кожну рослину: контролюють живлення, зволоження, підтримують систему захисту й уважно реагують на зміни погоди. Такий догляд триває від ранньої весни до пізньої осені, і саме він визначає смак та якість майбутніх ягід.

Зараз у фермерському господарстві «Агромікс Закарпаття» лохина займає 31 гектар поля. Площу збільшували поступово: перші кущі висадили у 2017 році, ще частину поля заповнили у 2020-му. Згодом лохину досаджували ще торік та цього горіч. За словами Миколи Якимця, Берегівський район – благодатний край для вирощування цієї ягоди. Завдяки гірському хребту, що захищає від непогоди, тут сприятливий клімат, і навіть взимку температура не опускається до критичних показників. Однак над вдосконаленням певних аспектів фермерам все ж доводиться працювати.

– Клімат для лохини у нас справді чудовий, натомість ґрунти дещо важкуваті. Крізь ґрунт важко проникає

вода, тому інколи доводиться докласти зусилля, щоб внести необхідну для куща кількість води і добрив. Водночас потрібно стежити за тим, щоб не перезволожити площі, і вода всотувалася та не застоювалася. Та попри це нам вдається вирощувати ранній врожай лохини. Скажімо, торік ягоду у відкритому ґрунті почали збирати 22 травня, – розповідає керівник підприємства.

Основні площі у господарстві займають сорти Дюк і Блюкроп. Також відносно небагато росте лохини сорту Сієра. Саджанці спочатку купували у Польщі, а згодом – у розсаднику «Фруктовий сад АТ». За усіма характеристиками ці сорти цілком влаштовують закарпатських фермерів. Натомість калібр ягід вони регулюють за допомогою обрізування та внесення певної кількості добрив. З одного лохинового куща в ТОВ «Агромікс Закарпаття» збирають 3–5 кілограмів якісної ягоди.

Власне, якість кінцевого продукту залежить ще й від догляду за насадженнями, що забезпечується протягом кожного із сезонів. Адже ягідному полю потрібно приділяти увагу цілий рік, наголошує директор господарства.

ЛОХИНА: РЕПОРТАЖ З ВИРОБНИЦТВА

– Недарма кажуть, що для того, аби щось виростити, на полі має бути сонце, вода та тінь господаря. Постійний нагляд за ягідними плантаціями вкрай важливий, адже тільки так можна вчасно помітити проблему та усунути її. Превентивно долати потенційні загрози значно простіше, аніж діяти вже після того, як проблема поширилася, – каже Микола Якимець.

ВЕСНА ПОЧИНАЄТЬСЯ В ЛЮТОМУ

Активний період на полях поблизу Берегового стартує у лютому, коли на Закарпатті вже розпочинається весна. Саме тоді на плантаціях починають поступово вносити добрива. Як і кожна культура, лохина потребує достатнього та різноманітного підживлення. Тому фермери співпрацюють з перевіреними виробниками добрив, забезпечуючи внесення всього спектру необхідних рослинні речовин.

– Якщо для людини основою раціону є білки, жири та вуглеводи, то для рослини це азот, фосфор і калій. Тому вносимо ці добрива, а згодом, залежно від погоди, підживлюємо лохину препаратами з мікро- та макроелементами. Залежно від ситуації, це можуть бути залізо, магній, бор, цинк та інше. Ми співпрацюємо з відомими виробником – «Біохім Агро», що пропонують якісні засоби. А доки на підприємстві не було агронома, то фахівці «Біохім Агро» надавали нам професійні консультації. Загалом треба завжди пам'ятати, що поле ніколи не надуриш. Тому економити на

добривах та засобах захисту не варто, – вважає керівник підприємства.

Засоби захисту рослин вносять відповідно до потреб. Зазвичай використовують контактні препарати, системні – лише за нагальної потреби. Лохина – це культура, що не потребує надмірного захисту. До того ж якщо оперативно відстежувати ситуацію на полі та вживати превентивних заходів, то проблем вдається уникнути. Скажімо, цієї осені насадження були у гарному стані. Проте їх двічі обробили мідьвмісними засобами, щоб запобігти розвитку захворювань. Відсутність на Закарпатті особливо тріскучих морозів взимку сприяє розвитку бактерій. Тому насадження оброблятимуть міддю ще й навесні. За потреби на поля вносять фунгіциди та інсектициди від перевірених виробників.

Система поливу в господарстві повністю автоматизована, тому керувати усіма процесами можна з гаджета. На полях встановлені датчики, за допомогою яких відстежуються показники кислотності та засоленості. Цю сучасну систему встановили з допомогою фахівців з компанії «ПрофПолив».

Воду беруть з каналу, котрий наповнюється з річки Боржава. Щоправда, у період з 1 листопада по 15 квітня канал перекривають дамбою, щоб запобігти підтопленню навколишніх населених пунктів. Тому в період з лютого до середини квітня використовують воду з басейну, який на початку господарювання викопали спеціально для її накопичення. Резервуар наповнюють водою перед зимовим періодом, і в лютому вже починають полив та внесення добрив.

Haygrove

Одинарні та зблоковані тунелі для суниці садової

НОВИНКА!

Одинарні та зблоковані тунелі для малини

Зблоковані тунелі для лохини високорослої

Адреса:
вул. Познанська, 4, 63-600 Кемпно
Тел.: + 48 62 781 96 02
Тел. моб.: +48 605 113 609
+38 067 219 92 24
e-mail: biuro@haygrove.pl
www.haygrove.com

ПРОФЕСІЙНА ОБРІЗКА ТА ЗАХИСТ ВІД МОРОЗІВ

Наприкінці осені на лохинових площах якраз розпочинають обрізувати насадження. Цьогоріч до цих робіт залучили менше людей, аніж зазвичай. Проте ці працівники знають свою справу. Тож поступово проводимуть обрізку лохинових кущів аж до кінця лютого наступного року.

– Особливих секретів обрізки у нас немає. Утім, як кожен художник має власний почерк, так і кожен агроном проводить обрізку по-особливо. Але про те, як робити найкраще, можна дізнатися лише на власному досвіді. Та, зрештою, навчити обрізувати кущі людину можна вже протягом двох тижнів. Тому, поки триває цей процес, ми можемо зайнятися важливими справами поза полем. Йдеться про те, щоб придивитися до техніки, яку можна придбати, а також налагодити нові контакти з партнерами, – зауважує Микола Якимець.

Протягом чотирьох сезонів збору лохини у ТОВ «Агромікс Закарпаття» відзначали чітку тенденцію до зростання врожайності. Однак сезон-2025 став винятком. Очікування не виправдалися через весняні заморозки. Попри те, що після морозів насадження не виглядали надто постраждалими, суттєвий стрес все ж позначився на їхньому стані. З часом частина ягід опала з кущів. І хоч перший врожай з тих, що залишилися, був доволі якісним, наступні ягоди були гіршими на смак, за розміром та транспортабельністю.

ТОВ «Агромікс Закарпаття» є учасником Асоціації «Виробники лохини України» – професійного об'єднання провідних господарств, що спеціалізуються на вирощуванні лохини. Організацію очолює президентка Наталія Пукшин. До складу асоціації входить понад 40 виробників з усієї країни. Завдяки спільній роботі та підтримці Асоціації галузь активно розвивається й успішно виходить на міжнародні ринки.

Микола ЯКИМЕЦЬ, директор ТОВ «Агромікс Закарпаття» та Єва ЯЦУК, менеджер медіагрупи «Технології та Інновації»

– З такими ж проблемами стикалося багато фермерів. Проте, коли в травні розпочалися приморозки, у нас на кущах вже розвивалися плоди, а в інших лохина тільки цвіла. На стадії цвітіння вплив морозів був не настільки значним. А для нас весняні заморозки стали проблемою. І одними лише добривами з їхніми наслідками навряд чи можливо боротися. Цьогоріч ми плануємо купувати генератори гарячого туману – так звані гліцеринові гармати, які створюють на полі своєрідну «димову теплицю». Гліцериновий дим важчий за повітря, тому запобігає осіданню холодного повітря та водночас зберігає тепло, яке йде від землі. У впровадженні цих технологій господарство співпрацює з компанією Chisto. Є різні типи таких гармат, зокрема, й такі, що їхньої дії вистачає на 15 гектарів площі. Якщо трактор з гарматою їздить по колу, то протягом ночі можна ефективно захищати таку площу від морозу, – розповідає директор господарства.

ПЛАНИ НА ПЕРШИЙ ТЕПЛИЧНИЙ СЕЗОН

Окрім відкритих площ, лохину та суницю садову у господарстві вирощують також у теплицях тунельного типу. Сучасні тунелі з матеріалів та за технологією від компанії Haysgrove встановили нещодавно й засадили лише цьогоріч. У закритому ґрунті вирощують лохину сорту Дюк та суницю Румба, якісні саджанці якої придбали у ФГ «Гадз». Загалом у теплиці на початку вересня висадили 16 тисяч саджанців суниці. Оскільки садили її дещо запізно, то у наступному сезоні планують зібрати близько 200 грамів

ягід з куща. Сорт Румба – ранній, тому врожай, вочевидь, збиратимуть вже у травні. Натомість лохина у закритому ґрунті досягає приблизно на два тижні раніше, що дасть змогу реалізувати її за досить привабливими цінами.

Перед висаджуванням культур до ґрунту у теплиці додали торф та стружку й перефрезували його. На усіх площах в теплицях також встановлена система автоматичного поливу. За потреби можна проводити й верхнє зрошення: цю систему поливу на підприємстві змонтували самотужки.

Ряди суниці накрили плівкою, що має чорний колір з одного боку і сірий – з іншого. Тож у господарстві вирішили проекспериментувати з обома кольорами. Ґрунт у тих рядах, де зверху чорний колір, прогріватиметься. Однак цілком ймовірно, що в умовах теплого закарпатського клімату оптимальним буде саме нейтральне сіре накривання. Тому фермери з цікавістю чекають, якими виявляться результати цього експерименту.

РІШЕННЯ ЩОДО РОЗВИТКУ СПРАВИ ДИКТУЮТЬ РЕАЛІЇ

Збір лохини на відкритих площах у господарстві закінчується до середини липня. Саме в цей період розпочинається збирання врожаю лохини в інших регіонах, активна її реалізація в Україні та пік експорту ягоди до Європи. Однак до липневого просідання цін реалізувати лохину вигідно і в Україні, зауважує Микола Якимець. Тому, замислюючись про перспективи продовження сезону, на підприємстві ретельно обмірковують усі переваги й недоліки цієї ідеї.

– Суттєво продовжити сезон збору лохини у нашому кліматі непросто, бо навіть пізні сорти завершують давати плоди наприкінці липня. До того ж потрібно забезпечити триваліший збір, а це для фермерів – найважчий період. Знаходити достатню кількість персоналу щороку дедалі важче. Ми забезпечуємо необхідний комфорт, за потреби – проживання та підвезення. Щоправда, цього річ з огляду на невеликі обсяги врожаю його зібрали жителі нашого району, тоді як в минулі роки на збір приїздили з різних куточків області. Щоб знайти працівників, публікуємо оголошення, спілкуємося з очільниками бригад, які працюють, наприклад, на зборі яблук. Тому, якщо є можливість завершити збір протягом півтора місяця, то, вочевидь, це оптимальний для нас варіант, – каже керівник підприємства.

Зараз урожай лохини у господарстві збирають лише вручну. Втім, фермери не виключають, що в майбутньому таки спробують механізувати цей процес. Щоправда, для збору з допомогою комбайна необхідно висаджувати спеціальні сорти лохини, як, наприклад, Дрейпер. Понад те, перші два збори навіть таких сортів проводять вручну. Тому деталі потенційного розширення площ поки що обдумують. Та в будь-якому разі лохинове господарство поступово масштабуватимуть.

Вирощену у Березівському районі лохину реалізують як на внутрішньому ринку, так і за кордоном. Купують її й мережі маркетів – «Фора», «Сільпо», «АТБ», а також компанії-посередники. Поки що ягоди реалізують насипом, однак найближчим часом планують побудувати холодильник та придбати сортувальню-пакувальню лінію, щоб пакувати ягоди під власною торговою маркою.

– Перспективу можна бачити у всьому. Головне – чесно та совісно робити справу, яку любиш. І ось тоді можна отримувати і прибуток, і задоволення. В Україні зараз активно розширюються насадження лохини. Тож маємо бачити в інших фермерах не конкурентів, а колег, з якими ми в одному човні. Спільно ми зможемо формувати ціни на внутрішньому ринку, а також об'єднуватися, щоб разом експортувати лохину в інші країни. Потрібно допомагати один одному, брати участь у спільних заходах. Якщо рухатися спільним курсом, то разом можна зробити нашу країну лідером з вирощування лохини у світі. Тим паче, що за кордоном є попит на українську лохину. А загалом, багаторічні насадження потребують довгострокових планів. Тому маємо намір розширювати виробництво та розвиватися, – зазначає Микола Якимець.

РОЗСАДНИК ЯГІДНИХ КУЛЬТУР

ЛОХИНА

ЖУРАВЛИНА

ЖИМОЛОСТЬ

ОЖИНА

Україна, Київська область,
Обухівський район,
с. Халеп'я

+38 096 931 80 69
+38 096 958 01 39
+38 096 931 80 68

sadok_prom@ukr.net

WWW.FRUITSSAD.COM.UA | WWW.SADOK.BIZ.UA

Експорт – перспективний шлях розвитку лохинового бізнесу

Вимоги до якості експортної ягоди й тенденції ринку – в інтерв'ю з головою Спілки виробників та експортерів лохини Олегом Шишмарьовим

Ринок лохини в Україні впевнено розвивається, і виробники спрямовують зусилля на розвиток свого експортного потенціалу. Якщо ягода хорошої якості, але обсяги виробництва господарства недостатні для формування партій для зовнішнього ринку – ефективне рішення – об'єднатися у спілку. Так у 2024 році з'явилася **Спілка виробників та експортерів лохини**, яка об'єднує фермерів, котрі вирощують лохину для зовнішнього ринку. Про тенденції у вирощуванні лохини, вимоги до якості ягоди, а також про виклики та перспективи читачам журналу «Ягідник» розповів голова спілки **Олег ШИШМАРЬОВ**.

РОЗШИРЕННЯ РИНКІВ ЗБУТУ

Щоб успішно постачати лохину за кордон слід дотримуватися вимог до її якості, розміру та особливостей вирощування.

– Ми зобов'язані обробляти насадження лише дозволеними засобами. Є перелік ЗЗР, заборонених для обробки лохини. Якщо якісь вимоги змінюються – ми отримуємо інформацію від наших партнерів та інформуємо членів спілки. Кожен фермер, який є членом нашої спілки, формує технологічну карту догляду за лохиною відповідно до цих вимог, – каже Олег Шишмарьов.

Члени спілки погоджують технологічні карти один з одним. Як пояснює очільник спілки, це важливо, щоб використовувати однакові засоби для догляду за рослинами.

– Коли розпочинається перший збір ягоди, лохину з кожного господарства надсилаємо до сертифікованої лабораторії за європейським стандартом. Минулого року перевіряли якість урожаю в польській лабораторії. І впевнилися, що лохина, яку вирощують члени нашої спілки, відповідає європейським стандартам якості, і її можна експортувати без проблем, – зазначає фахівець.

Члени Спілки виробників та експортерів лохини активно розвивають свої господарства, проте власних сучасних ліній сортування поки що не мають. Тому й на великі розвинуті ринки ще складно пропонувати свою продукцію, каже Олег Шишмарьов:

– Постачаємо лохину на ринки країн із менш вибагливими вимогами до якості сортування. Працюємо з Сербією, Молдовою. Цьогоріч плідно розпочали співпрацювати з Румунією. Там нашу ягоду сортують,

Спілка виробників та експортерів лохини об'єднала однодумців, які мають невеликі площі лохини, 10–30 гектарів, що обмежують вихід виробників на зовнішній ринок. **Мета заснування спілки – допомогти фермерам реалізувати лохину за кордоном** завдяки формуванню спільних партій продукції. Нині до складу Спілки виробників та експортерів лохини входять такі господарства: «Українська ягода», «Беррі гарден» та «Краща ягода», «Ягодинка», «Волоки».

калібрують на сучасному обладнанні, поки в нас тимчасово такої можливості немає. Загалом, цього року наша спілка експортувала приблизно 250 т. Плануємо досягнути 500 т.

ВИМОГИ ЄВРОПЕЙЦІВ ДО ЯКОСТІ ЛОХИНИ

Вимоги щодо якості лохини диктує кінцевий споживач. Головне, як розповідає Олег Шишмарьов, щоб

ягода не була дрібна. Оптимальний калібр – 12–14 мм і більше, залежно від конкретної країни. Важливо, щоб ягода була достатньо солодка і тверда. М'яка деформована ягода не цікавить споживачів.

– Та найголовніше – дотримуватися холодного ланцюга. Зібрана ягода спочатку потрапляє в камеру швидкого охолодження. Потім зберігається в холодильнику при температурі +2 °С. Тоді в цій же камері лохину пакують у ящики і завантажують у

фуру з рефрижератором за допомогою підйомника. Важливо уникнути температурного стрибка. Якщо охолоджена ягода потрапить у середовище з температурою +20 °С, на ній одразу з'явиться роса, тоді – пліснява, гниль. Тобто якщо хочеш продавати якісну ягоду, то виростити її – це половина справи. Інша важлива частина – своєчасно зібрати врожай та правильно охолодити його і доставити до споживача, – наголошує Олег Шишмарьов.

СЕРТИФІКОВАНІ САДЖАНЦІ

Інвестуй у майбутнє
– сади хороші сорти

Schrijnwerkers
Ваш фахівець з питань вирощування лохини

Найкращий!

Draper
Calypso

Новинка!

Katahdin®
Capella®

- садивний матеріал найвищої якості – СЕРТИФІКОВАНИЙ
- понад 50 років досвіду
- Huron, Liberty, Aurora, Osorno, Megas Blue®, Titanium® і багато інших

Schrijnwerkers Plants B.V., Нідерланди
www.schrijnwerkers.nl
тел.: 0031630127791
info@schrijnwerkers.nl

Офіційний представник розсадника Schrijnwerkers Plants B.V. в Україні
компанія Розетта Агро
+38 067 50 11 764
info@rosetta-agro.com

реклама

Щоб дотримуватися всіх вимог, на підприємстві має бути холодильник, побудований відповідно до вимог GlobalG.A.P., каже голова спілки. Без сертифіката GlobalG.A.P. на європейський ринок не потрапиш.

Ще один важливий аспект для експорту лохини – якісна тара. Члени Спілки виробників та експортерів лохини замовили спеціальні 3-кілограмові ящики в компанії Dunarack. Серед вимог, які члени спілки надали компанії Dunarack, була якісна вентиляція, а також вологостійкий міцний картон, який не прогнеться та не спричинить деформацію плодів.

МЕХАНІЗОВАНИЙ ЗБІР: ЗА І ПРОТИ

Олег Шишмарьов розповідає, що в Україні комбайни для збору лохини не поширені, тому що якість плодів, зібраних таким способом, суттєво погіршується. І це найбільш важлива характеристика, попри те, що один комбайн замінює 80–100 працівників для збору врожаю.

– Лохина досягає поступово, тому збирають її за 3–4 підходи. Найбільш масовий збір – перший і другий. На третій та четвертий збір можна використовувати комбайни. Але такі плоди не реалізуєш на свіжому ринку, а тільки на переробку. А на ринку переробки лохина не дуже популярна. Окремі виробники лохину використовують для виробництва джемів, соків, пюре, пастили або ж

додають до багатокомпонентних соків. Оскільки ринок переробки лохини не дуже розвинений, то використовувати комбайни для збору не доцільно. Адже у виробників є вибір: продати плоди на свіжому ринку за 150–200 грн/кг або спрямувати на переробку за 70–80 грн/кг. Вибір очевидний, – пояснює фахівець.

За словами Олега Шишмарьова, великим постачальником лохини, зібраної механізованим шляхом, є Канада. Там виробники закладають плантації саме під механізований збір. Але й ціна на лохину не перевищує 3 дол./кг.

ВИКЛИКИ В ЛОХИНОВОМУ БІЗНЕСІ

Як зазначає голова Спілки виробників та експортерів лохини, важливе значення має державна програма з надання грантів на розвиток власного садівництва, ягідництва та виноградарства. Одне з підприємств-членів спілки отримало допомогу, і навесні 2026 року буде закладати 4 га лохини додатково до наявних площ.

– Якщо є налагоджене виробництво і збут врожаю, то можна висаджувати й нові площі. При врожайності, якої досягнули члени нашої спілки, з куща в середньому можна зібрати 2–2,5 кг плодів, або 7–8 т/га. Хоч це не дуже висока врожайність за сучасними мірками, хороший дохід отримувати можна. Але є куди рости, адже деякі виробники збирають

по 5–7 кг з куща. Щоб досягнути такої врожайності, насамперед треба своєчасно виконувати всі технологічні операції, – каже Олег Шишмарьов.

Наскільки вигідно зараз закладати плантацію лохини з нуля – дискусійне питання, за словами фахівця, адже існує дуже багато ризиків. Насамперед перші прибутки приходимуть на 4–5 рік після посадки, коли лохина почне плодоносити. Важлива проблема нині – град і весняні приморозки, через які фермери втрачають велику частку майбутнього врожаю. Олег Шишмарьов виділяє Вінницьку та Одеську області як більш перспективні регіони для закладання насаджень лохини, оскільки там нижчі ризики виникнення приморозків. За його словами, варто ще на старті подумати про захист насаджень від приморозків та граду: встановити протиградові сітки, придбати технічні засоби. Це дорого. Але вони можуть окупитися за один сезон, якщо допоможуть повністю захистити насадження від граду чи приморозків та отримати хороший урожай.

– Серйозна перепона на шляху до розвитку бізнесу – війна і всі наслідки, які вона зумовлює. Насамперед це нестача працівників. Якщо маєш 20 га насаджень, то в сезон збору потребуєш 100–120 людей. Тому перш ніж закладати насадження, треба проаналізувати, де шукати працівників, чи є поруч населені пункти, – каже Олег Шишмарьов.

ПЕРСПЕКТИВИ РИНКУ ЛОХИНИ

Загалом, ринок лохини зростає. Члени Спілки виробників та експортерів лохини відслідковують тенденції ринку. Дані щодо розвитку галузі вирощування лохини надає і Всесвітня організація виробників лохини.

– В Україні дефіциту лохини не буде, адже на ринку з'являються нові господарства, які закладали плантації ще до війни з росією, і ці насадження саме вступають у промислове плодоношення. Окрім того, варто врахувати те, що частина регіонів України, де успішно реалізовували лохину, тимчасово окупована. Тобто кількість споживачів зменшилася. А ціни впродовж останніх кількох років тримаються орієнтовно на тому ж рівні. Тому йти в лохиновий бізнес варто тоді, коли розумієш, як правильно його організувати та управляти витратами, – підсумовує фахівець.

Весняні приморозки під контролем:

як генератори туману PulsFOG допомагають зберегти урожай ягід

В умовах кліматичних змін і дедалі нестабільнішої погоди ягідні господарства змушені долати нові виклики. Одним з найсерйозніших серед них залишаються весняні приморозки. Теплі зими провокують ранній початок вегетації, і навіть нетривале зниження температури навесні може завдати суттєвої шкоди рослинам. Як наслідок, врожай ягід зменшується, або ж втрачається повністю. Саме тому ефективний захист ягідних насаджень у критичний період стає не просто технологічним рішенням, а ключовим чинником стабільності та прибутковості господарства. Попри широкий спектр методів боротьби з приморозками, більшість з них або не забезпечує належного рівня захисту, або ж потребує значних фінансових витрат. На цьому тлі дієвою альтернативою можуть стати генератори туману від німецької компанії **PulsFOG**, що забезпечують професійний захист методом пульсуючого туманоутворення. Про принцип роботи, особливості застосування та переваги цієї технології читачам журналу «Ягідник» розповів **Олександр ПІСАРЕВ**, керівник напрямку компанії «Чистий світ-трейд», що офіційно представляє виробника PulsFOG в Україні.

ГЕНЕРАТОРИ PULSFOG: ПРИНЦИП РОБОТИ

Німецька компанія PulsFOG, заснована у 1948 році, вже багато років поспіль є провідним світовим виробником генераторів туману для сільського господарства. Ця компанія стала одним з піонерів впровадження технології туманоутворення, розпочавши власні розробки ще у 1950-х роках. З часом напрацьовані інженерні рішення знайшли широке застосування у різних країнах і стали основою для сучасних технологій захисту рослин.

Принцип роботи генераторів туману PulsFOG ґрунтується на створенні штучного водяного туману з наддрібних крапель. Такий туман рівномірно огортає рослини та взаємодіє з навколишнім середовищем подібно до природної хмари, зменшуючи тепловтрати з ґрунту і надземної частини насаджень. Завдяки високій щільності та видимості туман утримується над плантацією тривалий час, створюючи захисний мікроклімат. Тож для ягідних господарств таке обладнання – це ефективний інструмент зниження ризиків у періоди несприятливих погодних умов, зокрема під час весняних заморозків.

У ягідних господарствах найбільш доцільно використовувати такі різновиди генераторів туману PulsFOG:

● **PulsFOG K-22-20-BIO** – оптимально використовувати на площі до **7,5 га**. Витрата палива складає 3,8 л/год. Витрата розчину – 15 л/год.

● **PulsFOG K-30-20-BIO** – оптимально використовувати на площі до **15 га**. Витрата палива складає 7,6 л/год. Витрата розчину – 30 л/год.

● **PulsFOG K-50-BIO** – оптимально використовувати на площі до **30 га**. Витрата палива складає 14 л/год. Витрата розчину – 60 л/год.

– Генератори туману PulsFOG дають змогу стабілізувати мікроклімат на ягідних площах, утримати тепло та забезпечити дієвий захист рослин у період найінтенсивніших весняних заморозків. При цьому обладнання не потребує громіздкої інфраструктури та здатне працювати навіть тоді, коли більшість альтернативних методів не забезпечують ефективного захисту, – зазначає Олександр Пісарев.

Пізні заморозки зазвичай дуже небезпечні для ягідних культур. Адаже навіть нетривале зниження температур здатне спричинити некроз тканин, пошкодити квіти та зав'язь. Оскільки ж холодне повітря накопичується внизу, то навіть за мінімальної плюсової температури рослини можуть підмерзнути. До впливу низьких температур вразливі більшість ягідних культур. Скажімо, суниця найвразливіша під час цвітіння, лохині заморозки найбільше загрожують у період появи квітів та зав'язі, малина вразлива у час появи молодих пагонів та бутонізації.

Торік весняні заморозки наприкінці квітня стали дуже відчутними для ягід-

них господарств. Тоді відбулося різке похолодання: у ніч на 28 квітня температура в деяких регіонах знизилася до 5–6 градусів морозу. Внаслідок цього, за оцінками фахівців, втрати врожаю ягідних культур становили до 50 %, а в деяких господарствах врожай був втрачений повністю.

Тому дієвий захист від приморозків є визначальним чинником для збереження потенційного врожаю. В умовах зниження температури генератор PulsFOG генерує густу, дрібнодисперсну хмару туману. Вона поступово розповсюджується, формуючи своєрідний тепловий «купол», що перешкоджає тепловому випромінюванню з ґрунту. За безвітряної погоди згенерований туман, завдяки високій інтенсивності утворення, рівномірно вкриває щільною завісою з мільйонів дрібних крапель досить великі площі.

Туман, який створюють генератори, формується з суміші води та гліцерину. Гліцерин відіграє ключову роль у стабілізації туману, сповільнюючи випаровування води навіть за умов низької вологості повітря. Завдяки цьому туман зберігає висо-

ку щільність та може утримуватися над ділянкою протягом кількох годин, забезпечуючи тривалий захисний ефект.

Спостереження підтверджують, що під час використання генераторів туману PulsFOG ефективна обробка може спричинити максимальну різницю температур до 5 °C на посівах, а тепловтрати після початку туманоутворення зменшуються приблизно вдвічі. Тож, як засвідчують зафіксовані статистичні дані, за умови застосування генераторів туману втрати врожаю зменшуються в середньому до 5–10 %.

ЩО ВПЛИВАЄ НА РЕЗУЛЬТАТ ЗАХИСТУ

Ефективність використання генераторів туману значною мірою залежить від правильного та своєчасного початку їхньої роботи. Запускати обладнання потрібно ще до настання критичних температур, коли ґрунт і рослини зберігають накопичене за день тепло. Це дає змогу максимально знизити втрати тепла в нічний період. Роботу генераторів необхідно продовжувати до ранкового підвищення температури повітря або ж до появи вітру чи хмарності, які природно зменшують ризик радіаційного заморозку.

Залежно від площі ягідника, конфігурації ділянки та щільності насаджень, для досягнення рівномірного покриття зазвичай застосовують кілька генераторів одночасно. Обладнання може працювати як у стаціонарному режимі, так і в русі – з використанням пікапів або тракторів.

Фахівці рекомендують завчасно провести тестування генераторів туману та навчитися правильно з ними працювати ще до початку сезону ризику приморозків. Потрібно також забезпечити наявність усіх необхідних робочих рідин – пального, гліцерину та води. Водночас важливо налагодити чіткий контроль температури у господарстві, щоб мати змогу оперативно зреагувати на її зниження й ефективно захистити рослини.

Також потрібно враховувати, що метод туманоутворення є ефективним виключно за відсутності вітру. За вітряної погоди туман не здатен довго утримуватися на певному місці, що знижує результативність технології. Саме тому генератори туману найкраще працюють під час типових для весняних радіаційних заморозків умов – ясної ночі та штилю.

– Важливо правильно розташувати обладнання на полі. Генератори необхідно встановлювати або переміщувати таким чином, щоб створений туман охоплював усі зони, що потребують захисту – наприклад, ділянки зі зниженим рельєфом. Адже оптимальний захисний ефект досягається за умови рівномірного розподілу туману усією площею ягідника, – зауважує Олександр Пісарев.

ЕФЕКТИВНІСТЬ, МОБІЛЬНІСТЬ ТА ЕКОНОМІЧНА ДОЦІЛЬНІСТЬ

Генератори туману – мобільний, економічно доцільний та водночас ефективний метод захисту рослин. На відміну від дощування, їхнє застосування не потребує значних запасів води, насосних станцій чи складної інфраструктури. Завдяки цьому така технологія доступна для господарств різного масштабу, зокрема й тих, що працюють у регіонах з обмеженими водними ресурсами.

Суттєвою перевагою генераторів туману є їхня висока ефективність у період штилю. Саме за таких умов найчастіше виникає радіаційний заморозок, який становить найбільшу загрозу для ягідників у фазі цвітіння. Штучно створений туман утримує тепло біля поверхні ґрунту та рослин, формуючи захисний мікроклімат без механічного впливу на насадження.

Ще один суттєвий плюс – швидкий запуск та мобільність обладнання. Генератори туману можна оперативно переміщувати в межах плантації та вводити в роботу без тривалої підготовки, реагуючи на різке нічне зниження температури. Туман рівномірно поширюється навіть на ділянках зі складним рельєфом або розрідженими посадками, на яких інші методи часто неефективні.

Зважаючи на вартість придбання та витрати на подальшу експлуатацію, генератори туману є одним з найдоступніших рішень. Для їхньої експлуатації не потрібен суттєвий енергоресурс та трудовитрати,

до того ж такі генератори не шкодять довкіллю. Тому ця технологія є оптимальним інструментом захисту насаджень від весняних приморозків в умовах кліматичної нестабільності.

Унікальна запатентована технологія «ВІО», що являє собою два баки для розчину та чотири дозуючі форсунки. У цьому випадку ми маємо використовувати відносно малі дозувальні форсунки, це створює дрібні краплі – отже, густий туман який тримається над ділянкою краще ніж туман утворений генераторами з двома форсунками. До того ж виробник надає гарантію на двигун 5 років, що робить генератори туману PulsFOG ще більш економічно привабливими та підкреслює якість обладнання. Стабільна якість обладнання та його продумана конструкція забезпечує тривалий термін роботи навіть за інтенсивної експлуатації. Тому генератори туману PulsFOG – це ефективне, надійне та технологічно вивірене рішення для захисту ягідних насаджень від весняних приморозків.

ГЕНЕРАТОРИ ТУМАНУ

PULSFOG

ТОВ "Чистий світ-трейд"
офіційний представник в Україні
виробника Pulsfog (Німеччина)

ПРОФЕСІЙНЕ ОБЛАДНАННЯ:

- генератори туману
- мийки високого тиску
- підлогомиї та підмітальні машини
- професійна миюча хімія та витратні матеріали

+38 093 80 99 034

a.pisarev@cwk.kiev.ua
chisto.ua

реклама

Дрони, ШІ та прецизійні обприскування у вирощуванні лохини високорослої – підхід Polska Borówka

ТОЧНЕ ЗЕМЛЕРОБСТВО ЯК ПРАКТИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ У ВИРОЩУВАННІ ЛОХИНИ

У класичній моделі управління плантацією рішення щодо обробок часто ґрунтуються на спостереженнях у кількох контрольних точках або на досвіді та інтуїції. Такий підхід може бути достатнім у невеликому масштабі, однак у великих господарствах він здатний призвести до ситуацій, коли обробка виконується запізно, неточно або з нормою, що не відповідає локальним потребам рослин.

У Polska Borówka застосовують підхід, заснований на даних, у якому дрони, аналіз зображень та алгоритми штучного інтелекту використовуються передусім для підготовки й виконання обприскувань більш точно, повторювано та операційно безпечно. Мета полягає у поєднанні технологій з агрономічною практикою – так, щоб цифрові інструменти реально підвищували ефективність захисту, обмежували втрати та стабілізували якість виробництва.

РОЛЬ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В МОНІТОРИНГУ ПЛАНТАЦІЇ ТА ПІДГОТОВЦІ ОБПРИСКУВАЛЬНИХ МІСІЙ

Штучний інтелект (ШІ) в аграрних застосуваннях дедалі частіше виконує роль практичної підтримки в аналізі даних та прийнятті операційних рішень. У випадку лохини, де рослини формують ряди зі щільною структурою, а фон (міжряддя, ґрунт, мульча) може бути сильно різномірним, ШІ дозволяє впорядкувати зображувальні дані та перетворити їх на інформацію, яку можна використати для планування обробки.

Одним із ключових застосувань ШІ є сегментація зображення, тобто відокремлення зони кущів від фону.

Вирощування лохини високорослої сьогодні належить до найбільш технологічно розвинених напрямів ягідного садівництва. Водночас вирощування лохини – чутливе до локальних умов середовища та короткочасних погодних епізодів. На практиці це означає, що навіть в межах однієї ділянки можуть існувати суттєві відмінності у темпі росту, життєздатності та реакції рослин на агротехнічні заходи. Експерти польської компанії **Polska Borówka** наголошують, що основними причинами цього є, зокрема, мінливість ґрунту, різний рівень зволоження, мікрорельєф, нерівномірна доступність поживних елементів, а також локальні умови провітрювання і сонячного освітлення. Тож у сезони з підвищеним тиском хвороб, інтенсивними опадами або періодами посухи зростає значення швидкої діагностики та гнучкого планування захисту.

На практиці вимірювання стану рослин на основі даних з дрона може спотворюватися бур'янами, дерниною в міжряддях, змінною вологістю ґрунту, тінню, елементами інфраструктури та різницями в експозиції. Алгоритми сегментації дозволяють обмежити вплив цих факторів, завдяки чому карти стану стосуються переважно рослин, а не оточення.

ШІ також може допомагати у виявленні аномалій – ділянок, що відхиляються від норми для даної квартали. У лохині такі ділянки можуть бути наслідком водних проблем (перезволоження або пересушення), ушкоджень після заморозків, локальних дефіцитів елементів живлення, недостатньої ефективності зрошення чи фертигації, а також ранніх осередків хвороб і шкідників. Суть підходу полягає не в автоматичному «діагнозі», а в пріоритизації польового огляду: технологія вказує місця, які потребують уваги, що скорочує час реагування та знижує ризик пропустити проблему.

Під час підготовки обприскувальних місій ШІ та алгоритми планування маршруту допомагають у розробці геометрії обробки: визначенні меж площі обприскування, створенні буферних зон, врахуванні перешкод і обмежень місцевості, а також оптимізації напрямків проходів.

Для робіт дроном особливо важливо обмежити кількість зайвих розворотів, підвищити повторюваність покриття та зберегти стабільну висоту польоту над рослиною. Добре спроектована місія означає коротший час виконання, кращу ефективність використання батарей і більш передбачувані параметри обприскування.

ЗБІР ДАНИХ З ДРОНА: ОРТОФОТОПЛАНИ, МОДЕЛІ ВИСОТ ТА ВЕГЕТАЦІЙНІ ІНДЕКСИ

У практиці управління плантацією дані з дрона є відправною точкою для створення зональних карт і планування заходів. Основним продуктом є RGB-ортофотоплан, який дозволяє швидко розпізнати нерівномірний ріст, порожні місця, відмінності у щільності рослин та неоднорідність забарвлення насаджень. Ортофотоплани є також зручним інструментом для документування змін у часі та порівняння ефектів агротехнічних заходів.

Другим важливим елементом є моделі висот (DEM), які показують мікрорельєф. У лохині навіть невеликі

перепади висоти можуть спричиняти довготривалі проблеми, зокрема застої води, різні темпи прогрівання ґрунту та неоднакові умови провітрювання. DEM дозволяє пов'язати ослаблення рослин з рельєфом і краще планувати коригувальні дії.

За потреби використовуються мультиспектральні дані, які дають змогу розраховувати вегетаційні індекси для кількісної оцінки стану рослин. Найчастіше практично корисними є індекси, пов'язані з біомасою і життєздатністю (наприклад NDVI), а також індекси, що краще реагують на зміни хлорофілу в період інтенсивної вегетації (наприклад NDRE). Ці дані особливо цінні для виявлення ділянок, які починають відхилятися від середнього стану квартали ще до того, як проблема стане видимою з рівня землі.

CDA – CONTROLLED DROPLET APPLICATION (КОНТРОЛЬОВАНЕ НАНЕСЕННЯ КРАПЛІ) У ДРОНОВИХ ОБРОБКАХ

CDA (Controlled Droplet Application) – це технологія, суть якої полягає у контролі розміру та розподілу крапель робочого розчину під час обробки. У захисті рослин розмір краплі безпосередньо впливає на рівномірність покриття, ризик зносу та здатність розчину проникати в крону. У традиційних обприскувачах ці параметри переважно залежать від підбору форсунок і тиску. У рішеннях CDA припускається більша стабільність нанесення та можливість точнішого узгодження характеристик краплі з умовами та ціллю обробки.

У лохині контроль краплі особливо важливий через щільну структуру куща і необхідність доставки робочого розчину не лише на поверхню верхніх листків, а й усередину крони. Дрібніша крапля зазвичай покращує покриття, але підвищує ризик зносу вітром і може знижувати ефективність осідання. Більша крапля є стабільнішою в погодних умовах, але може обмежувати рівномірність розподілу на поверхні. На практиці цей параметр добирається з урахуванням виду препарату, метеоумов і фази розвитку рослин.

ЯК ПРАЦЮЄ ОБПРИСКУВАННЯ ДРОНОМ – МЕХАНІКА ОБРОБКИ ТА ФАКТОРИ ЕФЕКТИВНОСТІ

Обприскування дроном – це обробка з повітря, під час якої безпілотна платформа переносить робочий розчин у баку та наносить його автоматично відповідно до запрограмованої місії. На відміну від наземних обприскувачів, дрон не заїжджає в міжряддя, що зменшує ущільнення ґрунту й усуває ризик механічного пошкодження рослин. Це рішення особливо добре працює в лохині, де плантації часто мають вузькі проїзди, нерівний рельєф і періоди обмеженої прохідності після опадів.

Основою повторюваності обробки є підтримання сталих параметрів: швидкості польоту, висоти над рослинами, перекриття робочих смуг і стабільної подачі рідини. Норма витрати в літрах на гектар впливає зі співвідношення між витратою розчину, швидкістю польоту та робочою шириною проходу. Система керуван-

ня може коригувати подачу при зміні швидкості, щоб зберігати задану норму на одиницю площі.

Важливою особливістю дрона обприскування є додатковий аеродинамічний ефект від гвинтів (downwash) – потік повітря, спрямований вниз. На практиці він допомагає «втиснути» краплі в рослини і покращує проникнення в крону. У лохині, де листова маса може створювати бар'єр для розчину, цей ефект полегшує доставку в глибші зони куща, що особливо важливо під час захисних обробок у фазі інтенсивного росту.

Ефективність дрона обприскування залежить від правильного підбору параметрів нанесення та умов виконання. Найважливіші фактори: швидкість і напрям вітру, температура та вологість повітря, які впливають на знос і випаровування. За несприятливих умов зростає ризик зниження ефективності, тому планування обробки вимагає оцінки «погодні вікна» та добору розміру краплі й параметрів польоту.

VARIABLE RATE APPLICATION – ПРАКТИЧНИЙ ПІДХІД І ПЕРЕВАГИ

VRA (Variable Rate Application) – це підхід, за якого норма внесення не є сталою для всієї квартали, а адаптується до умов у її різних частинах. У точному землеробстві VRA застосовується як у живленні, так і в захисті рослин. У лохині особливо важливо використовувати цю технологію в позакоренових й «інтервенційних» обробках, де метою є швидке вирівнювання стану рослин або локалізація осередків проблем.

У лохинових плантаціях повна однорідність квартали трапляється рідко. Навіть за однакових сортів, віку насаджень і програми живлення рослини можуть суттєво різнитися через локальні умови: структуру і водопроникність ґрунту, мікрорельєф (застої чи пересихання), провітрювання, а також історію ділянки, якість садивного матеріалу чи локальні механічні пошкодження.

За «рівномірного» підходу обробка виконується однією нормою для всієї площі, що означає: частина рослин отримує надлишкову дозу, а частина – недостатню. Економічно це веде до неефективного використання ресурсів, а з погляду рослин – до нерівномірного ефекту і додаткового навантаження на рослини у стресі.

VRA полягає у поділі квартали на оброблювані зони. Зони визначають-

ся на основі: RGB-ортофото, вегетаційних індексів, DEM, польових оглядів та історії ділянки. Найчастіше виділяють щонайменше три рівні інтенсивності: зона з нормальним станом (стандартна обробка), зона, яка потребує підтримки (підвищена норма), та проблемна зона (інтервенційна або спрямована обробка). Іноді формуються зони, що виключаються з обробки (відсутність рослин або недоцільність нанесення).

Ключовим елементом VRA є перетворення зональних карт у виконавчі параметри. У дронах обробка змінна норма може реалізовуватися різними способами (залежно від системи): через зміну подачі робочого розчину, корекцію швидкості польоту або інші налаштування, що впливають на кількість рідини на одиницю площі. Оператор працює з готовою картою, а дрон виконує її автоматично.

Важливо: VRA не означає автоматичного «лікування слабших місць більшою кількістю рідини» у кожному випадку. Гірший стан може бути наслідком причин, які не вирішуються збільшенням норми препарату. Тому в Polska Borówka ми сприймаємо VRA як інструмент точного впливу, але завжди в поєднанні з агрономічною інтерпретацією і польовою перевіркою.

З погляду економіки VRA дозволяє зменшити витрати там, де додаткової користі немає, і підсилити дію там, де це обґрунтовано та може поліпшити здоров'я або вирівняти стан насаджень. Додаткова перевага – підвищення повторюваності управління плантацією: рішення, засновані на даних, легше порівнювати у часі, «вчитися» на результатах і коригувати дії в наступних сезонах.

ОПЕРАЦІЙНИЙ WORKFLOW У POLSKA BORÓWKA – ВІД ДАНИХ ДО ДРОНОВОГО ОБПРИСКУВАННЯ

Щоб дронаві технології та аналіз зображень давали реальний ефект, потрібен чітко визначений операційний процес. Найважливішим є перехід від даних до рішення, а потім до правильно виконаної обробки. У Polska Borówka ми використовуємо поетапну модель, де кожен крок має конкретну мету, вхідні дані та очікуваний результат.

Етап 1 – Планування польоту та мети операції

Визначається ціль: моніторинг, пошук зон стресу, оцінка наслідків заморозків, підготовка карт VRA або контроль після обробки. Обирається тип даних (RGB/мультиспектр), параметри польоту та умови виконання.

Етап 2 – Збір даних у полі

Виконується політ за заданою сіткою. Важливо зберігати повторювані умови і коректну геоприв'язку для порівняння результатів у різні дати.

Етап 3 – Обробка даних і створення ортофото

Знімки об'єднуються в ортофотоплан, який дає загальний огляд квартали.

Етап 4 – Зональний аналіз і підготовка карт стану

Виконується сегментація кущів, аналіз вегетаційних індексів і формування зон пріоритету.

Етап 5 – Агрономічна інтерпретація і польова перевірка

Вказані зони перевіряються в полі. Дані зіставляються з історією обробок, погодою, зрошенням і живленням. Мета – встановити причину та обрати правильну дію.

Етап 6 – Підготовка карти VRA

На основі результатів створюється карта зон з параметрами обприскування. Враховуються виключення та буферні зони.

Етап 7 – Приготування робочого розчину і параметрів CDA

Підбирається препарат, об'єм робочого розчину на гектар і параметри краплі. Перевіряється «погодне вікно» та безпека.

Етап 8 – Виконання обприскування дроном

Дрон виконує місію відповідно до плану. Контролюється стабільність польоту і метеоумови.

Етап 9 – Документація і оцінка ефективності

Після обробки ведеться документація, за потреби виконується контрольний політ та порівняння результатів, після чого вносяться корекції.

Висновки з вищесказаного можуть бути наступні. У дронівих обробках типові норми робочого розчину у садівництві й ягідництві значно нижчі, ніж у традиційних обприскувачів. На практиці – залежно від мети, фази розвитку, густоти кущів і препарату – можна працювати орієнтовно в межах 10–30 л/га. Для порівняння, у лохині при обробках тракторним обприскувачем часто застосовують 200–500 л/га, а в окремих програмах і умовах навіть більше. Це означає у разі менше споживання води та значно коротший час підготовки розчину (наповнення, змішування), що у великому масштабі реально пришвидшує роботу та збільшує пло-

щу, яку можна захистити в короткому «погодному вікні».

У сезон, а особливо в період плодоношення, ключовим обмеженням класичних обприскувачів стає логістика в'їзду в міжряддя. Після опадів ґрунт часто надто м'який, проїзди непрохідні або спричиняють колії й ущільнення. Крім того, у лохині при високій листовій масі та навантаженні ягодами зростає ризик механічних пошкоджень, осипання ягід, а також забруднення у зоні збору. На практиці це означає, що наземну обробку часто відкладають не через відсутність рішення, а через відсутність умов для безпечного проїзду. Дрон дозволяє виконати обробку без заїзду на плантацію, і в багатьох ситуаціях саме це вирішує питання своєчасності захисту.

Ефективність дронного обприскування визначається не лише «меншою кількістю води», а поєднанням стабільного нанесення, контрольованої краплі (CDA), точного ведення проходів та аеродинамічного ефекту (downwash), який покращує осідання і проникнення в крону. У результаті зростає ймовірність доставки розчину до зон, де виникають проблеми

– всередину крони, у зону молодих приростів і на нижній бік листка.

Найважливіша операційна відмінність – це час виконання. Дрон дозволяє швидко перейти від даних до обробки: від польоту і карт стану, через визначення зон, до виконання місії. Завдяки цьому захист стає більш реактивним, а за тиску хвороб або шкідників – виконується «вчасно», до того як проблема охопить значну частину квартали.

Отже, поєднання дронів, аналізу зображень, штучного інтелекту та підходу VRA стає в Polska Borówka практичним інструментом, а не «гаджетом». У підході Polska Borówka дроніві технології та ШІ є елементом системи управління плантацією: вони дозволяють діяти швидше, точніше і більш повторювано, водночас зменшуючи операційні втрати, пов'язані з погодою, умовами місцевості та труднощами виконання обробок у критичні періоди сезону.

У довгій перспективі найбільша цінність – це стандартизація процесу: побудова workflow, документування обробок і можливість порівнювати ефекти у часі, що забезпечує стабільніше виробництво та кращу якість ягід.

МИ ПРОПОНУЄМО:

саджанці лохини високорослої
(*Vaccinium corymbosum L.*)

саджанці жимолості камчатської
(*Lonicera caerulea L. var. Kamtschatica*)

Тунельні конструкції
КОНСУЛЬТУВАННЯ У СФЕРІ
ВИРОЩУВАННЯ ЯГІДНИХ КУЛЬТУР

ПРОЄКТУВАННЯ:
систем зрошення
допомога у плануванні розміщення рослин і будинків на території плантації

СИСТЕМИ ЯКОСТІ:
впровадження систем якості
(інтегроване виробництво HACCP, GLOBALG.A.P., BRC)

підготовка до сертифікаційного аудиту

Polska borówka Sp. z o.o.,
KRS 0000636923, Frezerów 3, 20-209 Lublin
NIP 7123318766
Розсадник: 21-310 Wohyn, Polna 5a
info@polskaborowka.eu
+48 695 195 816, +48 516 414 152

polskaborowka.eu

реклама

Чому українську лохину бракують у Європі?

Інсайти від експортера з десятирічним досвідом

ДЕСЯТЬ РОКІВ ДОСВІДУ: ВІД ЄВРОПИ ДО ЕМІРАТІВ

Євгеній Харлан – не новачок на ринку експорту української ягоди. Майже десять років він просуває українську лохину на зовнішні ринки. Розпочинав свій шлях у компанії «Нікдарія», де займався експортом ягоди до Азії.

– Ми були одними з перших, хто літаками почав возити запаковану українську ягоду на азійський ринок, зокрема, в Об'єднані Арабські Емірати та Сінгапур, – пригадує Євгеній Харлан. – Коли можливість експортувати літаками зникла, ми сконцентрувалися на Європі та постачали ягоди фактично у всі європейські країни.

Зараз Євгеній представляє компанію UA GROWERS, яка спеціалізується на просуванні української ягоди різних виробників на європейські ринки.

– Працюючи у сфері ягідного бізнесу, я зрозумів, що попит на просування української ягоди існує не лише від одного виробника, а й від інших. За останні три роки ми вже співпрацювали з п'ятьма різними компаніями та плануємо й надалі розвивати експорт української ягоди, – розповідає експерт.

ПРО ЩО МОВЧАТЬ ВИРОБНИКИ: ГОЛОВНА ПРОБЛЕМА ЕКСПОРТУ

Однак мета розмови з Євгенієм – не похвалитися успіхами, а відверто поговорити про болючу тему, яку багато хто воліє обходити стороною: контроль якості та приймання ягоди в Європі.

– Річ у тому, що наші виробники недостатньо обізнані з вимогами і тим, який саме продукт приймається на ринку Європи. І коли йдеться про свіжу лохину, то це доволі специфічний продукт, – пояснює Євгеній Харлан.

Українська лохина впевнено виходить на європейський ринок, однак разом із можливостями зростає й кількість відмов у прийманні продукції. Чому партії ягід бракують уже на холодильниках ЄС, які помилки найчастіше допускають виробники та що потрібно змінити, аби відповідати вимогам ринку – про це відверто від практика експорту, члена правління компанії **UA GROWERS Євгенія ХАРЛАНА**. Він розповів журналу «Ягідник» про болючі помилки українських виробників і як їх подолати.

www.shop.baxlo.com

П'ЯТЬ ПРИЧИН, ЧОМУ УКРАЇНЬКА ЛОХИНА МОЖЕ БУТИ НЕЯКІСНОЮ

Щороку компанія стикається з тим, що певні обсяги та партії української ягоди не приймають в Європейському Союзі через... якість. І це, до речі, не поодинокі випадки.

– Тому потрібно покращувати рівень обізнаності наших виробників, щоб вони відповідали європейським вимогам. Кожен виробник вважає, що його продукція найкраща. Але реальність зовсім інша, – констатує експерт.

Перший важливий чинник – несприятливі погодні умови. За словами Євгенія Харлана, морози взимку, спека влітку, приморозки під час цвітіння лохини – все це призводить до того, що лохина, навіть якщо за нею

доглядали, може бути менш якісною, ніж хотілося б.

Другий чинник – застарілі сорти. Не секрет, що в Україні переважають стандартні сорти, а не преміальні чи нової селекції, ягоди якої транспортувати значно легше.

– Приміром, такі сорти, як Дюк, Блу Голд, Чандлер, Еліот і багато інших за своїми характеристиками поступаються сучасним сортам, які вирощують у Європі. Зокрема, вони або взагалі не транспортабельні або менш транспортабельні. І якщо на початку шляху в Україні вони ще непоганої якості, то до Європи вони можуть не дійхати. До того ж такі сорти не пробачають помилки транспортування, – наголошує Євгеній Харлан.

Третій чинник – терміни збирання врожаю. Банально через відсутність працівників виробники часто не встигають зібрати ягоди в терміни, передбачені властивостями сорту. Це критично впливає на якість ягід лохини.

Четвертий чинник – порушення температурного ланцюга. За словами експерта, в Україні є дуже мало господарств, які мають власні холодильники на території полів.

– Тому період часу між тим, як ягода була зібрана, і тим, коли вона була доставлена до холодильника, доволі тривалий, – розповідає Євгеній Харлан. – А всім відомо, що швидше ягода потрапить у холодильник і охолонеться до 2 °С, то якіснішою вона буде і краще зберігатиметься.

П'ятий чинник – якість перевезення. Багато виробників думають, що якщо виконали всі попередні пункти, достатньо буде просто завантажити машину експедитору та відправити партію ягід. І це фатальна помилка.

– Більшість українських перевізників, зокрема, їхній рухомий склад, рефрижератори, недостатньо якісні. Навіть якщо вони вказують певний температурний режим під час транспортування ягоди, не факт, що він справді такий був, – застерігає експерт.

Проблема в тому, що датчик температури встановлений стоїть на початку автомобіля в одному куті та показує температуру саме там, а довжина фури сягає 13 метрів. Тому в різних частинах машини температура може сильно відрізнятись.

– Тому кожен відповідальний виробник обов'язково має помістити власні термолігери в кожну машину, – радить Євгеній Харлан. – Приміром, багато хто використовує термолігери з GPS-датчиками, які в режимі онлайн показують реальну температуру машини.

До речі, у практиці компанії UA GROWERS усі машини їдуть із такими термолігерами.

– Були навіть такі випадки, коли ми контактували з перевізником і вимагали змінити температурний режим, тому що він не відповідав заявленому в документах, – ділиться досвідом експерт.

ЩО ВІДБУВАЄТЬСЯ В ЄВРОПІ: ІНСТИТУТ НЕЗАЛЕЖНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ

І ось, коли машина з українською ягодою приїжджає у Європу, починається найвідповідальніший етап.

– У Європі існує інститут незалежної експертної оцінки якості ягоди. Майже на кожному холодильнику присутні незалежні компанії, які проводять інспекцію такої продукції та готують відповідні звіти. На жаль, в Україні такої практики немає. Ба більше, ми навіть не можемо знайти на ринку незалежну компанію, яка б могла надати такі послуги, – каже Євгеній Харлан.

Відповідно, експертиза українських виробників щодо якості ягоди близька до нуля.

ВAXLO FRUIT FIRMNESS TESTER – ПРИСТРІЙ, ПРО ЯКИЙ МАЮТЬ ЗНАТИ ВСІ

Перше, що потрібно перевіряти, крім візуальних дефектів, плісняви чи вологості – це стиглість ягоди.

– Так, лохину можна зібрати надто пізно та покласти в холодильник, і тоді вона буде перестиглою. Візуально це визначити дуже важко, а руками – майже неможливо, – розповідає експерт.

Для визначення стиглості ягоди є спеціальні пристрої. Вони коштують чималих грошей, але це мінімальна необхідна вимога.

– Це, зокрема, пристрій Вахло. Відповідальні виробники в Україні вже придбали його та навчають працівників, як ним користуватися, – каже Євгеній Харлан. – А в Європі багато років існує окремий інститут незалежних експертів, які роблять ці звіти за кілька годин відразу на етапі приймання ягоди.

ЧОМУ БРАКУЮТЬ ЦІЛІ ПАРТІЇ: ЛОГІКА СОРТУВАЛЬНИХ ЛІНІЙ

Ягоду, яку постачає компанія UA GROWERS й інші експортери, у Європі сортують на сортувальних лініях, пакують і постачають у торговельні мережі.

UA GROWERS OU – ваш представник в Європі!

МИ ПРОДАМО ВАШУ ЛОХИНУ

за вас краще, ніж будь-хто інший!

Ваше завдання – виростити її найкращою, гідною справжнього Українця!

- ✓ Знайдемо гідного покупця з Європи
- ✓ Охолодимо, підготуємо, запакуємо в Україні або Європі
- ✓ Допоможемо оформити всі для експорту документи
- ✓ Супроводимо валютне законодавство
- ✓ Зустрінемо товар в Європі, розмитнимо, супроводимо та поставимо покупцю

Вам залишається отримати чесно зароблену валюту на Ваш власний рахунок без ПДВ.

+352 661 311448
www.uagrowers.com
e.kharlan@uagrowers.com

– Якщо в цій партії буде певний відсоток перестиглої, роздавленої чи ягоди з пліснявою або машина ж не зможе її сортувати через те, що певний відсоток ягоди перестиглий, у такому випадку забракують усю партію, – пояснює Євгеній Харлан.

І саме в цій ситуації виникає непорозуміння з українськими виробниками.

– Вони невдоволено доказують, що частина ж ягід якісна, мовляв, чому тоді бракується уся партія. І саме на цьому етапі виникає основна проблема: українські виробники не розуміють, що ця ягода просто неможливо відсортувати через те, що частина продукції неякісна, – наголошує експерт.

ПОПИТ І ПРОПОЗИЦІЯ: ЯК ПРАЦЮЄ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ РИНОК

Окрім того, важливо також розуміти ринкову ситуацію. Україна захопить на ринок Європи в той момент, коли там є найбільша пропозиція ягоди.

– Відповідно, у такий момент підвищуються вимоги до лохини. Так, у момент, коли немає ягоди майже немає, як і немає пропозиції, а попит стабільно невисокий, вимоги можуть теоретично зменшуватися. Але ми працюємо у зовсім в іншому сезоні, – каже експерт.

Євгеній Харлан також детально пояснює логістику продукту в Європі. За його словами, основний ринок збуту свіжої ягоди – це супермаркети:

– І коли ви приходите в супермаркет і плануєте купити лохину в упаковці, то явно не хочете там бачити зіпсовану ягоду. І для того, щоб у супермаркет потрапила саме якісна ягода, її сортують не вручну, а в автоматичному режимі спеціальними сортувальними лініями, які відкидають неякісний продукт, – розповідає експерт.

А перед тим як лохина потрапляє на лінію для сортування, спочатку відбувається контроль якості сервером. Якщо сервер сказав, що продукція взагалі неякісна, від неї можуть відмовитися повністю або ж спробувати її відсортувати. І вже після етапу сортування буде зрозуміло, яка частина ягоди підходить для реалізації у свіжому вигляді, а яка – ні.

– Бували випадки, коли всю партію пробували відсортувати, але вона була такої низької якості, що її не змогли постачати в супермаркети, – нарікає Євгеній Харлан.

СЕРТИФІКАЦІЯ: БЕЗ НЕЇ НАВІТЬ НЕ ВАРТО ПОЧИНАТИ

Без сертифікації експорт неможливий, адже Європейський Союз обов'язково вимагає два сертифікати – GlobalG.A.P. і GRASP.

Так, GlobalG.A.P. – це сертифікат, який підтверджує стандарти вирощування продукції, а GRASP – це сертифікат, який підтверджує соціальні стандарти, тобто ставлення до персоналу, до людей. За словами Євгенія Харлана, це мінімальна необхідна сертифікація, що має бути в кожного постачальника, який хоче експортувати продукцію в Європу.

Ба більше, в Європейському Союзі навіть заборонено перепродавати продукцію, сертифіковану за стандартом GlobalG.A.P., без окремого на те дозволу Chain of custody – С.о.С.

– Бувають ситуації, коли українські виробники хочуть об'єднатися під одним сертифікатом GlobalG.A.P. і експортувати свій товар. Але так робити заборонено. Якщо таку партію викриють, це матиме серйозні так наслідки, як втрата сертифіката GlobalG.A.P., – застерігає експерт. – Буває також, що два виробники з GlobalG.A.P. хочуть, наприклад, один одному перепродати ягоду та разом відправити продукцію, але це теж заборонено. Тобто для того, щоб займатися трейдингом сертифікованою продукцією GlobalG.A.P., необхідно мати окрему дозвільну сертифікацію С.о.С.

Ринок Англії – це завжди преміальний ринок, дуже цікавий і важливий, але зі своїми особливостями. Так, для того, щоб постачати туди свою продукцію, існує окрема сертифікація – SMETA і SEDEX, без якої працювати на цьому ринку просто неможливо.

У деяких випадках супермаркети можуть вимагати ще й свою власну мережеву сертифікацію. Наприклад, так працює велика мережа супермаркетів у Європі Tesco.

За словами Євгенія Харлана, якщо продукція постачається напряму до мереж супермаркетів, то така ситуація набагато складніша, адже рішення щодо якості ухвалюється не незалежним експертом із якості, а внутріш-

нім підрозділом мережі. І заперечити чи оскаржити це рішення в разі чого буде просто неможливо.

До речі, аналогічна ситуація і з українськими мережами: коли виробники постачають у мережу свою продукцію, на приймальні кажуть, що вона має якийсь відсоток браку, то механізми, які можуть допомогти заперечити такий висновок чи оскаржити його, просто відсутні.

– Завжди вимоги таких торговельних мереж більші та важливіші. І це великі гравці, які не хочуть змінити свої правила. Неможливо внести зміни в договори чи запропонувати їм інший механізм роботи, ніж той, що передбачений їхнім контрактом, – каже Євгеній Харлан.

КОЛИ ПОЧИНАТИ ГОТУВАТИСЯ?

Євгеній Харлан наголошує, що зараз, до початку сезону, у виробників є час для того, щоб вивчити стандарти, придбати спеціальні прилади для визначення стиглості ягоди, розібратися в коефіцієнтах і показниках, що впливають на якість продукції.

– Ми всі розуміємо, що експортні ціни набагато вищі, якщо порівнювати з їх вартістю ягід в Україні. Ми розуміємо, що попит у Європі суттєво більший, ніж в Україні. Ми розуміємо, що майже всі ми прагнемо туди потрапити. Але українським виробникам треба починати вивчати та розбиратися в тому, як підвищити якість своєї продукції, – закликає експерт.

Так, що стосується сертифікації, то виробникам потрібно спілкуватися, зокрема, в межах асоціації «Виробники лохини України», яку зараз очолює Наталія Пукшин.

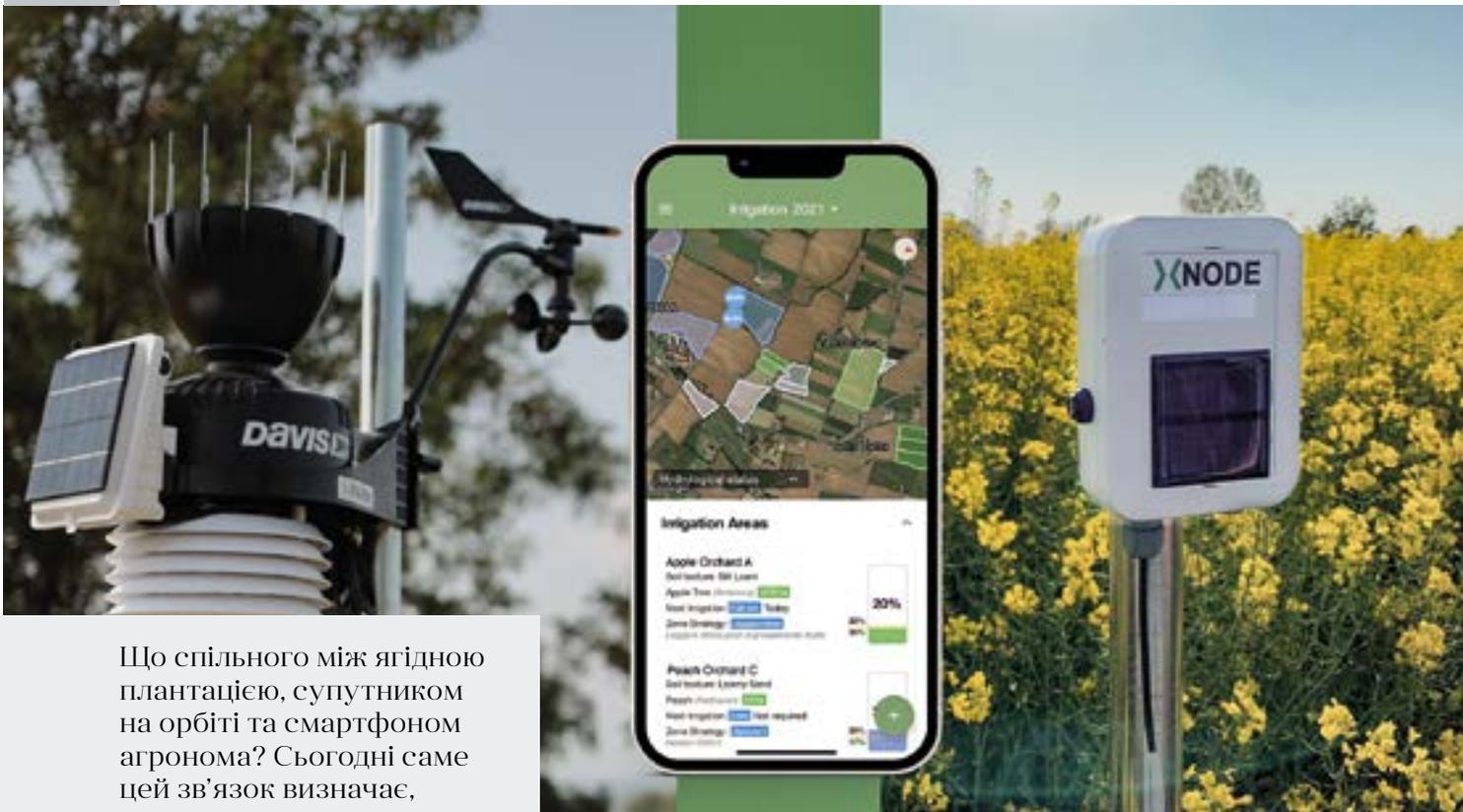
– Якщо хтось планує отримати сертифікацію, потрібно встигнути застрибнути в останній вагон, щоб у сезоні 2026 року відправити свою ягоду на експорт. Це дуже важливо, адже часу залишилося дуже мало. І важливо, що йдеться не про фінансовий чинник, а про час, необхідний для того, щоб все це виконати. Адже процес сертифікації – це дуже велика бюрократична робота, – підсумовує Євгеній Харлан.

ОДИН З ЛІДЕРІВ НЕЗАЛЕЖНИХ КОМПАНІЙ
З КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ ПРОДУКЦІЇ

www.qualitystudio.eu

xFarm: цифровий агроном у кишені кожного фермера

Що спільного між ягідною плантацією, супутником на орбіті та смартфоном агронома? Сьогодні саме цей зв'язок визначає, коли поливати, чим захищати рослини і як уникнути втрат урожаю. Італійсько-швейцарська компанія **xFarm Technologies** пропонує українським виробникам ягід комплексну платформу для управління господарством на базі штучного інтелекту. Проте, як технології змінюють плодово-ягідний бізнес, розповіла **Олександра ВОЛОВИК**, представниця **Business Development Manager xFarm**, під час VIII Міжнародної науково-практичної конференції «Ягідництво і переробка: технології та інновації». Захід, організований медіагрупою «Технології та Інновації» відбувся 12–13 грудня в місті Львів.

ВІД СТАРТАПУ – ДО ГЛОБАЛЬНОГО ГРАВЦЯ

xFarm Technologies – італійсько-швейцарська компанія, що спеціалізується на цифровому та сталому сільському господарстві. Історія її розвитку вражає: стартувавши у 2019 році з командою лише у 17 осіб, сьогодні компанія налічує майже 300 співробітників. Платформа об'єднує понад 520 тисяч фермерів по всьому світу, а площа цифровізованих земель сягає 13 мільйонів гектарів.

– Ми працюємо по всій Європі, у Латинській Америці, а також почали нашу роботу в США та деяких країнах Африки. І нам дуже приємно, що ми присутні також на українському ринку, – розповіла Олександра Воловик.

В Україні компанія розпочала співпрацю з EFT Group саме в овочевому, фруктовому та ягідному секторах, адаптуючи свої рішення під специфіку українського ринку.

ЧОТИРИ СТОВПИ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

Платформа xFarm побудована на чотирьох основних напрямках, які охоплюють всі аспекти управління сучасним господарством.

Перший з них – це менеджмент. Фермер може створювати карти полів, планувати дії, спостерігати за приміщеннями та складами, управляти машинним парком. Другий напрямок – агросервіси, тобто інтеграція супутникової інформації, сенсорів, прогнозування захворювань, шкідників та оптимізації зрощення.

– Третій напрямок – точне землеробство, який передбачає, що ми можемо робити карти для диференційованого внесення добрив, а також вмикати телеметрію трактора, – пояснила представниця xFarm.

Четвертий, але не менш важливий напрямок – сталий розвиток. Компанія має ISO-сертифікацію, що дає клієнтам змогу безпосередньо з

платформи отримувати офіційні звіти про вплив господарства на навколишнє середовище.

– Наше основне завдання полягає в тому, щоб фермер мав у кишені всі інструменти для ведення господарства і керував ними за допомогою телефону чи комп'ютера, – наголосила Олександра Воловик.

ЗАХИСТ РОСЛИН НА ОСНОВІ ДАНИХ

Один з найпотужніших модулів платформи – система захисту рослин, яка працює на основі комплексного аналізу даних. Система збирає інформацію з метеостанцій і датчиків вологості, а спеціальна модель оцінює ризик зараження культури.

– Модель враховує температуру, вологість, наявність опадів, вологість листя, присутність, можливо, патогенів. Існує певний перелік культур, які внесені в наш алгоритм, і з ягід це логана та малина, – зазначила спікерка.

Алгоритм оцінює фенологічний стан культури, збирає інформацію про температури, вологість листя і таким чином прогнозує, як може розвиватися той чи інший патоген. Інформація відображається інтуїтивно зрозуміло: зелений колір означає, що все добре, жовтий свідчить про можливі ризики, а червоний – про наявну проблему. Важливо, що фермеру надходить сповіщення про проблему в одному з месенджерів, а також повідомленням у додатку.

Особливість платформи xFarm полягає у можливості не лише миттєво реагувати на проблему, але й прогнозувати розвиток ситуації на тиждень-два вперед. Це дозволяє фермеру планувати фітосанітарні обробки завчасно.

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ ШКІДНИКІВ

Революційним рішенням у боротьбі зі шкідниками стали фотопастки з інтелектуальним аналізом. xFarm пропонує кілька видів пасток: звичайну пастку з камерою для комах, які реагують на феромони, пастку Sting для колорадського жука та пастку Color для шкідників, які реагують на колір.

Принцип роботи системи простий, але ефективний. На пастці встановлюється спеціальний клейкий папір. Коли створюється зона моніторингу, обов'язково ідентифікується культура. Програма моделює ситуацію завдяки даним з метеостанції.

– Модель аналізує ймовірність, приміром, збільшення популяції шкідників і сигналізуватиме про це. Тобто фермер буде бачити, наскільки високий рівень популяції та ураження тим чи іншим шкідником найближчі часом, – сказала Олександра Воловик.

Фермер може самостійно встановити критичну кількість шкідників у на-

лаштуваннях. Коли пастка ловить комаху, а штучний інтелект ідентифікує її як цільового шкідника, надходить сповіщення через додаток та месенджер.

НАЙСИЛЬНІШИЙ МОДУЛЬ – УПРАВЛІННЯ ЗРОШЕННЯМ

Особливу гордість компанії становить модуль управління зрошенням, який, за словами Олександри Воловик, є одним із найсильніших на ринку серед систем підтримки агрономічних рішень.

– Я вважаю, що це один із наших найсильніших модулів. Вони всі чудові, але поради зі зрошення – це один із найбільш ефективних модулів взагалі на ринку, який представлений у DSS системах і агрономічних рішеннях, – наголосила спікерка.

Система працює комплексно: використовує дані з датчиків вологості ґрунту, встановлених на полі, та інформацію з метеостанції. Особливо важливо, щоб метеостанція була встановлена безпосередньо на ділянці.

– Якщо ми використовуємо метеостанцію конкретно на вашій ділянці, на вашому полі, то ця інформація буде максимальною точною. Тому що ми можемо також використовувати дані з метеослужби, але ця інформація буде не такою деталізованою, – пояснила Олександра Воловик.

Крім даних з датчиків та метеостанції, система аналізує і супутникові знімки. Це створює унікальний симбіоз інформації для максимально точних рекомендацій.

Під час налаштування модуля проводиться детальна конфігурація з урахуванням типу ґрунту.

– Коли ми розраховуємо поради, то це не просто якісь математичні

розрахунки про те, скільки потрібно води в цю фенофазу. Ні, ми оцінюємо і погоду та метеодані, тип ґрунту, фенологічний стан рослини тощо, і тоді ми надаємо поради, – розповіла представниця xFarm.

Модуль максимально інтуїтивно зрозумілий: потрібно налаштувати його один раз (з допомогою фахівців компанії), а далі агроном просто заходить і інтерактивно бачить, яку кількість води потрібно внести. Система враховує тип зрошення (найчастіше це крапельне), і фермер може визначити полив у хвилинах або міліметрах – як зручніше.

АВТОМАТИЗАЦІЯ ЗРОШЕННЯ

Для господарств із застарілими системами зрошення xFarm пропонує рішення з автоматизації. У такому випадку встановлюються спеціальні контролери, які модернізують наявне обладнання, даючи змогу керувати увімкненням, вимкненням і перекриттям клапанів.

– Ми можемо встановити спеціальні контролери, які модернізують зрошення, та інтегрувати їх у платформу, – наголосила Олександра Воловик.

Якщо ж у господарстві вже є оновлені моделі систем зрошення з власними додатками, їх можна інтегрувати в xFarm, об'єднавши все управління в одній платформі.

КОМПЛЕКСНИЙ ФАРМ-МЕНЕДЖМЕНТ

Система управління господарством передбачає широкий спектр функцій. Фермер може створювати поля, додавати їх, формувати групи полів, відстежувати історію культур.

Платформа дозволяє створювати план завдань, контролювати працівників, організувати склади, завантажувати інформацію про переміщення на складах.

– Більшість цих модулів є безплатними, тому фермер уже сьогодні може завантажити собі наш додаток і випробувати його. Так, щоб створити нове поле, його можна просто намалювати вручну або ж завантажити файл з планом поля, – пояснила спікерка.

Безплатно доступні також прогноз погоди з порадами щодо обприскування, висівання чи транспортування культур, супутникові знімки тощо. Це дає змогу протестувати платформу що до підключення преміуммодулів.

ІНТЕГРАЦІЯ ТЕХНІКИ Й ОБЛАДНАННЯ

Ключова стратегія xFarm – інтеграція даних. Платформа може підключатися до телеметрії основних брендів тракторів: John Deere, Massey Ferguson, Agco, Landini, Valtra, Lamborghini, які часто використовуються в садівництві. У випадку, якщо це нова техніка з сучасним програмним забезпеченням, фермер може інтегрувати їх у платформу і відстежувати інформацію про переміщення, розхід пального тощо. А для застарілих тракторів або моделей без прямої інтеграції компанія пропонує спеціальні контролери, за до-

помогою яких техніку можна внести в платформу.

Щодо датчиків, платформа інтегрується з провідними метеостанціями (Pessl, Davis), датчиками вологості ґрунту (Sentek). Головне завдання – максимально адаптуватися до інструментів, які вже є у фермера. Якщо певного обладнання немає, компанія може його надати.

СТАЛИЙ РОЗВИТОК І CARBON FOOTPRINT

Актуальність теми сталого розвитку зростає, особливо з огляду на рух України до стандартів Європейського Союзу. У ЄС практично всі виробники фруктів і ягід мають надавати інформацію про вуглецевий слід своєї продукції.

– Наша компанія і платформа є сертифікованою. Ми можемо встановлювати спеціальні сенсори, які оцінюють і викиди, і забруднення повітря. Ми аналізуємо ці дані автоматично та можемо просто експортувати звіт безпосередньо з платформи. За потреби фермер може подати цей звіт до потрібних органів в Європейському Союзі, – зазначила представниця Business Development Manager xFarm.

РЕЗУЛЬТАТИ ВПРОВАДЖЕННЯ

Платформа xFarm демонструє вимірні результати для господарств. За даними компанії, використання системи дозволяє заощадити 30 % води, 10 % ресурсів і 15 % часу на управління. Це досягається завдяки точковим діям замість превентивних обробок.

– Ми дуже часто виконуємо якісні певні дії превентивно. Саме за допомогою цифрових рішень xFarm ми можемо наші дії зробити максимально обґрунтованими й економічними, – підсумувала Олександра Воловик. – Тому звертайтеся за додатковою інформацією до представників xFarm або ж до компанії EFT Group, яка забезпечує підтримку та впровадження платформи в Україні.

ТОВ «ЕФТ ПЛЮС»

+38 044 333 33 45, +38 067 447 20 20, +38 067 440 10 73

eft.ukraine@gmail.com, www.eftgroup.ua

реклама

Стратегія поливу ягідних культур

За останні роки в Україні спостерігається стрімкий розвиток інтенсивного ягідництва. Це стало можливим за активної підтримки сільськогосподарського сектору від держави, а також – як українських, так і зарубіжних грантових програм. Для того, щоб бути успішним у вирощуванні ягід, недостатньо просто переймати досвід в більш розвинених в цьому напрямку країнах, потрібно самостійно заглиблюватися у вивчення фізіології та біології культур, фізики ґрунтів та субстратів.

Анна ЛУЦЬКО,
міжнародний консультант
із вирощування ягід

Однією з перших, на перший погляд, простих та буденних операцій для виробників ягід є полив. Але чи багато з нас замислювалося над тим, як правильно керувати поливом, щоб отримати найвищу врожайність та якість ягоди, зберегти здоров'я рослин та заощадити воду і добрива?

Почнемо із основ ефективного зрошення, які визначає евапотранспірація (ЕТ).

Евапотранспірація (ЕТ) – критично важливий показник для розуміння водних потреб рослин та

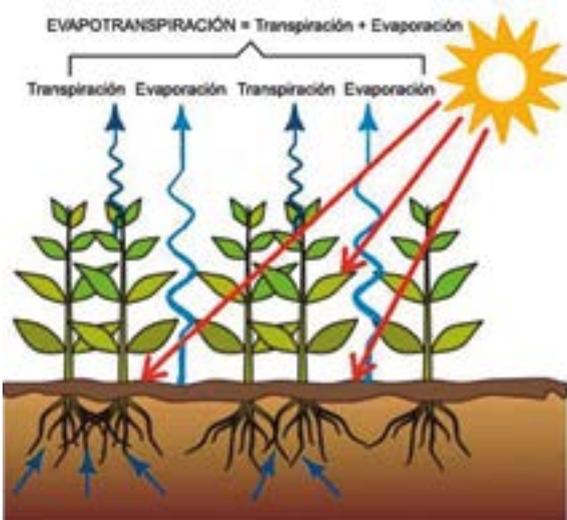
управління поливом. Чим вищий показник ЕТ, тим більше води потребують рослини.

Поняття «евапотранспірація» складається з двох термінів – випаровування та транспірація. Отже, **ЕТ це – загальна кількість води, яка втрачається з поверхні землі та листя рослин в атмосферу у вигляді пари.**

ЧИННИКИ, ЯКІ ВПЛИВАЮТЬ НА ЕТ:

- Погода:
 - сонячна радіація (сонячне світло);
 - температура повітря;
 - вітер;
 - відносна вологість повітря.
- Тип культури, сорт та фаза розвитку.
- Методи зрошення (краплинний, поверхневий, підземний).
- Методи обробітку та утримання ґрунту (мульчування, забур'яненість тощо).
- Доступність ґрунтової води.
- Родючість ґрунту (вміст органічної речовини).
- Густина рослин, ширина листків тощо.

Для побудови правильної стратегії поливу потрібно враховувати властивості субстрату чи ґрунту, в якому відбувається процес вирощування. Кожен з типів ґрунтів чи субстратів мають різні фізико-механічні властивості, тому перш ніж говорити про полив, потрібно чітко розібратися в цьому.

СТРАТЕГІЯ ПОЛИВУ ЯГІДНИХ КУЛЬТУР В СУБСТРАТІ

Субстрат – це матеріал, який є альтернативою ґрунту.

Він слугує для фіксації рослин, утримання води й поживних речовин. Як субстрат використовують кокосове волокно, торф, перліт, пісок, кам'яну вату та гравій.

Характеристики субстрату:

- легкодоступна вода;
- стійкість до деградації;
- легка вага;
- легко стискається (compressible);
- низька солоність (ЕС);
- придатність до переробки після використання;
- економічно ефективний;
- низький тиск води, високий вміст кисню;
- легше контролювати рН та ЕС.

Субстрат легко промити, якщо сталося засолення, легко підтримувати потрібну кислотність та концентрацію солей, легко формувати точну стратегію удобрення.

Полив в субстраті не лімітується гранулометричним складом. Субстрат не містить збудників хвороб чи шкідників, має вищий виробничий потенціал та в ньому легше отримати ягоду вищої якості.

Однією із головних переваг субстрату є низький тиск води в ньому.

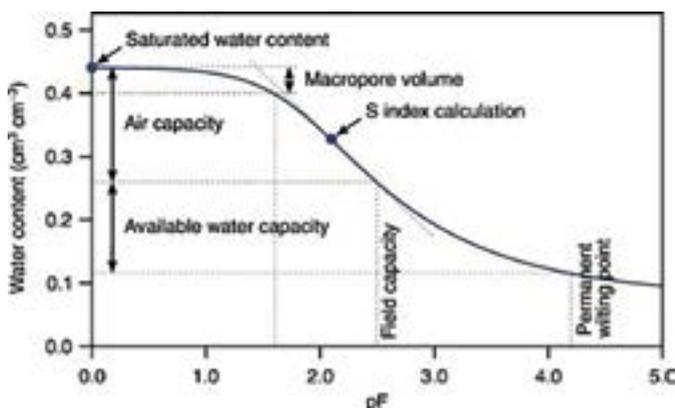
Це означає, що субстрат легко промивати. Тиск води схематично зображують кривою утримання води, яка демонструє як вода утримується в порах ґрунту/субстрату під силою тяжіння та вказує на доступність води для споживання рослинами.

Головними недоліками субстрату є **висока вартість налаштування поливу** (вимагає дорогих та точних систем управління поливом та внесення добрив) і внесення **більшої кількості дорогих добрив** високої якості.

ФЕРТИГАЦІЙНА СИСТЕМА, ЯКА ВИКОРИСТОВУЄТЬСЯ ДЛЯ ПОЛИВУ ЯГІДНИХ КУЛЬТУР, ЩО ВИРОЩУЮТЬСЯ В СУБСТРАТІ

Не варто використовувати недосконалі системи поливу та внесення добрив, якщо ви збираєтеся вирощувати ягоду в субстраті.

Крива утримання води (напруги води) в субстраті

5 важливих питань, які ви маєте вирішити для формування стратегії поливу ягідних культур в субстраті.

- Скільки? Тобто кількість води за полив.
 - Як часто? Тобто скільки разів на день.
 - Коли починати вранці?
 - Коли закінчувати ввечері?
 - Скільки води зливати?
- Дренаж.

Для розрахунку кількості води за один полив ми повинні врахувати кількість доступної води в кожному з видів субстрату та дренаж, який вийде після поливу.

До прикладу, 7 л субстрату, 3,5 л доступної води, 35 % дренажу та водовилив 4 л/год.

- **Споживання води рослиною:** 5 % від 3,5 л = 0,175 л = 175 мл.
- **Витрачена вода:** 175 мл + 35 % = 236 мл.
- **Час поливу:** 236 мл x 60 хв / 4000 мл = 3,5 хв.

Частота поливу визначається транспірацією (ЕТ). В сонячний день поливів буде більше ніж у похмурий та прохолодний. Визначаємо частоту поливів за показниками метеостанції (сонячна радіація, вологість повітря, вологість ґрунту) та коефіцієнтом ЕТ, слідуємо за кількістю дренажу.

ДРЕНАЖ. ЯК БАГАТО ДРЕНАЖУ МАЄ БУТИ?

Мета дренажу – промити субстрат, щоб уникнути накопичення солей в ньому.

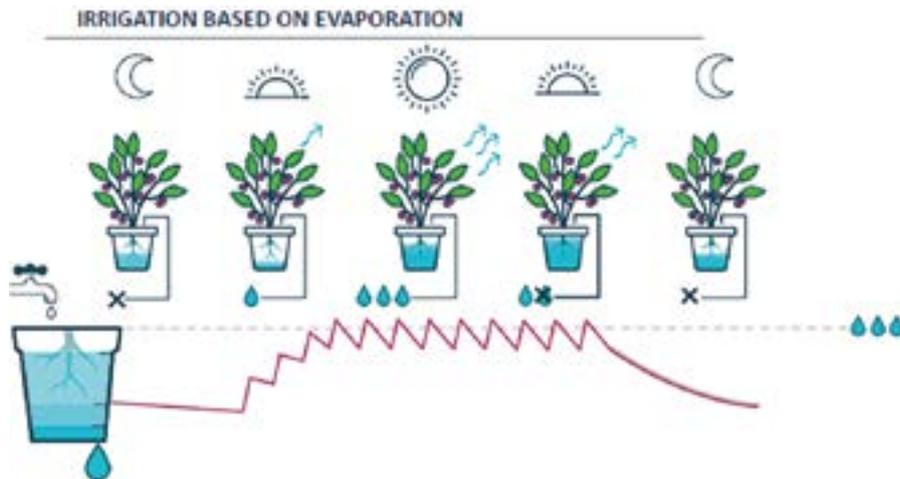
Кількість дренажу залежить від програми удобрення і толерантності культури до засолення.

В сонячний теплий день дренаж повинен становити 25–35 %, в похмурий та прохолодний – 5–10 %.

- **Емпіричне правило:** ЕС (дренаж) < 3,0.

КОЛИ ПОЧАТИ ПОЛИВ?

Слідкуйте за транспірацією використовуючи сенсори або досвід. Емпіричне правило – починати полив потрібно через 1–2 години після сходу сонця. Раніше влітку, пізніше взимку.

КОЛИ ЗАКІНЧУВАТИ?

Закінчують полив за 1–2 години до заходу сонця. Правильний фініш забезпечує зменшення вмісту води в субстраті вночі для оптимального насичення кореневої системи киснем. Підсушування субстрату означає тримати вміст вологи нижчим від ідеального для денного періоду. Правильний водний режим сприяє зменшенню ймовірності виникнення фітофтори та інших хвороб кореня.

Як перевірити себе чи не зарано або не запізно ви закінчили полив?

Наступного дня дренаж має з'явитися у другому або третьому поливі.

Стратегія поливу це – наука і мистецтво. Початок та кінець поливів сильно залежить від вечірньої та нічної погоди.

Стратегія поливу ягідних культур у ґрунті відрізняється від поливу

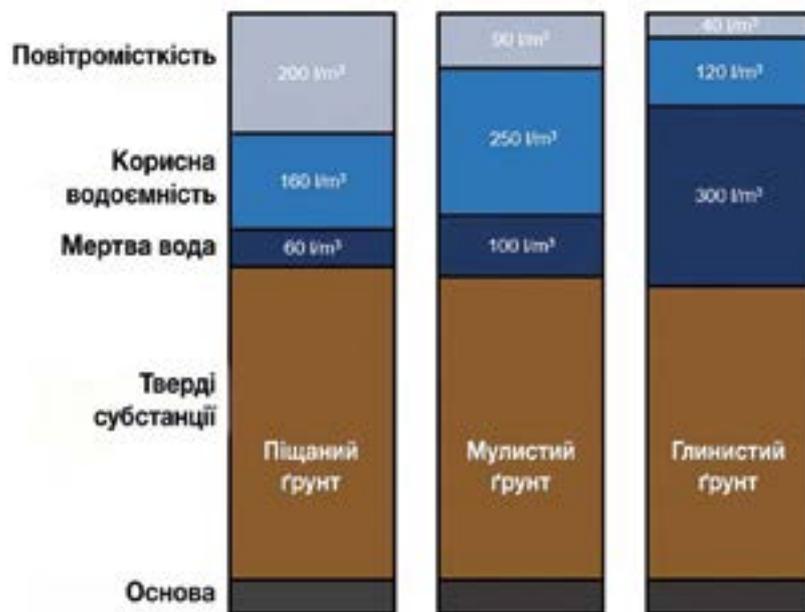
в субстраті, адже кожен тип ґрунту має свої фізико-механічні властивості, включаючи різну **вологеємкість** – здатність утримувати вологу.

Будуючи стратегію поливу ягідних культур в ґрунті потрібно враховувати:

- тип ґрунту;
- вміст гумусу;
- культуру;
- сорт та його особливості (величина листя та вегетативної маси в цілому);
- густоту посадки;
- фазу розвитку рослин;
- планову врожайність.

Важливо правильно визначити крок між емітерами на поливній стрічці та водовилив з емітера, врахувавши тип ґрунту, його вологоємність та розподіл води в ньому.

Вологоємність різних типів ґрунтів

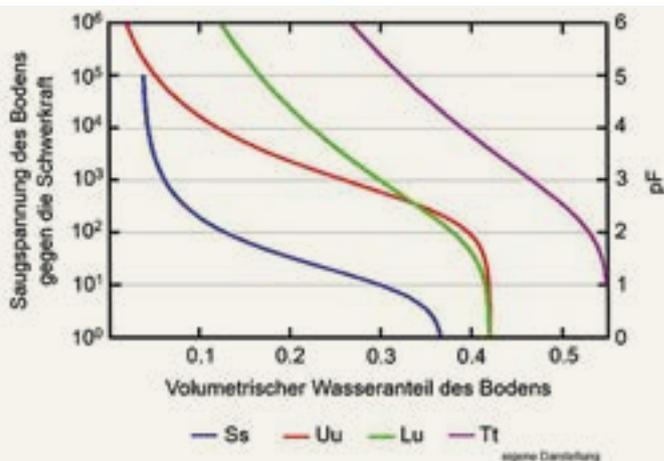

verändert nach Prof. Dr. Thorsten Gaertig

Криві утримання (тиску) води в різних типах ґрунтів суттєво відрізняються одна від одної.

- **Ss** = чистий пісок, **Uu** = чистий мул, **Tt** = чиста глина, **Lu** = мулиста глина;
- **вісь X**: об'ємна частка води в ґрунті;
- **вісь ординат**: напруга ґрунту відносно сили тяжіння (див. тип ґрунту);
- **вісь Y**: значення сили всмоктування рF.

З графіка бачимо, що найменшу вологомісткість має пісок, а найвищу – глина.

СКІЛЬКИ ВОДИ МОЖЕ УТРИМУВАТИ ҐРУНТ?

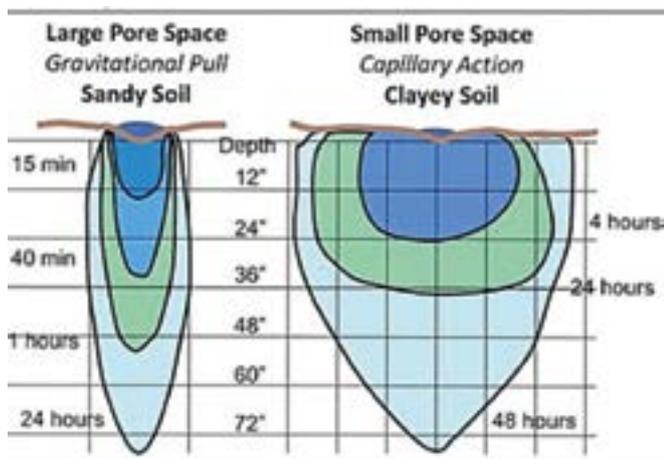
- **піщані ґрунти** можуть накопичувати кількість води, що відповідає приблизно 6–10 % їхньої ваги;
- **мулисті ґрунти** містять 20–30 % води від своєї ваги;
- **глинисті ґрунти** утримують до 40 % і більше води від своєї маси.

ЯК ПРОНИКАЄ ВОДА У РІЗНІ ТИПИ ҐРУНТІВ?

Через низьку напругу води в піщаному ґрунті вода в ньому швидко проникає вглиб, в той час, як глинисті ґрунти мають високу напругу води, через що вода довго залишається на поверхні. Як показано на малюнку, в піщаному ґрунті вода за 24 години проникає на глибину 72 см, в той час, як в глинистому – за 48 годин.

Розподіл води у піщаному ґрунті з кроком між емітерами 30 см виглядає так (фото нижче). Синім показана зафарбована вода.

З фото бачимо, що на піщаному ґрунті поливна стрічка із кроком між емітерами в 30 см не забезпечує рівномірне зволоження, отже, добрива також подаються нерівномірно. Тому для піщаних ґрунтів краще підходить відстань між емітерами в 20–15 см та водовилив 1,4–1,6 л, а для глинистих ґрунтів, щоб забезпечити рівномірне проникнення води, водовилив може бути 1–1,2 л, а відстань між емітерами 30–40 см.

Вміст гумусу позитивно впливає на збільшення вологомісткості ґрунту та кількість продуктивної вологи в ньому.

На практиці це означає, що в більш вологих умовах піщані ґрунти забезпечують набагато більше води, доступної для рослин, тоді як глинисті ґрунти та суглинки мають здатність утримувати воду в посушливі періоди.

Проникнення води в піщаному (зліва) та глинистому (справа) ґрунтах

Отже:

- Піщані ґрунти поливають частіше, швидше, але менше води за один полив.
- Слідкуйте за тим, щоб вода досягла зони кореня.
- Все, що виходить за зону кореня, вимивається.
- Глинисті ґрунти не пропускають воду легко, але як тільки вода проникає, утримується довго.
- Глинисті ґрунти поливають рідше, але більше води за один полив.
- Глинисті ґрунти поливають повільно і рівномірно.
- Часті й короткі поливи глинистих ґрунтів призводять до їх ущільнення.

Мікроживлення без компромісів:

як з допомогою сучасних препаратів отримати максимум від ягідних культур

NORDOX 75 WG – ЕТАЛОН «МІДНОГО» ЗАХИСТУ

Препарат Nordox 75 WG має репутацію, перевірену десятиліттями практики. Ще у 1962 році його розробили норвезькі фахівці як безпечну альтернативу токсичним ртутним фунгіцидам. І навіть сьогодні, понад 60 років потому, Nordox 75 WG залишається одним з найефективніших мідьмісних фунгіцидів, широко застосовуваних у сучасному ягідництві.

Основна перевага препарату – пролонгований захист. Nordox 75 WG містить 75 % чистого оксиду міді (Cu_2O). Це найвищий показник серед усіх мідних фунгіцидів, представлених на українському ринку. Завдяки такій концентрації норма внесення становить лише 11–1,5 кілограма на гектар, тоді як норма використання інших препаратів такого типу щонайменше вдвічі вища. Це не лише економічно вигідно, а й зменшує пестицидне навантаження на насадження.

Не менш важливі й універсальність та безпечність цього засобу. Nordox 75 WG має сертифікат OMRI (Organic Materials Review Institute), що дозволяє його використання в органічному ягідництві. Препарат вирізняється низькою фітотоксичністю та добре сумісний з іншими засобами захисту й живлення.

Високу ефективність Nordox 75 WG забезпечує його унікальна форма. Препарат містить мікронізовані частинки оксиду міді розміром близько 1,2 мікрона. Завдяки цьому засіб добре прилипає та міцно утримується на поверхні листя й пагонів, утворюючи надійний захисний шар. У контакт з вологою оксиди міді поступово вивільнюють іони цього елемента, які блокують проростання спор та поділ клітин патогенів. Зрештою формується стійкий бар'єр проти грибкових і бактеріальних інфекцій, який

У сучасному ягідництві врожайність визначає не лише сорт культури, зрошення чи захист від шкідників. Не менш важливим чинником є збалансоване мікроживлення, без якого рослина просто не здатна реалізувати свій потенціал. За даними Інституту живлення рослин, майже на двох третинах сільськогосподарських угідь України спостерігається **дефіцит мікроелементів**. І хоча ця проблема не завжди помітна неозброєним оком, її наслідки для ягідних культур відчутні: зменшується кількість зав'язі, погіршується якість ягід та знижується врожайність. Мікронутрієнтний «голод» також ослаблює імунітет рослин, підвищуючи їхню вразливість до грибкових хвороб та стресових факторів. Саме тому фермери, які прагнуть стабільних результатів і конкурентних переваг, дедалі більше уваги приділяють не просто підживленню, а точному та ефективному забезпеченню рослин необхідними елементами живлення. А для цього потрібно обирати ті засоби, що поєднують високу якість, доведену ефективність і зручність у застосуванні.

зберігається навіть після опадів. Іони міді залишаються активними на поверхні рослин до 10 днів, забезпечуючи тривалий захист без частих повторних обробок.

Окрім захисної функції, Nordox 75 WG ще й забезпечує профілактику дефіциту міді, яка відіграє ключову роль у фотосинтезі, стимулює ріст та покращує врожайність.

Для досягнення максимальної ефективності важливо контролювати рН робочого розчину під час внесення препарату. Оптимальний показник рН становить 6,0–7,5. За надто кислого середовища іони міді вивільнюються неконтрольовано, що може знижувати дієвість препарату. Також варто враховувати, що дію контактних фунгіцидів на 30–40 % підсилює застосування ад'ювантів, забезпечуючи рівномірніше покриття рослин та кращу фіксацію препарату.

Найкращий час для застосування Nordox 75 WG – рання весна. До початку цвітіння патогени ще не надто активні. Тож профілактичне внесення мідьвмісного фунгіциду створює надійний захист на старті вегетації, закладаючи основу для здорового розвитку насаджень і високого врожаю.

ВЕРНО МІДЬ ЦИНК – ЕНЕРГІЯ РОСТУ ТА РОЗВИТКУ

Якщо Nordox 75 WG у системі захисту можна порівняти з надійною бронею, то Верно Мідь Цинк – це справжнє паливо для рослин, яке запускає ключові фізіологічні процеси та водночас зміцнює їхній імунітет. Це фунгіцидне мікродобриво нового покоління, у якому поєднано 30 % мікронізованих оксидів міді та 30 % – цинку. Ці мікроелементи критично важливі для ягідних культур на старті вегетації.

Мідь і цинк у складі препарату працюють у синергії, забезпечуючи рослини не лише поживними елементами, а й додатковим захистом від хвороб. Мідь відіграє ключову роль у процесах фотосинтезу та формуванні врожаю. Натомість цинк є незамінним компонентом енергетичного обміну – він бере участь у синтезі цукрів, органічних кислот і білків.

Внесення Верно Мідь Цинк в оптимальних пропорціях активізує всі базові життєві процеси в рослині, сприяє рівномірному розвитку пагонів і листового апарату, а також підсилює природну стійкість до хвороб.

Додатковою перевагою є здатність підвищувати стійкість ягідних культур до весняних заморозків.

Завдяки фунгіцидним властивостям міді та цинку застосування Верно Мідь Цинк дозволяє посилити захист від комплексу захворювань, зменшивши кількість фунгіцидних обробок або скоротивши норми витрати фунгіцидів.

Застосовувати засіб варто на ранніх етапах вегетації. Мікронізовані оксиди міді та цинку вивільнюються поступово, забезпечуючи рослини необхідними елементами протягом 2–3 тижнів. Рекомендована норма внесення становить 0,25–0,5 кілограма на гектар.

ВЕРНО САВ – ЕФЕКТИВНЕ ЗАПИЛЕННЯ ТА МІЦНА ЗАВ'ЯЗЬ

Ще одним важливим елементом у системі мікроживлення ягідних культур є комплексне добриво Верно СаВ, призначене для корекції дефіциту кальцію та бору. Ці елементи безпосередньо впливають на якість ягід і рівень збереження врожаю.

Кальцій відіграє ключову роль у формуванні клітинних стінок плодів, а отже – у їхній щільності та стійкості до механічних пошкоджень. Найкраще він засвоюється рослиною в період між цвітінням і початком розвитку ягід. У цей час дефіцит кальцію може мати фатальні наслідки: у майбутньому ягоди темніють, деформуються та втрачають товарну якість. Натомість достатнє забезпечення кальцієм на етапі цвітіння й утворення зав'язі дає змогу зібрати врожай щільних та однорідних ягід з високою лежкістю.

Бор – не менш важливий елемент для рослини. Його нестача суттєво знижує ефективність запилювачів і може призводити до опадання близько 40 % зав'язі. Бор активно стимулює цвітіння, формування бутонів та безпосередньо впливає на кількість і рівномірність зав'язі.

Верно СаВ містить 16 % оксиду кальцію та 9 % оксиду бору, що забезпечує оптимальне співвідношення цих елементів для ягідних

культур. Добриво рекомендовано вносити у фазу розпускання бутонів, а також під час активного росту ягід. Оскільки кальцій та бор вивільнюються поступово, протягом вегетаційного періоду доцільно проводити 5–8 обробок з інтервалом близько 14 днів. Рекомендована норма внесення Верно СаВ становить 2–3 кілограми на гектар, що дозволяє системно підтримувати рослини в критично важливій фазі розвитку.

НЕВЕЛИКІ ІНВЕСТИЦІЇ ДЛЯ ВІДЧУТНОГО ПРИРОСТУ ВРОЖАЙНОСТІ

Практика доводить: інвестиція у якісні мікродобрива – це прямий вклад у майбутній урожай, а отже й у стабільний розвиток ягідного господарства. При цьому витрати на таке критично важливе підживлення залишаються відносно невисокими. Вартість внесення комплексу мікроелементів Nordox 75 WG, Верно Мідь Цинк та Верно СаВ становить орієнтовно 800–1500 гривень на гектар за сезон. Натомість втрати врожайності через дефіцит мікронутрієнтів можуть сягати 15–20 %. А це десятки тисяч гривень недоотриманого прибутку з кожного гектара.

Щоб досягти максимального ефекту від застосування таких засобів, фахівці рекомендують:

- проводити регулярний **аналіз ґрунту та рослин** на вміст мікроелементів і враховувати отримані результати;
- **вносити оксиди мікроелементів** відповідно до технологічної карти – у періоди активного цвітіння та формування зав'язі;
- **аналізувати сумісність** усіх препаратів, що застосовуються на ягідних площах.

Адже системний підхід до мікроживлення з використанням перевірених рішень – це не додаткові витрати, а ефективний інструмент управління врожайністю, якістю ягід і рентабельністю господарства.

реклама

ЗРОШЕННЯ ПІД КОНТРОЛЕМ:

як сучасні технології зрошення рятують урожай у роки посух

Коли рослина не розвивається через непідготовлену воду, а врожай гине не від посухи, а від дощів, пора переглянути підхід до зрошення. Так, під час виступу на конференції «**SmartBerry Conference: технології, інновації, успіх**», яку медіагрупа «Технології та Інновації» організувала 11 грудня в Києві, головний інженер компанії «Профполів» **Денис РУДИЧЕВ** розповів про системи поливу, які керуються на відстані 10 кілометрів без жодного проводу, економлять 40 % води та рятують врожай від заморозків навіть тоді, коли агроном спить.

ДЕФІЦИТ ВОДИ: РЕАЛЬНІСТЬ, ЯКУ НЕ МОЖНА ІГНОРУВАТИ

Останнім часом карта вологозабезпечення України демонструє три-вожну картину. За даними 2025 року, лише Закарпатська та Чернігівська області мають більш-менш задовільний рівень водозабезпечення, натомість решта території країни потерпає від катастрофічно низького або дуже низького рівня вологості.

– Тому ми радимо звертати на це увагу й аналізувати ситуацію в регіоні, перш ніж розробляти проект майбутніх насаджень. Майже всі фермери хочуть отримувати більший урожай, тому інтенсивні технології вирощування у садах і ягідниках потрібно забезпечувати відповідними системами зрошення, – наголосив Денис Рудичев.

За його словами, проблема полягає не лише в нестачі води. Так, в низки господарств виникає проблема, що їхні наявні системи зрошення не справляються з потребами сучасних інтенсивних насаджень.

– Сучасні агрономічні норми зрошення суттєво відрізняються від тих, що застосовувалися раніше, і зараз для кожної культури вони на 20–30 % більші. І зараз в господарств або не вистачає води, або просто не встигає за один день зрошувати свою плантацію з необхідною нормою під рослину, – пояснив фахівець.

Так, для різних культур у сезоні 2025 року були встановлені такі показники поливу на 1 гектар за добу: лохина – 40–50 м³, малина – 45–55 м³, суниця садова – 50 м³, фундук – 40–50 м³, яблуня – 50–55 м³, вишня та черешня – 40–60 м³.

ПІДЗЕМНЕ КРАПЕЛЬНЕ ЗРОШЕННЯ: ІННОВАЦІЯ, ЩО ОКУПОВУЄТЬСЯ

Якщо наземне крапельне зрошення – це звична для ягідників практика, то підземне – відносно нова технологія. Традиційно воно використовувалося для технічних культур і зернових, але ситуація змінюється.

– Нещодавно до нас звернулися щодо встановлення підземного крапельного зрошення для вирощування малини та ожини. Це дуже великий холдинг, який на плантації площею 40 гектарів облаштовує підземне крапельне зрошення. Це вигідна інвестиція, особливо для ремонтантних сортів малини, адже ці рослини треба на зиму скошувати, а крапельна трубка завжди заважає, – розповів Денис Рудичев.

За словами фахівця, переваги підземного зрошення очевидні: економія води, яка надходить безпосередньо до кореневої зони, економія добрив і зменшення трудових витрат. До того ж така система поливу закладається щонайменше на 20–25 років.

– І важливо, що при правильній експлуатації крапельної трубки, вона не забивається, коріння не пошкоджує саму трубку. Тобто зрошення відбувається безперебійно, – наголосив Денис Рудичев. – Окрім того, унікальність підземного зрошення полягає також у можливості використання однієї системи для різних культур у сівозміні, що робить її ще більш економічно вигідною.

СПРИНКЛЕРНЕ ЗРОШЕННЯ: КОЛИ ПОТРІБЕН ВЕЛИКИЙ ОБ'ЄМ ВОДИ

Спринклерні системи вимагають значних водних ресурсів, але в деяких випадках є незамінними. Насамперед вони використовуються для захисту від заморозків і у випадку вирощування культур з великою схемою посадки, як-от волоський горіх.

– На відміну від крапельного зрошення, спринклери підвищують вологість повітря у приземному шарі та знижують температуру ґрунту, – пояснив фахівець. – Важливо, що стаціонарні спринклерні системи зрошення забезпечують високу норму поливу навіть у найспекотніші та сухі періоди.

НАКОПИЧЕННЯ ВОДИ: ЯК СТВОРИТИ СТРАТЕГІЧНИЙ РЕЗЕРВ?

Проблема дефіциту води вимагає створення власних резервів, тому під час свого виступу Денис Рудичев озвучив аграріям кілька варіантів.

Перший з них – штучні водойми. Це оптимальне рішення, якщо створити їх дає змогу рівень заляган-

ня підземних вод. Сучасні накопичувальні водойми відкритого типу повинні забезпечувати повну герметичність, оптимальне розташування відносно джерел поповнення та насаджень, а також простоту в обслуговуванні.

Ще один варіант – альтернатива, коли створити штучну водойму неможливо. Йдеться про модульні резервуари та гідробаки, які можна наповнювати зі свердловин чи відкритих водойм.

ФІЛЬТРАЦІЯ – КРИТИЧНА ЛАНКА СИСТЕМИ

Якість води та правильна фільтрація – запорука безперебійної роботи системи зрошення. І вибір фільтрів залежить від джерела води.

– Так, треба звертати увагу, звідки ви берете воду – з відкритої водойми чи водопроводу, скважин і т.д. І кожен з цих випадків потребує відповідного ступеня фільтрації. Приміром, вода у водоймі може зацвісти, і через це фільтр або кількість фільтрів з неправильною ступінню фільтрації просто не справляться з фільтруванням води в необхідних об'ємах, – застерігає Денис Рудичев.

За його словами, для відкритих водойм використовують піщано-гравійні фільтри, які затримують грубі частинки. Дискові та сітчасті фільтри є контрольними та встановлюються навіть після піщано-гравійних, забезпечуючи додатковий захист емітерів від засмічення.

Для тепличних господарств якість води набуває особливого значення. Іноді навіть хімічний склад води може блокувати засвоєння добрив рослинами.

– В одному з підприємств, у якому воду зі свердловини набирали в модульний резервуар, виконуючи фертигацію для малини не могли зрозуміти, чому малина не розвивається. У результаті агроном проаналізував склад води, і виявилось, що одна зі сполук блокує систему живлення. Після того як вони встановили зворотній осмос, малина почала розвиватися, – розповів Денис Рудичев.

ФЕРТИГАЦІЯ І АВТОМАТИЗАЦІЯ СИСТЕМИ

Система фертигації, тобто внесення добрив через систему поливу, може бути ручною, напівавтома-

Компанія «Профполив» має успішний досвід реалізації масштабних проєктів. Серед них – вирощування лохини, малини та суниці садової у відкритому ґрунті та тунелях на площі понад 25 гектарів з автоматизованим поливом і фертигацією. Але особливо цікавим є досвід будівництва плантації малини й ожини в тунелях у Польщі, де на площі 6 гектарів вирощують малину на гідропонії. Там встановлена повна автоматизація, зокрема й **автоматизований мікроклімат теплиць**.

тичною та автоматичною. Цей вибір залежить від культури, масштабів господарства та бажання мінімізувати людський чинник.

Приміром, автоматизована система Fertmaster забезпечує точність внесення добрив, має шість каналів подачі добрив та дозволяє задавати необхідні параметри рН та ЕС безпосередньо в комп'ютері.

– Тобто ви задаєте в комп'ютері необхідний рН, заливаєте кислоту в бак, у бочках розміщуєте маточний розчин з необхідним ЕС, і система вносить визначену кількість добрив, – наголосив Денис Рудичев.

Загалом автоматизовані системи зрошення дають змогу отримувати детальні звіти й аналізувати ефективність використання ресурсів. За статистикую, зібраною компанією «Профполив» за п'ять років, такі системи економлять до 40 % води, адже вмикаються тоді, коли потрібно, та вимикаються при досягненні заданих параметрів. Окрім того, вони економлять до 25 % електроенергії, до 15 % трудових ресурсів і до 30 % добрив.

УПРАВЛІННЯ БЕЗ КАБЕЛІВ І ЗАХИСТ ВІД ВЕСНЯНИХ ЗАМОРОЗКІВ

Одним з інноваційних рішень, які пропонує компанія «Профполив», є система радіоуправління RTU, яка дає змогу відкривати клапани для поливу в полі без прокладання проводів. Ці радіомодулі можна встановити в будь-який момент використання системи поливу. Тобто спочатку облаштовується гідравлічна частина, а через рік-два систему можна авто-

матизувати. Важливо, що така система дозволяє керувати пристроями на відстані до 10 кілометрів від контролера.

А щодо проблеми весняних заморозків, яка була особливо гострою у 2024 році, то вона потребує спеціальних рішень. Так, система антифросту, яку пропонує компанія «Профполив», працює за принципом дощування: форсунки поливають насадження зверху, завдяки чому зберігається плюсова температура, і рослина, зокрема брунька та цвіт не замерзають.

За словами Дениса Рудичева, система захисту від заморозків потребує детального гідравлічного розрахунку, великого запасу води та потужності електроенергії, оскільки вся ділянка має увімкнутися одночасно за один полив. До речі, модуль антифросту входить до складу автоматизованої системи та може використовуватися у різних насадженнях – як на ягідниках, так і в садах.

Сучасні системи зрошення дають змогу керувати поливом на основі даних, отриманих від датчиків вологості ґрунту, які можна під'єднати до системи моніторингу. Датчики вимірюють і передають дані про вміст вологості та температури в кореневмісному шарі ґрунту, а також подають сигнал для початку чи закінчення поливу. Ця технологія забезпечує оптимальне водозабезпечення без перевитрат.

ЗВІТНІСТЬ Й АНАЛІТИКА: ЦИФРОВА ПРОЗОРИСТЬ

Денис Рудичев розповів, що автоматизовані системи зрошення генерують детальні звіти, які можна використовувати не лише для внутрішнього аналізу, але й для органів контролю.

– Зокрема, їх дані використовують для перевірки дотримання вимог стандартів Organic Standard, GlobalG.A.P. Це дуже зручно, адже не потрібно вручну записувати всі дані, а вся інформація зберігається в електронно-му вигляді, – розказав фахівець.

Такий журнал містить повідомлення про роботу системи в хронологічному порядку з можливістю створення вибірок за періодами, програмами поливу, кранами. Статистика споживання демонструє дані про використання води і добрив по кранах, культурах, ділянках. Така інформація дуже корисна, адже агрономи використовують ці звіти для планування бюджету на наступний рік.

ДРЕНАЖНІ СИСТЕМИ: ПРОБЛЕМА, ПРО ЯКУ ЗАБУВАЮТЬ

За словами Дениса Рудичева, восени 2024 року багато ягідників Житомирської та Рівненської областей зіткнулися з серйозною проблемою – надмірним зволоженням:

– Були рясні дощі, з наслідками яких не могли впоратися меліоративні та дренажні канали, які існували ще з радянських часів. Загалом уся радянська система дренажів забита, адже її ніхто не обслуговує та не очищає. Тому після таких дощів ягідники затоплювало, врожай залишався на полі та гнив. І зробити щось із цим було просто неможливо, адже техніка не могла заїхати в поле!

Тому системи водовідведення потрібні на ділянках з високим заляганням ґрунтових вод, схильних до підтоплення талими чи дощовими водами, зі складним рельєфом і великим перепадом висот. І проектування водовідведення має відбуватися паралельно з проектуванням майбутніх насаджень, тому фахівці не радять починати садити рослини до завершення робіт з водовідведення.

МЕТЕОСТАНЦІЇ: ПРОГНОЗ ДЛЯ ЕФЕКТИВНОГО ПОЛИВУ

Метеостанції стали невід'ємною частиною сучасних систем управління поливом. Вони забезпечують відображення поточних метеоданих, функцію прогнозу погоди, збір та обробку інформації у вигляді графіків і таблиць. Дані передаються на сервер для обробки, а доступ можливий зі смартфона або комп'ютера.

Особливо корисною є функція прогнозування можливих заморозків на основі оброблених даних про температуру, вологість повітря та точку роси. Система автоматично передає інформацію на контролер і сповіщає про виконання задач.

ПРОФЕСІЙНЕ ПРОЄКТУВАННЯ – ОСНОВА УСПІХУ

Усі свої проєкти компанія «Профполив» розробляє в програмі IrrCAD – професійному програмному забезпеченні з Нової Зеландії для проєктування систем зрошення.

– Правильний гідравлічний розрахунок системи зрошення та підбір обладнання – запорука ефективної та довготривалої роботи системи поливу, – наголошує Денис Рудичев.

За його словами, проєктне планування земельної ділянки передбачає повний аналіз місцевості: топографію (рельєф місцевості, підземні комунікації), фізико-механічний аналіз ґрунту, геологічне дослідження на наявність підземних вод, схематичну розбивку земельної ділянки, підготовку та планування ґрунту.

АВТОМАТИЗОВАНІ СИСТЕМИ ЗРОШЕННЯ ТА ФЕРТИГАЦІЇ

ДЛЯ БАГАТОРІЧНИХ НАСАДЖЕНЬ

Облаштування систем зрошення для зернових, плодово-ягідних, овочевих та горіхоплідних культур

Повна комплектація автоматизованих систем «ПІД КЛЮЧ» обладнанням від перевірених європейських виробників

Проектування та монтаж інноваційних систем крапельного зрошення

Професійне сервісне обслуговування та інженерний супровід

EFT GROUP®

м. Київ,
вул. Велика Кільцева, 4-в
+38 (097) 522-52-84
+38 (067) 383-46-93
office@profpoliv.in.ua

www.profpoliv.in.ua

ЯК ЗАКЛАДАТИ ЯГІДНІ ПЛАНТАЦІЇ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ЯКОСТІ

Компанія «Декоплант» допомагає українським фермерам

Разом з малиною і лохиною, суниця садова входить в трійку найпопулярніших ягід України. Традиційно, наша країна має сприятливі умови для вирощування цієї культури. Але якщо раніше суницю можна було вирощувати без гряд і без поливу, пересаджуючи вуса з одної плантації на іншу, тобто без особливих зусиль у відкритому ґрунті, то зараз кліматичні зміни й стандарти ринку вимагають інших підходів до вирощування. І в першу чергу чистої, безпечної, якісної ягоди певних сортів, які б підходили для свіжого ринку, переробки й органіки.

Через ковід і війну, площа насаджень суниці в Україні зменшилась з 9000 до 7100 га, а виробництво впало з 65 000 до 53 000 тонн/рік, згідно офіційної статистики. Експорт замороженої суниці досі не суттєвий і зараз складає біля 5000 тонн/рік або 10–15 % від офіційного обсягу виробництва ягоди. Про особливості минулого сезону, вплив погодних і воєнних чинників на врожайність, а також ключові технологічні нюанси сучасного вирощування ягід розповів **Антон ДОВГАНЮК** – експерт ягідного ринку, в інтерв'ю для журналу «Ягідник. Т. І.»

– Який з викликів – кліматичний чи економічний – сьогодні є найбільш критичним для вирощування суниці в Україні?

– У всьому світі частішають екстремальні погодні умови, і цей рік показав що Україна тут не виняток. Європейські фермери вже давно стикнулись з проблемами підмерзання, надмірними опадами та іншими природними негараздами, які впливають на врожайність та якість ягід. Найкращим розв'язанням цієї проблеми, хоча і недешевим, є вирощування у закритому ґрунті. Зараз в Європі в тунелях вирощується більше ніж половина ягід: в Нідерландах 75 % суниці, у Великобританії 85 % суниці, у Фінляндії 70 % малини, в Іспанії більше ніж 90 % суниці.

В Україні частина ягідних тунелів ще невелика, але з кожним роком вона збільшується, переважно завдяки державній грантовій програмі.

Чому закритий ґрунт стає більш популярним, попри високу вартість:

- у закритому ґрунті менше проблем із хворобами, якістю плодів і врожайністю;
- ягода чистіша, що важливо як для свіжого ринку, так і для сектору переробки;
- в контрольованому середовищі легше вирощувати органічну ягоду і ремонтантні сорти;

Суниця садова сорту Каденза

Суниця садова сорту Єнка

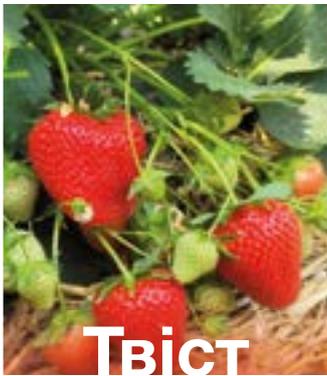
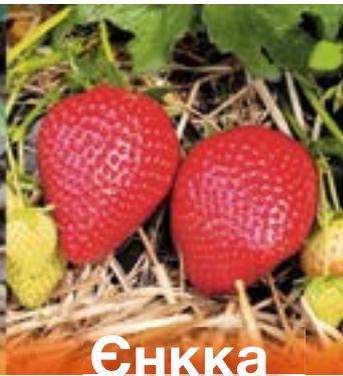
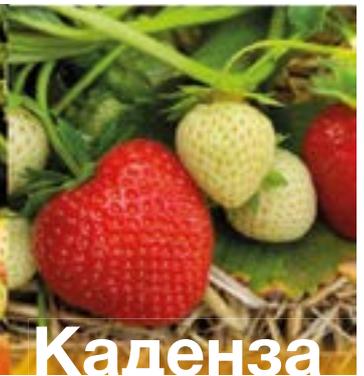
- ефективність збирачів ягід зростає втричі, що актуально через їх постійний брак;
- в тунелях більш ефективно використовується хімізація та фертигація.

Закладка 1 га суниці імпортованим матеріалом на відкритому ґрунті (40 000 шт./га) обійдеться приблизно в 10 000 євро. Протягом 3 років з одного оздоровленого саджанця можна зібрати не менше 1 кг ягід, або мінімум 40 тонн/га. Цього сезону 1 кг суниці коштував 1,5–2 євро, і така тенденція скоріше всього буде і наступні роки. Тобто фермер може отримати дохід 60–80 тис. євро/га за весь період існування плантації. Навіть якщо витратити 7–10 тис. євро/рік на утримання, збір тощо, чистий прибуток може скласти в середньому 10 тис. євро/рік/га, при відсутності

форс-мажорних обставин. Таким чином, можна вважати суницю найшвидшою по окупності ягідною культурою, за нею йде малина і лохина.

– Які сорти найкраще показали себе в останні роки в умовах частих температурних гойдалок та довгих періодів літньої спеки в різних регіонах України? Який сорт демонструє найбільш стабільний урожай?

– Сорти суниці голландської селекції Фреш Форвард зараз охоплюють весь спектр – від ранніх сортів (Твіст, Румба) до пізніх (Равеллія, Каденза). Найкращим сортом для України, за відгуками учасників ринку, залишається Румба. Він успішно конкурує з такими сортами як Клері

			
Твіст	Верді	Єнка	Каденза
Перші смачні ягоди	Блискучі ягоди, чудовий аромат	Дивовижний смак, високий врожай	Щільна велика ягода в кінці сезону
НАДРАННІЙ	РАННІЙ	СЕРЕДНІЙ	ПІЗНІЙ

СЕРТИФІКОВАНІ САДЖАНЦІ СУНИЦІ САДОВОЇ

Ви можете замовити у таких авторизованих дилерів:

- ТОВ «Декоплант»: 067 433 3773, www.dekoplant.com.ua
 ТОВ «Де Кемп Україна»: 067 474 6900, erman@dekemp.nl, www.dekemp.com.ua
 ТОВ «Розетта Агро»: 067 501 1764, www.rosetta-agro.com

www.fresh-forward.nl

Hogewoerd 1C 6851 ET Huissen Netherlands, +380 67 431-5548

Весь посадковий матеріал реалізується на території України на умовах його подальшого нерозповсюдження. Будь-яке недотримання цієї вимоги є порушенням прав інтелектуальної власності, передбачених Законом України «Про охорону прав на сорти рослин».

реклама

| суниця: досвід

через більшу врожайність, а також з Вайбрант і Алба завдяки кращим смаковим якостям. Румба дає стабільний врожай протягом 3 років і чудово себе показує в дощову погоду. Швидко зростає популярність пізнього сорту Каденза, який має високу врожайність і крупну щільну ягоду.

СЕЗОН 2025. СУНИЦЯ

- **Врожайність** цього сезону на **30–70 % відсотків менша**, ніж у звичайні роки, залежно від сорту і регіону.
- **Ціни** в другій половині червня склали від 70 до 100 грн, як на свіжому ринку, так і в переробному, що **на 30–40 % більше**, ніж минулого року.
- Основні проблеми: **зимове підмерзання** після різкого зниження температури в лютому і пошкодження **нічними приморозками** ранніх сортів у травні.
- **В червні 2025 р. склались майже ідеальні погодні умови** для суниці – обмежена кількість опадів, комфортна температура як для ягоди, так і для збирачів, вітряна погода, яка значно зменшила ураження сірою гниллю.
- Якість ягід була загалом хороша. **Середній брікс** складав **не більше 8,2–8,3**, через брак сонця.
- **Оплата праці** на зборі суниці доходила до **15–18 грн/кг** (в 2024 році була 8–12 грн/кг). Але не можна сказати, що збирачі заробили більше, адже за годину вони збирали менше, ніж попереднього року, коли була більша врожайність.

– На які ще культури, крім суниці садової, варто звернути увагу українським фермерам сьогодні ?

– Якщо говорити про стратегічний підхід у вирощуванні ягід, завжди варто дотримуватися принципу видової диверсифікації та уникати вирощування лише монокультур. Маємо пам'ятати про залежність від природо-кліматичних і погодних умов та пов'язані із цим ризики. Окрім основної культури, у своєму виробництві варто мати ще одну-дві інші. Наявність кількох видів також зможе знизити ризики, пов'язані зі зміною попиту чи цін на ринку.

Цьогоріч, крім суниці садової, підвищений попит у закладанні плантацій має малина та чорна смородина. Це класичні культури з універсальним використанням. Чи то

Для того, щоб мінімізувати виклики, з якими стикаються фермери кожного року, важливо обирати правильний сорт і якісний садивний матеріал.

- Дешеві саджанці можуть мати гарний вигляд, але за якість і сортову чистоту треба платити.
- Рослини мають бути оздоровленими (вірус-негативні) і мати відповідну сертифікацію.
- Саджанці краще купувати в надійному сертифікованому розсаднику.
- Регулярно відвідуйте розсадник, обговорюйте свої вимоги й перевіряйте якість саджанців до викопування і під час сортування.
- Замовляйте рослини заздалегідь. Деякі сорти та типи садивного матеріалу потрібно резервувати за 1,5 роки до посадки.
- Використовуйте сучасні сорти, які:
 - підходять до вашого ринку, клімату і вашої системи вирощування;
 - стійкі до основних хвороб (сіра гниль, фітофтороз);
 - мають хорошу врожайність і великий відсоток ягоди 1 класу.

свіжий ринок, заморожування чи переробка – вони скрізь підходять. А враховуючи ціни на ягоду малини та смородини цього та попереднього років, теперішній вибір виробників ягід зрозумілий та абсолютно логічний.

– Чи є якісь певні сорти цих культур, на які господарствам варто звернути увагу, чию селекцію обирати?

– В Україні насправді одні з кращих сортів чорної смородини. Їх досить багато, але через очевидну перевагу механізованого збору якість ягоди та невибагливість до-

гляду, мають стабільний попит такі сорти як Ювілейна Копаня, Софіївська, Оріана, Санюта. Активно набирає популярності сорт Чорний Десерт.

Якщо ж говорити про малину, то тут наші ягідні господарства обирають переважно сорти іноземної селекції. І ті, що вже досить давно на ринку, і новіші сорти активно культивуються в Україні. Відомими та перевіреними сортами у нас є літні Глен Емпл, Пшехиба, Феномен, ремонтантні Полана, Зюгана, Аміра, Хімбо Топ та інші. Цього року для наших виробників ягід доступний до закладання новий сорт малини Мапема нідерландської компанії АВВ (Advanced Berry Breeding).

ЗАХІДНИЙ БУГ
ЦЕНТР АГРАРНОГО РОЗВИТКУ

ЧОГО НАСПРАВДІ ПОТРЕБУЄ ВАША ЯГОДА

Лабораторія «Західний Буг» — ваш інструмент для досягнення максимальної врожайності

Ви вирощуєте полуницю, малину, лошину чи смородину — ми допомагаємо отримати стабільний урожай, якісну ягоду та прогнозований результат.

- Аналіз ґрунту (рН, елементи живлення, засоленість)
- Листкова діагностика в період вегетації
- Контроль якості води та добрив
- Виявлення грибкових та бактеріальних інфекцій

БОНУС:
При першому замовленні за промокодом ЯГІДНИК-2026 — консультація агрохіміка **БЕЗКОШТОВНО.**

Телефон: +38 050 108 6134

реклама

Біофунгіцид Таегро™

в інтегрованому захисті ягід

Дмитро ТИМОШЕНКО,
менеджер з технічної підтримки засобів захисту спеціальних культур, винограду та ягідних, компанія «Сингента»

Застосування **біофунгіцидів** в інтегрованих системах захисту при вирощуванні ягід суниці та лохини має багато переваг. Це короткий термін очікування в період дозрівання, захист від гнилей ягід, борошнистої роси та, звісно ж, безпечність продукції.

Таегро™ в своєму складі має спори бактерій *Bacillus velezensis* штам FZB 24 (*Bacillus amyloliquefaciens*), 130 г/кг, 5 x 10¹⁰ КУО/г, які ефективні проти гнилей плодів та ягід, борошнистої роси, альтернаріозу, фітофтору, бактеріальних хвороб.

При потрапленні з вологою (в робочій суміші) на поверхню рослини спори швидко починають ділитися, створюючи фізичний бар'єр між патогеном і рослиною або витісняючи хворобу з поверхні листка.

Іншою властивістю **Таегро™** є те, що в процесі життєдіяльності бактерій та їх розвитку вивільняються метаболіти з фунгіцидною активністю і пригнічують розвиток патогенних грибів.

Також при використанні **Таегро™** у рослини активізуються білки PR2 та PR8, які відповідають за стійкість до біотичних і абіотичних факторів. А це, своєю чергою, сприяє стійкості рослини до пошкодження хворобами.

Сучасний біофунгіцид **Таегро™** поєднує в собі основні фізичні та біологічні чинники, такі як:

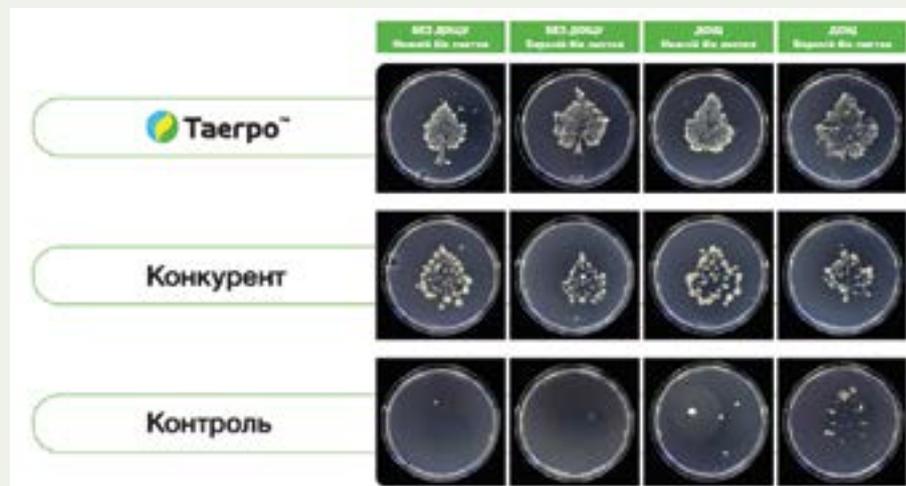
Доцестійкість. Незначні дощі, роси суттєво не впливають на ефективність **Таегро™** проти збудників хвороб.

ПОТРІЙНИЙ ВПЛИВ ТАЕГРО™ НА ПАТОГЕН

СТІЙКІСТЬ ДО ЗМИВАННЯ ОПАДАМИ

B. AMYLOLIQUEFACIENS ШТАМ FZB24 (20 ММ ДОЩУ ПРОТЯГОМ 1 ГОД)

Стійкість до впливу ультрафіолетового випромінювання. УФ-випромінювання частково впливає на активну колонізацію листової поверхні, тому рекомендуємо застосовувати **Таєгро™** у вечірній час.

Сумісність. Препарат можна змішувати з усіма загальновідомими пестицидами на відповідній культурі, в тому числі з міддю (для підсилення захисту від бактеріозів) та сіркою (для підвищення ефективності проти борошнистої роси).

Такі особливості біофунгіциду **Таєгро™** відкривають можливості для ефективного контролю сірої гнилі ягід на суниці та лохині із застосуванням інтегрованої системи захисту, суть якої полягає у використанні біофунгіциду **Таєгро™** з фунгіцидом **Світч®**.

При вирощуванні суниці чи лохини в період дозрівання та збору ягід нерідко спостерігаються дощі. Це природне явище може суттєво вплинути на врожай, оскільки саме в цей період найчастіше відбувається пошкодження сірою гниллю. І хоча на хімічному ринку є досить ефективні фунгіциди, використання цих препаратів обмежене терміном «від внесення до збору врожаю». Адже діючій речовині потрібен час для розпаду до безпечної концентрації. І навіть такий короткий термін очікування (7 днів), як у найефективнішого фунгіциду **Світч®**, не завжди дає змогу захистити суницю в період інтенсивної вибірки ягід.

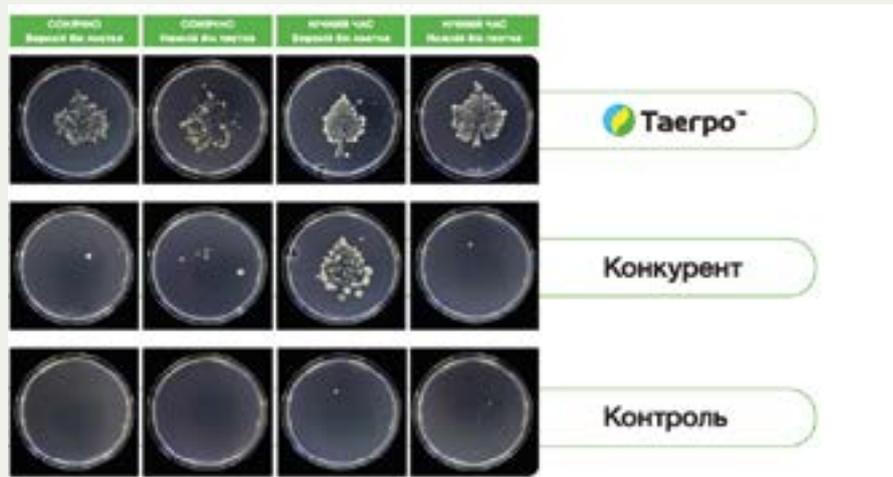
Тому для вирішення одночасного захисту від сірої гнилі в період збору ягід доцільно використати **Таєгро™** з терміном очікування 0 днів.

Така схема захисту не тільки забезпечує надійний захист ягід від гнилей, а й дозволяє споживання ягід у свіжому вигляді без вмісту шкідливих речовин.

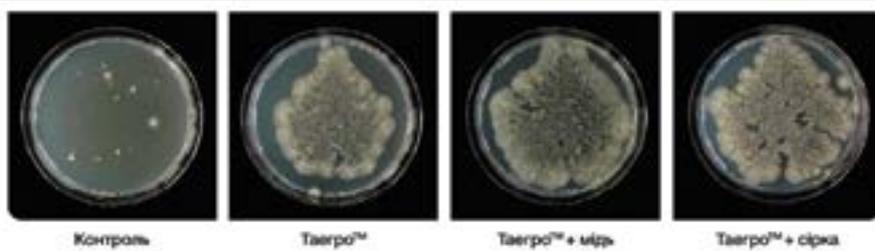

ВПЛИВ УЛЬТРАФІОЛЕТУ НА РОЗВИТОК

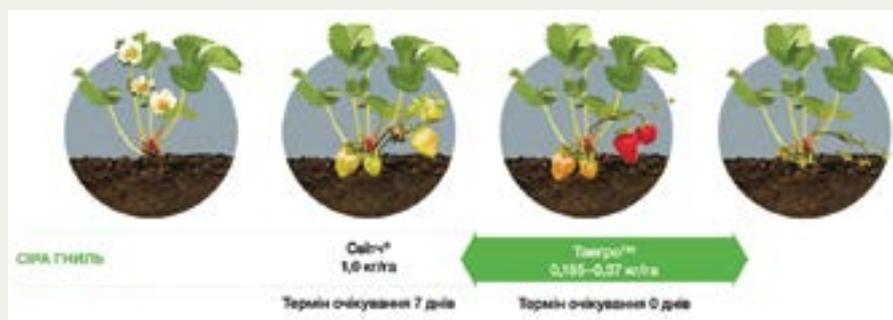
B. AMYLOLIQUEFACIENS ШТАМ FZB24 НА ПОВЕРХНІ ЛИСТКА

РОЗВИТОК ТАЕГРО™ НА ЛИСТКУ ПІСЛЯ НАНЕСЕННЯ В БАКОВИХ СУМІШАХ

СИСТЕМА ЗАХИСТУ ЯГІД СУНИЦІ В ПЕРІОД ДОЗРІВАННЯ

СИСТЕМА ЗАХИСТУ ЯГІД ЛОХИНИ В ПЕРІОД ДОЗРІВАННЯ

ЗАСТОСУВАННЯ ПРЕПАРАТУ

Культура	Спектр дії	Фаза внесення	Норма витрати, кг/га	Кратність обробок	Термін очікування, днів
Суниця Лохина	Сіра гниль	У період вегетації	0,185–0,37	4–12	0

Отримуйте саджанці суниці садової безкоштовно з гарантією збуту врожаю

за вигідною ціною завдяки партнерству
з компанією «Боніфрут»

Компанія «Боніфрут», яка працює в місті Кременець на Тернопільщині, вже кілька років поспіль втілює в життя успішний проєкт: надає фермерам безкоштовно саджанці суниці садової, підписує з ними договір на кілька років про постачання всього об'єму зібраного врожаю, який потім спрямовується на заморожування. Проєкт успішно розвивається, і вже сьогодні співпрацю налагоджено з близько 180 великими та малими фермерськими господарствами. Детальніше про умови та переваги читачам журналу «Ягідник» розповідає виконавчий директор ТОВ «БОНІФРУТ» Віктор СТРАВІНСЬКИЙ.

УМОВИ СПІВПРАЦІ

Компанія «Боніфрут» співпрацює з фермерами з Тернопільщини та з найближчих регіонів – Львівської, Рівненської, Волинської, Хмельницької, Вінницької областей. У планах на 2026 рік – залучити ще більше фермерів для розвитку проєкту. Партнери компанії в середньому вирощують від 8 сотих до 3 гектари суниці садової сорту Зенга Зенгана. Загалом площа насаджень фермерів, які беруть участь у проєкті, сягає 70 га.

– Саджанці суниці садової ми надаємо фермерам безкоштовно. Співпрацюємо з відомими європейськими розсадниками, де закупаємо у якісну розсаду фріго класу А та А+. Завозимо розсаду в другій половині березня, і фермери або одразу її висаджують, або ми впродовж деякого часу зберігаємо саджанці замороженими. На початку співпраці з фермерами підписуємо контракт на 4 роки. Цей контракт гарантує виробнику збут всієї вирощеної продукції за вигідною ціною, – каже Віктор Стравінський.

Проєкт компанії «Боніфрут» економічно вигідний для фермерів. Адже, за словами керівника проєкту, щоб закласти 1 га суниці садової, потрібно від 300 до 700 тис. грн витратити тільки на садивний матеріал. А завдяки нашому проєкту фермери можуть значно економити.

– Якщо за суницею садовою добре доглядати, то можна отримати врожай у рік посадки. Але все ж рекомендуємо почекати та обірвати цвіт і пасиння, щоб сформувався міцний кущ, а врожай почати збирати з другого року. В середньому врожайність суниці садової у фермерів, які з нами співпрацюють, становить 20 т/га, – пояснює Віктор Стравінський.

Ягоди суниці садової різного калібру компанія «Боніфрут» купує за сталою ціною 1,3 євро/кг. Важливо,

щоб плоди були не пошкоджені шкідниками, без гнилі та цвілі. На підприємстві перед заморожуванням плоди мийуть та інспектують. Заморожену суницю пакують у мішки по 25 кілограмів. Підприємство переробляє близько 25 тонн ягід на добу. Продукцію експортують до країн Європи де вона спрямовується на подальшу переробку.

Фермери мають доставити суницю садову до ТОВ «Боніфрут» самостійно, або до заморозок партнерів компанії «Боніфрут» у своєму регіоні для зменшення витрат на логістику.

– Ціну на полуницю формуємо на основі курсу євро. У випадку нижчої ринкової ціни – все одно платимо контрактвану ціну. Якщо ринкова ціна більша, переглядаємо її і платимо більше, щоб фермери могли добре заробляти. Залучаємо до співпраці і фермерів-одноосібників, котрі вирощують від 8 до 50 сотих. Із 10 сотих за сезон можна заробити 2–2,5 тис. євро. Це хороший заробіток для фермера-одноосібника, – ділиться керівник проєкту.

НАВЧАЛЬНІ СЕМІНАРИ З АГРОНОМІЇ

Компанія «Боніфрут» надає агрономічну підтримку фермерам-партнерам. Окрім того, щороку підприємство організовує семінари, присвячені особливостям вирощування суниці садової. На семінарах відомі фахівчині Ірина Кобринець та Ганна Луцько розповідають про способи вирощування суниці садової.

Щороку навесні ми відвідуємо господарства наших партнерів та надаємо рекомендації з вирощування ягід. Звертаються до нас фермери і впродовж сезону, якщо виникають якісь питання. Якщо фермер потребує більш детальної консультації щодо вирощування або повноцінного ведення господарства, ми допомагаємо їм сконтактувати з відповідними фахівцями, – ділиться Віктор Стравінський.

ОРІЕНТАЦІЯ НА ВИСОКОВОЖАЙНІ СОРТИ

Компанія «Боніфрут» пропонує партнерам саджанці сортів «Зенга Зенгана» і «Рубі де Жардін», про які розповідає Віктор Стравінський. Сорти вирізняються високою врожайністю. Ягоди смачні, середнього розміру.

ПЕРЕВАГИ СПІВПРАЦІ З КОМПАНІЄЮ «БОНІФРУТ»

Проєкт із вирощування суниці садової, який реалізовує компанія «Боніфрут», має багато переваг для фермерів.

1. Насамперед, фермер економить на посадковому матеріалі орієнтовно 10 тис. євро на гектар.
2. Завдяки фіксованій ціні фермер може планувати свою діяльність.
3. Гарантована реалізація всього вирощеного урожаю.
4. Завдяки агрономічним консультаціям фермери отримують корисні поради щодо успішного вирощування суниці садової та отримання високого та якісного урожаю.
5. Компанія «Боніфрут» допомагає централізовано придбати якісні засоби захисту та живлення за гуртовими цінами.

Фермери, що співпрацюють з компанією «Боніфрут», отримують не лише гарантії збуту ягоди, а й можливість підрахувати майбутній дохід і спланувати фінансові інвестиції – придбання техніки, добрив, засобів захисту та живлення рослин тощо.

Перевага співпраці для компанії «Боніфрут» – це стабільний об'єм, завдяки якому є можливість планувати стабільне виробництво готової продукції. Крім проєкту по вирощуванню суниці садової, підприємство купує також суницю садову, малину, лохину, чорницю та інші ягоди у фермерів та фізичних осіб, які не є учасниками проєкту. Затримок в оплаті немає, постачальники отримують кошти одразу ж після реалізації ягід.

Компанія «Боніфрут» запрошує усіх бажаючих до співпраці в новому сезоні на вигідних умовах!

ТОВ «Боніфрут» працює в галузі заморожування ягід із 2020 року. Ця компанія належить до групи Andros – світового лідера з виробництва фруктової продукції.

ТОВ «Боніфрут»
ЗАПРОШУЄМО ДО СПІВПРАЦІ
по вирощуванню полуниць
Зенга Зенгана та
Рубі де Жардін
на вигідних умовах:

- надаємо безкоштовно саджанці фріго класу А та А+
- стабільна ціна **1,30 євро** за 1кг
- вразі вищої ринкової ціни, доплатимо за 50% об'єму
- гарантований збут всього об'єму
- площа посадки від 8 соток до 3 Га
- консультування по агрономії
- оренда грядоутворювача
- всі умови фіксуються в договорі

Записатися або отримати
додаткову інформацію можна
за тел. +38 067 267 00 98

реклама

Біозахист, роботизація та ремонтантні сорти:

тенденції вирощування суниці у Великій Британії

Світові тенденції розвитку ягідництва є об'єктивним дороговказом для представників цієї сфери. Однак кожній країні притаманні ще й певні особливості розвитку ягідного бізнесу. Скажімо, у Великій Британії, де роблять ставку передусім на якість продукції та інноваційність галузі, нині спостерігається суттєвий дефіцит персоналу для роботи у ягідництві, зазначає британський незалежний агроном, консультант з вирощування ягід, спаржі та садивного матеріалу ягідних культур **Джеремі ДАРБІ**. Він має понад 40-річний стаж роботи та консультує виробників ягід і розсадники ягідних культур в Британії, Європі, Єгипті, Саудівській Аравії, Україні та інших країнах світу.

Про останні тенденції у виробництві суниці садової у Великій Британії, технології економії праці, а також про актуальні програми захисту рослин з використанням технологій біоконтролю Джеремі Дарбі розповів учасникам науково-практичної конференції «Ягідно-овочевий бізнес: технології та інновації», організованої медіагрупою «Технології та Інновації» у вересні 2025 року.

ЗРОСТАННЯ ВАРТОСТІ ПРАЦІ ЗМІНЮЄ МОДЕЛЬ ВИРОБНИЦТВА

Акцентуючи на особливостях ягідництва у Британії, Джеремі Дарбі одразу наголошує на тому, що однією з найкритичніших проблем сфери наразі є вартість робочої сили. У країні щороку зростає мінімальна заробітна плата, відтак це позначається на собівартості ягід.

– З 2021 до 2025 року мінімальна погодинна заробітна плата у Великій Британії зросла на 31 %. Натомість середня ціна суниці за цей період збільшилася тільки на 10 %. Тому виробники змушені зосереджуватися на зниженні вартості збирання й вирощування ягоди. Водночас перед ними постає ще й проблема забезпечення ефективного захисту рослин. Адже кількість пестицидів, дозволених до використання, зараз суттєво зменшилася. Зокрема, заборонено застосовувати інсектициди-неонікотиноїди, а також фунгіциди, що містять диметоморф. Тому багато виробників перебувають фактично на межі виживання, – каже фахівець з Великої Британії.

Щоб виправити ситуацію, виробники намагаються покращувати ефективність власної діяльності. Зокрема, ставлять за мету підвищення врожайності та збільшення відсотка ягід найвищої якості. Відтак, популярності серед британських ягідників набувають ремонтантні сорти суниці.

Підвищити загальну ефективність виробництва дає змогу також викори-

стання потужнішої розсади різних типів. Як розповідає фахівець, потужна контейнерна розсада (Tray), з об'ємом кореневої системи 250 мл, у першій хвилі плодоношення здатна давати 500–600 грамів врожаю. Таку розсаду зазвичай висаджують у лютому–березні, а в травні вже збирають врожай першої хвилі. Згодом, після паузи, врожай продовжують збирати аж до жовтня. Відтак ремонтантні сорти протягом сезону можуть загалом дати до 1,5 кілограма врожаю з куща.

Щоб постійно мати стабільний врожай, британські ягідники використовують різні типи розсади суниці: контейнерну типів Tray (250 мл) та Mini-Tray (120–125 мл), а також рослини з коротким періодом спокою Low Chill.

У перспективі проблеми, пов'язані з високою вартістю робочої сили, у Великій Британії можуть розв'язати з допомогою залучення на суничні поля робототехніки. Наразі розробкою ро-

ботів у країні займається кілька компаній, які отримують державну підтримку від уряду країни за програмою «Інновації у сільському господарстві». Виробники вже мають певні напрацювання. Зокрема представлено робототехніку для збирання врожаю, а також робота, що призначений для боротьби з борошнистою росою за допомогою ультрафіолетового світла.

Роботи – це майбутнє галузі. Однак проблеми з персоналом потрібно розв'язувати вже сьогодні. Тому один з дієвих способів здешевлення робочої сили у ягідництві, який нині широко застосовують у Великій Британії, полягає у ретельному балансуванні азотного живлення рослин. Знижуючи обсяги азотних добрив в процесі вирощування суниці, фермери досягають зменшення обсягів зеленої маси, вусів та квітконосів. А відтак затрачають менше ресурсу та зусиль для обробки площ.

ОЛЕНА БОЛТОВСЬКА, КЕРІВНИЦЯ ПРОЄКТІВ ROSANA BIOLOGICAL SOLUTIONS ПРО ПЕРЕВАГИ ВИКОРИСТАННЯ ДЖМЕЛІВ:

– Джмелі є надзвичайно ефективними запилювачами ягідних культур – суниці садової, малини, лохини, ожини. Завдяки здатності до так званого «вібраційного» запилення вони краще висипають пилок із квіток, що забезпечує повніше запліднення. У результаті ягоди формуються більшими, більш вирівняними за формою та масою, а врожайність може суттєво зростати.

Крім того, джмелі працюють у прохолодну та похмуру погоду й тримаються в межах близько 200 метрів від вулика, що гарантує рівномірне запилення всієї плантації. Їхні вулики швидко можна переносити з культури на культуру без стресу для них. Також вулик має пристрої, що дозволяють проводити деякі інсектицидні обробки без впливу на джмелів.

Для комерційного ягідництва це означає стабільний урожай, кращу якість продукції та вищу рентабельність виробництва.

ROSANA
BIOLOGICAL SOLUTIONS

ТОВ «Росана» –
офіційний дистриб'ютор
компанії «Копперт» в Україні

04128, а/с 10, Київ, Україна
rosanabio@ukr.net

+380 50 705 0644
+380 97 382 4604

ДЖМЕЛІ-ЗАПИЛЮВАЧІ ЕНТОМОАКАРИФАГИ

KOPPERT (Нідерланди) – світовий лідер на ринку продуктів біологічного захисту рослин, вирощування ентомоакарифагів, джмелів-запилювачів, грибних та бактеріальних препаратів

Біологічні засоби захисту та підживлення рослин

- Запилення сільськогосподарських культур
- Консультативний супровід застосування біологічних препаратів та комах-хижаків
- Інноваційні рішення в боротьбі з ґрунтовими шкідниками
- Фітопатологічний аналіз ґрунту та рослин
- Реалізація та супровід вирощування цибулин квіткових культур

реклама

Malga

Murano

– Бачимо на практиці, що застосування схем підживлення з низьким вмістом азоту дає змогу зменшити вегетацію рослин. Тому традиційні схеми живлення для сучасних ремонтантних сортів можна переглядати, зменшуючи кількість азотних добрив на 25 %. При правильному підході, це не позначиться на розмірі плодів та врожайності й водночас спростить процес догляду за рослинами. Понад те, після зменшення обсягу азотних добрив зібрана ягода краще зберігається, – зазначає Джеремі Дарбі.

БІОЗАХИСТ ПОЧИНАЄТЬСЯ ЗІ ЗМІНИ МИСЛЕННЯ

Ще одна прикметна тенденція, притаманна ягідництву Великої Британії – активне застосування схем біологічного захисту з огляду на обмеженість використання хімічних препаратів. Серед альтернативних методів захисту Джеремі Дарбі виділяє використання ентомофагів – корисних комах та кліщів, які живляться шкідливими комахами, контролюючи їхню чисельність природним шляхом.

У процесі догляду за суницею садовою ентомофаги застосовуються для боротьби з павутинним кліщем, трипсом та попелицями. Саме ці шкідники завдають найбільше клопотів тим, хто вирощує суницю садову. Однак правильно підібрані ентомофаги можуть ефективно допомогти у розв'язанні цих проблем.

Зі звичайним павутинним кліщем та червоним павутинним кліщем можна ефективно боротися з допомогою хижого кліща *Phytoseiulus persimilis*. На насадження його потрібно вносити одразу ж після появи першого шкідника. Тому важливим фактором успіху є постійний ретельний моніторинг ягідних площ. У Британії цього ентомофага зазвичай починають вносити в середині травня. Щоб отримати бажаний результат, на один метр рядка суниці садової «заселяють» 20 хижих кліщів. Повторно ентомофагів вносять через 14 днів. Після чого двічі на тиждень проводять моніторинг стану насаджень і, за потреби, застосовують хижого кліща точково.

Суттєвою проблемою для ремонтантних сортів суниці є трипси. Біологічний контроль цих шкідників здійснюють з допомогою хижих кліщів *Neoseiulus cucumeris* та *Orius leavigatus*. Поєднання двох ентомофагів дає найкращий результат. До того ж ці ентомофаги також знищують павутинного кліща. Після їхнього внесення на насадження важливо так само прискіпливо моніторити ситуацію та, за появи осередків вражень, обробляти рослини точково.

«Атакують» суницю також різні види попелиць – сунична попелиця (*Chaetosiphon fragaefolii*), зелена персикова попелиця (*Myzus persicae*), попелиця баштанна (*Aphis gossypii*). Ефективна стратегія контролю цих

шкідників полягає у використанні комбінації кількох ентомофагів, які літають. Зокрема для цього використовуються паразитичні оси (*Aphidius* + *Aphelinus spp.*), личинки золотоочки (*Chrysoperla carnea*) та сирфіди (*Eupeodes corollae*).

– Для ефективного біозахисту у Великій Британії використовують також інших ентомофагів. Однак для того, щоб отримати хороший результат після переходу на біологічний захист, важливо передусім змінити власне мислення. Якщо застосування хімічних препаратів передбачає обробіток і отримання результату, то біологічний захист – це постійний нагляд і ретельний контроль для відповідної реакції на появу шкідників. Головне – ідентифікувати проблему і вчасно на неї відреагувати, – зазначає консультант з Великої Британії.

Внесення ентомофагів на ягідні площі – це досить недешевий процес. Однак компанія Корперт розробила для цього спеціальне механізоване устаткування. У Великій Британії фермери, які купують відносно великі партії комах-ентомофагів, можуть безкоштовно взяти у користування таке обладнання.

Екологічність – один з важливих аспектів сучасної стратегії вирощування ягід у Великій Британії. Саме тому багато фермерів висаджують поблизу ягідних ділянок ті рослини, що приваблюють корисних комах.

Оскільки ентомофаги чутливі до деяких звичайних фунгіцидів, для боротьби з борошнистою росою, сірою гниллю та фітофторою британські фермери застосовують сучасні біофунгіциди. Як зауважує Джеремі Дарбі, ефективним засобом для боротьби з борошнистою росою та сірою гниллю є препарат Serenade ASO від Bayer, а також низка інших препаратів від відомих виробників.

У ТРЕНДІ – РЕМОНТАНТНІ СОРТИ

Сортове різноманіття суниці садової у Великій Британії постійно розширюється, адже в цьому напрямку у світі відбувається глобальна селекційна робота. Одна з найприкметніших тенденцій – зростання популярності та, відповідно, кількості ремонтантних сортів. Серед ягідників наразі найпопулярнішими залишаються сорти італійської, голландської американської селекції.

– Зараз набирають оберту так звані клубні сорти, котрі доступні лише членам певного клубу. Ще одна цікава тенденція – зростання попиту на насінневі сорти. Нині досить популярний голландський сорт LimoneOne, який розмножуються з насіння. Думаю, що з часом різноманіття насінневих сортів зростатиме, і це вплине на діяльність розсадників, що вирощують садивний матеріал суниці, – каже Джеремі Дарбі.

Серед найпопулярніших у Великій Британії сортів суниці – Мурано, Вівара, Мальга, Фаворі та інші сорти.

Мурано (Murano) – високоврожайний ремонтантний сорт італійської селекції, що протягом сезону дає стабільний врожай. Вирощувати його можна як у ґрунті, так і на субстраті. Сорт має низьку потребу в азотних добривах.

Вівара (Vivara) – високоврожайний ремонтантний сорт італійської селекції. Ягоди однорідні, мають збалансований яскравий смак, їх легко збирати. Сорт притаманна висока стійкість до хвороб.

Мальга (Malga) – новий промисловий ремонтантний сорт італійської селекції. Має високу врожайність. Плоди конічної форми, довгі та блискучі, добре зберігаються. Сорт можна вирощувати у ґрунті або субстраті. Він має високу стійкість до хвороб.

Фаворі (Favori) – ремонтантний сорт голландської селекції. Ягоди мають виражений яскравий смак. Після першої хвилі врожаю виникає пауза. У другій хвилі врожаю ростуть ягоди меншого розміру. Сорт притаманна висока стійкість до хвороб.

Моллінг Ейс (Malling Ace) – сорт британської селекції. Ягоди мають гарну форму та яскравий смак, добре зберігаються. Збір врожаю триває протягом усього сезону, і при цьому ягоди не змінюють форму. Сорт сприйнятливий до враження борошнистою росюю.

Аврора Каріма (Aurora Karima) – високоврожайний ремонтантний сорт з яскравими блискучими ягодами. Оптимально підходить для вирощування у субстраті.

Підсумовуючи ягідний сезон 2025 року у Великій Британії, Джеремі Дарбі визначив кілька ключових моментів, притаманних галузі. Передусім це збільшення витрат на оплату праці, що стало особливо відчутним для більшості фермерів у країні. Ще одна особливість сфери – практично повний її контроль мережами маркетів. У супермаркетах країни реалізується 95 % свіжих ягід. Тому продажі у власних крамницях або ж методом «збери собі сам» практикується досить рідко. При цьому мережі маркетів надають перева-

гу угодам з фермерами, що передбачають постачання ягід преміальних сортів протягом усього сезону.

Тим, хто тільки планує розпочати власну справу з вирощування ягід, фахівець радить обов'язково купувати лише сертифікований садивний матеріал у надійних розсадниках. Після замовлення саджанців варто відвідати розсадник та переконатися, що саджанці вирощуються відповідно до всіх технологічних вимог. І надалі важливо вирощувати власний ягідник, враховуючи рекомендації фахівців та сучасні тенденції розвитку галузі.

– Я часто буваю в Україні, і мене дуже надихає те, що тут ягідництвом цікавиться багато підприємців. Цю сферу варто розвивати, тому бажаю всім успішно рухатися в обраному напрямку, – каже фахівець.

FRAGARIA PLANTIS

УКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ СЕРТИФІКОВАНИЙ
ВИРОБНИК САДЖАНЦІВ СУНИЦІ САДОВОЇ

НАШІ ПЕРЕВАГИ:

- сертифікований український розсадник саджанців суниці садової;
- гарантія відповідності сорту;
- саджанці постачаються з повним пакетом супровідних документів;
- контрольоване походження вихідного матеріалу;
- відсутність хвороб та шкідників.

FRIGO-РОЗСАДА суниці садової

Полка
(Polka)

Хоней
(Honey)

Зенга
Зенгана
(Senga Sengana)

НФ311 Алба®

НФ421 Азія®

Мальга®
(ремонтантний)

У перспективі
Румба і Флоренс

Житомирська область, Коростенський район,
м. Малин, вул. Неманихіна, 3
+38 067 579 06 57, Сластін Олександр Петрович

ТОВ «Малин Планта»

www.fragariaplantis.com

реклама

Без пауз і сезонності:

стратегія розвитку від «Ягідної сторони життя»

Ірина БАРЗО (ФГ «Ягідна сторона життя»)

Невеличке фермерське господарство «**Ягідна сторона життя**», що розташоване на Київщині, раніше спеціалізувалося лише на вирощуванні суниці садової. З початку повномасштабної війни, ми розширили асортимент ягід, наразі вирощуємо смородину, порічку, малину, лохину, агрус, ожину та жимолость тощо. Хоча суниця садова залишилася нашою провідною культурою. Разом з тим, ми також додали в структуру наших площ овочеві культури: з однорічних – це томати, огірки, квасоля стручкова, горох овочевий, перець болгарський, кабачок, кукурудза цукрова та картопля; з багаторічних – це спаржа.

Ми орієнтовані на внутрішній ринок свіжих ягід та овочів. Маємо декілька каналів збуту: оптові ринки Києва («Столичний» та «Троєщина»), фермерські магазини, а також продаж кінцевому споживачу. Вже понад п'ять років поспіль, головний акцент ми робимо саме на останньому зі списку каналів збуту. Практично вся продукція, яку ми вирощуємо, окрім суниці садової, реалізовується в роздріб кінцевому споживачу. На запити наших клієнтів ми й формували відповідний асортимент та необхідний обсяг кожного виду продукції. Зрозумівши, куди нам потрібно рухатися, ми почали активно працювати над розширенням аудиторії кінцевих споживачів та збільшенням середнього чека на одного споживача. Саме тому, ми обрали виробляти великий асортимент сезонних овочів та ягід на відносно невеликій площі. Наша мета – забезпечити наших споживачів якісними, корисни-

ми та смачними фермерськими смаколиками. Тримати стабільну якість, бездоганну репутацію, дарувати людям позитивні емоції, бути завжди на зв'язку, надавати всю необхідну інформацію за запитом, аби наші клієнти завжди залишалися з нами та рекомендували наші смаколики своїм рідним, друзям та близьким.

ВІД СВІЖИХ ЯГІД ТА ОВОЧІВ – ДО СТАБІЛЬНОГО БІЗНЕСУ!

Раніше робота господарства була типовою для ягідного бізнесу – активне літо і вимушена пауза взимку. Але команда поставила перед собою мету працювати 12 місяців на рік. Так народилася ідея фермерської морозильні – заморожування ягід та овочів зі зберіганням для подальшої реалізації замороженої продукції в період міжсезоння (пізня осінь, зима, рання весна).

Наш кейс – це приклад того, як любов до справи, системний підхід і сучасні технології можуть змінити традиційну модель агробізнесу. Я, як засновниця господарства, разом із командою створила власну модель роботи – «без сезонності», успішно запустивши проект «Фермерська морозильня: збережені користь і смак – прибуток цілий рік».

Поштовхом до народження цієї ідеї стали знову ж таки запити від споживачів. У 2022 році після завершення сезону свіжих ягід та овочів, до нас почали надходити запити на заморожені ягоди та овочі, оскільки почалися проблеми із електропостачанням, люди боялися робити власні заготовки зі свіжої продукції. Тоді ми зрозумі-

ли, якщо створимо всі умови для заморозування вирощеної продукції, то зможемо подовжити період реалізації, збережемо об'єм, який не встигли вчасно реалізувати у свіжому вигляді та матимемо прибуток цілий рік.

Починаючи з 2023 року ми заморозили наші перші ягоди та овочі, об'єм був невеликим, оскільки не було ще відповідних потужностей на господарстві. У 2024 році ми орендували складське приміщення для зберігання замороженої продукції і весь період міжсезоння по березень включно, ми реалізовували наші ягоди, овочі, готували овочеві суміші. Тож, у 2024 році ми остаточно випробували нашу модель на практиці, яка показала досить позитивні резуль-

БАГАТОШАРОВА ПЛІВКА ДЛЯ МУЛЬЧУВАННЯ

європейське
виробництво

Формування
мікроклімату

Рациональне
використання
поливної води

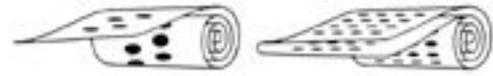

Контроль
забур'яненості

5 варіантів кольору
Товщина: від 15 до 60 мкм
Ширина: від 0,8 до 3,5 м

3 ПЕРФОРАЦІЄЮ

У лінію
та зигзаг

Від 1 до 10 рядів

3 отворами
від 50 до 80 мм

БЕЗ ПЕРФОРАЦІЇ

«Агроексперт-Центр»

м. Черкаси
просп. Хіміків, 3
+38 068 149 15 41
+38 095 420 25 70

тати. Залишалось відкрите питання, щодо придбання власної камери для заморожування та зберігання продукції, такий крок нам дозволив би збільшити об'єми, зменшити собівартість та розвивати надалі напрямок з доданою вартості продукції.

Запуск морозильної камери в сезоні 2025 року став результатом моєї участі у навчально-освітній програмі TalentA для жінок – фермерок із сільської місцевості, яка заснована та реалізується міжнародною сільськогосподарською компанією Corteva Agriscience. Завдяки грантовим коштам та навчанню, «Ягідна сторона життя» отримала можливість інвестувати у сучасне обладнання для заморожування та зберігання власної продукції. Ми отримали не лише фінансову допомогу, нас навчили мислити стратегічно, будувати бізнес-процеси, планувати розвиток. І головне – вірити, що українське фермерство може бути стабільним і сучасним.

Фермерська морозильня – це не просто приміщення, не просто обладнання! Це наш шанс зберегти користь, смак і працю нашої команди, щоб клієнти могли насолоджуватись ягодами, овочами та овочевими сумішами навіть взимку. Ми даруємо літо цілий рік.

МОДЕЛЬ БЕЗ СЕЗОННОСТІ – ЦЕ ПРО РОЗВИТОК

Проект «Фермерська морозильня» дав змогу оптимізувати робочі процеси, утримати команду протягом року й розширити клієнтську базу. Сьогодні «Ягідна сторона життя» – це не просто ферма, а замкнений цикл виробництва: від вирощування до переробки, фасування, заморожки й продажу кінцевому споживачу.

Клієнти господарства відзначають стабільність якості, смак і зручність – заморожені ягоди та овочі не поступаються свіжим, адже заморожуються одразу після збору з поля.

Команда господарства не зупиняється на досягнутому. Попереду – це більше планів.

Ми хочемо показати, що фермерство – це не тільки сезонна праця, а й сучасний, ефективний бізнес. Головне – це віра в себе, команда й постійний розвиток.

Розвиваймо разом якісний український продукт! У нас для цього все є. Головне, наполегливість, праця, віра у кінцевий результат, віра в Україну.

Все буде Україна!

Ринок органічних ягід ЄС у 2021–2025 роках:

Від кризи до українського домінування

Динаміка попиту, структура імпорту та експортна позиція України на ринку органічних ягід Європейського Союзу

Грига Федорченко, провідний фахівець з експорту компанії «Органік Стандард»

Після двох років спаду ринок органічної продукції ЄС у 2024 році повернувся до зростання, що безпосередньо відобразилося на імпорті органічних ягід. Аналіз даних Європейської Комісії та експортної статистики України за 2021–2025 роки свідчить про суттєве посилення ролі України в окремих сегментах, насамперед у постачанні органічної чорниці, де концентрація імпорту досягла критично високих значень.

ЗАГАЛЬНА ДИНАМІКА ІМПОРТУ ОРГАНІЧНИХ ЯГІД ДО ЄС

Відповідно до офіційного щорічного звіту Європейської Комісії щодо імпорту органічної продукції в ЄС, обсяг імпорту органічних агропродовольчих продуктів до ЄС зріс із 2,48 млн тонн у 2023 році до 2,64 млн тонн у 2024 році (+6,4 %). Зростання відображає відновлення попиту після двох років спаду, спричиненого різким підвищенням цін на харчові продукти.

Це зростання пояснюється збільшенням імпорту переважно кількох категорій: органічних фруктів і овочів, горіхів, рису, олійних культур та шротів. З іншого боку, зменшення було зафіксоване в імпорті органічної оливкової олії, кави, какао-бобів, кукурудзи та соєвих бобів.

Збільшення імпорту фруктів та овочів зумовлене збільшенням обсягів переважно бананів та томатних продуктів, які на жаль, ніякого відношення до української частки імпорту не мають. Проте також можна простежити підвищення попиту на органічні ягоди.

У 2021–2024 роках імпорт органічних ягід з третіх країн до Європейського Союзу демонструє чітко виражену циклічність: різкий спад у 2022–2023 роках та відновлення у 2024 році, яке в окремих сегментах перевищує докризові рівні.

Аналіз трьох ключових продуктів – чорниці, ожини та малини – показує, що 2024 рік став досить показовим для ринку органічних ягід ЄС.

Імпорт органічної чорниці до Європейського Союзу у 2021–2024 роках характеризується суттєвими коливаннями з чітко вираженим відновленням у 2024 році. У 2021 році загальний обсяг імпорту органічної чорниці становив 11 005 тонн, після чого у 2022 році він скоротився до 8 435 тонн, а у 2023 році знизився ще більше – до 8 026 тонн. У 2024 році

рининок продемонстрував різке відновлення: обсяг імпорту зріс до 12 218 тонн, що не лише компенсувало спад попередніх років, але й перевищило рівень 2021 року. Така динаміка свідчить про зростання попиту на органічну чорницю та робить цей сегмент найбільш динамічним серед усіх категорій органічних ягід, що імпортуються до ЄС.

Ключовою особливістю цього ринку є домінуюча роль України як постачальника органічної чорниці. У 2024 році обсяг імпорту з України досяг 11 767 тонн, що становить понад 96 % загального імпорту органічної чорниці до Європейського Союзу. Таким чином, саме українські поставки фактично формують ринкову динаміку цього сегмента. Частка інших країн-постачальників,

ІМПОРТ ДО ЄС З ТРЕТІХ КРАЇН, Т

	2023, т	2024, т	Різниця, %
Фрукти та горіхи	950 000	1 019 000	+7,3
Перероблені продукти/напівфабрикати з фруктів, горіхів та овочів	121 000	131 000	+7,6

Джерело: звіт ЄК

зокрема Сербії, Аргентини, Чилі, країн Балканського регіону та Марокко, залишається маргінальною і не має суттєвого впливу на загальні обсяги імпорту або на тенденції розвитку ринку.

З огляду на таку структуру постачання, Європейський Союз перебуває у стані високої залежності від імпорту органічної чорниці з України. Це робить Україну системоутворювальним постачальником у даному сегменті та ключовим елементом стабільності ланцюгів постачання органічної чорниці на ринку ЄС.

КУЛЬТИВОВАНІ ОРГАНІЧНІ ЯГОДИ

Малина – драйвер культивованого сегмента. Динаміка загального імпорту:

- 2021: 9 191 тонн;
- 2022: 6 162 тонн;
- 2023: 6 050 тонн;
- 2024: 9 103 тонн.

Після двох років спаду імпорт органічної малини у 2024 році практично повністю відновився до рівня 2021 року, що свідчить про стабілізацію попиту з боку переробної та харчової промисловості ЄС. Сербія зберігає позицію лідера (4 775 тонн у 2024 році), хоча її частка поступово зменшується. Україна є другим найбільшим постачальником та головним драйвером зростання: +61 % у 2024 році порівняно з 2023 роком. Частка України у 2024 році – приблизно 32 % загального імпорту. Китай та Боснія і Герцеговина демонструють помірне відновлення. Чилі різко наростила обсяги у 2024 році після нульового експорту у 2023. Туреччина майже повністю втратила свою частку.

Отже, бачимо, що ринок органічної малини ЄС у 2024 році відновився, при цьому Україна суттєво посилила свою позицію у структурі імпорту.

У 2024 році експорт з України становив 2 741 812 кг, а вартість – 6 097 596 євро.

СТРУКТУРА ЕКСПОРТУ З УКРАЇНИ: ДИКОРΟΣЛІ, КУЛЬТИВОВАНІ ЯГОДИ, ВОЛОСЬКІ ГОРІХИ

Загальний обсяг експорту ягід та горіхів з України у 2024 році становив 20,17 тис. тонн на загальну суму 40,18 млн євро.

ЕКСПОРТ ЯГІД З УКРАЇНИ 2024			ЕКСПОРТ ЯГІД З УКРАЇНИ 2025	
	Обсяг, кг	Вартість, євро	Обсяг, кг	Вартість, євро
Всього	20 167 409	40 179 512	20 320 440	56 359 634
дикі	13 345 504	22 601 403	11 786 227	27 124 970
культивовані	4 257 604	9 643 601	3 628 331	12 681 286
горіх волоський	2 564 302	7 934 508	4 905 882	16 553 378

Джерело: дані Органік Стандарт

Дикорослі ягоди сформували основну частку експорту – 13,35 тис. тонн на 22,60 млн євро. Експорт культивованих ягід у 2024 році склав 4,26 тис. тонн на суму 9,64 млн євро. Хоча їх фізичні обсяги були суттєво нижчими порівняно з дикорослими ягодами, цей сегмент залишається важливим з огляду на вищу додану вартість продукції.

Окремою категорією є волоський горіх, обсяг поставок якого дорівнює 2,56 тис. тонн, а вартість експорту – 7,93 млн євро.

Станом на сьогодні загальних даних по імпорту органічної продукції в

ЄС немає, проте ми вже маємо дані по експорту ягід з України.

У 2025 році загальний обсяг експорту ягід та волоських горіхів з України склав 20,32 тис. тонн, що лише незначно перевищує показник 2024 року. Водночас експортний виторг зріс суттєво – до 56,36 млн євро. У 2025 році експорт ягід з України відбувався в несприятливих погодних умовах, які призвели до зниження врожайності та обмеженої пропозиції сировини. Це безпосередньо вплинуло на скорочення фізичних обсягів експорту як дикорослих, так і культивованих ягід, при тому,

ЕКСПОРТ КУЛЬТИВОВАНИХ ЯГІД З УКРАЇНИ, 2024

КУЛЬТУРА	ОБСЯГ ЕКСПОРТУ, КГ	ВАРТІСТЬ ЕКСПОРТУ, ЄВРО
малина	2 741 812	6 097 596
суниця садова	1 487 672	3 418 607
червона смородина	20 000	21 000
лохина	8 095	105 781
ожина	25	618
Всього	4 257 604	9 643 601

Денис ЗАХВАТКІН, керівник БН АГРО, ТМ AGREEN:
**«АГРОВОЛОКНО Є ПРИРОДНИМ СОЮЗНИКОМ
 ОРГАНІЧНОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА»**

– Стрімке відновлення попиту на органічні ягоди в ЄС вимагає від українських виробників не лише масштабування, а й бездоганної чистоти технологій. Наше агроволокно є природним союзником органічного землеробства, адже воно дозволяє мінімізувати використання пестицидів і захищати культивовані ягоди від несприятливих погодних умов, які стали викликом у 2025 році. Обираючи професійне покриття, ви інвестуєте у високу додану вартість вашого врожаю та зміцнюєте позиції України як ключового постачальника на європейському ринку.

що вартість на ягоди зросла через більший попит.

Дикорослі ягоди у 2025 році залишилися найбільшою за обсягами категорією експорту, однак їх фізичні поставки скоротилися до 11,79 тис. тонн (проти 13,35 тис. тонн у 2024 році). Попри це, вартість експорту зросла до 27,12 млн євро, що вказує на зростання цін.

Експорт культивованих ягід у 2025 році також скоротився в натуральному вимірі – до 3,63 тис. тонн, проте їх експортна вартість зросла до 12,68 млн євро.

Найбільш динамічні зміни у 2025 році продемонстрував волоський горіх. Обсяг його експорту зріс майже вдвічі – до 4,91 тис. тонн, а вартість поставок сягнула 16,55 млн євро. Таким чином, волоський горіх став ключовим драйвером зростання загальної експортної вартості у сегменті ягід та горіхів.

У 2024 році експорт культивованих ягід з України склав 4,26 тис. тонн на загальну суму 9,64 млн євро. Найбільші обсяги експорту з сегмента припали на малину, поставки якої досягли 2,74 тис. тонн із загальною експортною вартістю 6,10 млн євро. Другу позицію за обсягами посіла суниця садова – 1,49 тис. тонн, що відповідало 3,42 млн євро вартості. Разом малина та суниця садова забезпечили переважну частину експорту культивованих ягід з України у 2024 році.

Інші види культивованих ягід експортувалися у незначних обсягах. Зокрема, експорт червоної смородини становив 20 тонн на суму близько 21 тис. євро, лохини

– 8,1 тонни з експортною вартістю 105,8 тис. євро, а ожини – лише 25 кг на суму 618 євро, що свідчить про їх нішевий та епізодичний характер у структурі експорту.

Деталізація за специфікацією продукції свідчить про переважання продукції з певним ступенем переробки.

Основну частину поставок малини становлять заморожені плоди – 2,74 тис. тонн на суму 6,06 млн євро. Натомість продукти з вищим рівнем переробки (сублімована малина та сублімований порошок малини) експортувалися у незначних обсягах – загалом трохи більше як 1,1 тонни, однак забезпечили додатковий експортний виторг, що відображає їх значно вищу вартість за одиницю продукції.

Сукупний експорт малини склав 2,74 тис. тонн на суму 6,10 млн євро.

Експорт суниці садової також був зосереджений переважно у вигляді замороженої ягоди. Поставки заморожених плодів суниці садової становили 1,47 тис. тонн на суму 3,31 млн євро. Додатково експортувалися сублімований порошок суниці садової (20,26 тонни, 73,4 тис. євро) та сублімована суниця садова (667 кг, 36,7 тис. євро). Сукупно експорт суниці садової склав 1,49 тис. тонн із загальною вартістю 3,42 млн євро.

Червона смородина експортувалася виключно у вигляді заморожених плодів – 20 тонн на суму 21 тис. євро, що свідчить про обмежений, нішевий характер цієї ягоди.

Експорт лохини включав як свіжі плоди (6,80 тонн, 66,5 тис. євро), так і сублімовану продук-

AGREEN

АГРОВОЛОКНО №1

РІВНОМІРНІСТЬ МАТЕРІАЛУ -
ГАРАНТІЯ РЕЗУЛЬТАТУ

МАКСИМУМ ЗАХИСТУ
КОЖНОЇ РОСЛИНИ

МІНІМУМ ВТРАТ
І ТРИВОГ ЗА МАЙБУТНЄ

**AGREEN – ЧИСТИЙ ВРОЖАЙ,
СПОКІЙНЕ МАЙБУТНЄ.**

ЗАХИЩАЄ

ЗБЕРІГАЄ

ЗБІЛЬШУЄ ВАШ УРОЖАЙ!

СПЕЦИФІКАЦІЯ ПРОДУКЦІЇ	ОБСЯГ ЕКСПОРТУ, КГ	ВАРТІСТЬ ЕКСПОРТУ, ЄВРО
малина заморожена	2 740 687	6 055 508
малина сублимована	705	26 790
порошок малини сублимованої	420	15 298
малина всього	2 741 812	6 097 596
суниця садова заморожена	1 466 745	3 308 502
порошок суниці садової сублимованої	20 260	73 420
суниця садова сублимована	667	36 685
суниця садова всього	1 487 672	3 418 607
Червона смородина заморожена	20 000	21 000
червона смородина всього	20 000	21 000
лохина свіжа	6 795	66 465
лохина сублимована	1 300	39 317
лохина всього	8 095	105 781
порошок ожини сублимованої	25	618
ожина всього	25	618
Всього	4 257 604	9 643 601

цію (1,30 тонни, 39,3 тис. євро). Загальний обсяг експорту лохини у 2024 році становив 8,1 тонни на суму 105,8 тис. євро.

Ожина експортувалася виключно у вигляді сублимованого порошку в обсязі 25 кг на суму 618 євро, залишаючись найменшою товарною позицією в структурі експорту культивованих ягід.

ДИКОРОСЛІ ЯГОДИ

Цей сегмент традиційно домінує в Україні, оскільки ми маємо велику сировинну базу дикорослих лісових

ресурсів, чорниця – один з найбільш затребуваних інгредієнтів для пюре, соків, концентратів, а заготівля дикорослих ягід – це традиційна галузь, яка швидше адаптується до коливань попиту.

- Обсяг: 13 345 тонн.
- Вартість: 22,6 млн євро.
- Частка: 66 % всього експорту.

Чорниця – головний експортний продукт у дикорослому сегменті України – 76 % його обсягів. Обсяг експорту в 2024 році – 10 183 305 кг, а вартість – 17 973 304 євро. Основна форма – заморожена чорниця, менша частка – сушена.

СТРУКТУРА ЕКСПОРТУ З УКРАЇНИ: ДИКОРОСЛІ, КУЛЬТИВОВАНІ ЯГОДИ, ВОЛОСЬКІ ГОРІХИ

ЕКСПОРТ З УКРАЇНИ 2024, Т		
ВСЬОГО	20 167, 409	40 179, 512
дикі ягоди	13 345, 504	22 601, 403
культивовані ягоди	4 257, 604	9 643, 601
горіх волоський	2 564, 302	7 934, 508

Джерело: дані Органік Стандарт

Окрім чорниці, яка формує основу експорту дикорослих ягід, у 2024 році вагому роль відіграє низка інших дикорослих культур, що доповнюють асортимент української органічної продукції на ринку ЄС. Значні обсяги експорту припадають на дикорослу ожину, поставки якої у 2024 році становили близько 1310 тонн, що підтверджує її важливість як сировини для виробництва заморожених ягідних сумішей та напівфабрикатів для харчової промисловості. Бузина також посідає помітне місце в структурі експорту дикорослих ягід: обсяг її поставок досяг приблизно 777

ЕКСПОРТ ДИКОРОСЛИХ ЯГІД З УКРАЇНИ 2024

Джерело: дані Органік Стандарт

КУЛЬТУРА	ОБСЯГ ЕКСПОРТУ, КГ	ВАРТІСТЬ ЕКСПОРТУ, ЄВРО
чорниця	10 183 305	17 973 304
ожина	1 310 255	2 426 878
бузина	776 675	822 560
шипшина	419 042	588 742
вишня	282 760	197 932
журавлина	183 248	271 403
брусниця	96 245	189 025
чорноплідна горобина	35 700	39 288
червоноплідна горобина	21 000	10 500
аронія	20 160	60 480
терен	12 015	12 967
обліпіха	5 100	8 323
Всього	13 345 504	22 601 403

Органічні ягоди України будуть залишатися затребуваними у ЄС завдяки:

- розвиненій інфраструктурі заготівлі дикорослих ягід;
- налагодженим технологіям шокової заморозки;
- стабільній сертифікації;
- конкурентним цінам на продукцію.

Дослідження підготовлено органом сертифікації «Органік Стандарт» за підтримки Швейцарії в межах Глобальної програми якості та стандартів в Україні (GQSP), що впроваджується Організацією Об'єднаних Націй з промислового розвитку (UNIDO).

тонн, а основними напрямками використання залишаються виробництво сиропів, екстрактів та інгредієнтів для дієтичних добавок. Шипшина експортувалася в обсязі близько 419 тонн і зберігала стабільний попит завдяки високому вмісту вітаміну С, що робить її цінною сировиною для концентратів, чаїв та функціональних продуктів. Журавлину, попри порівняно менші обсяги експорту, які у 2024 році становили близько 183 тонн, активно використовують у виробництві соків, морсів та продуктів з підвищеною функціональною цінністю. Поряд із цими культурами, такі дикорослі ягоди, як брусниця, аронія, терен та обліпиха, формують окремі нішеві сегменти ринку. Хоча їхні обсяги експорту залишаються відносно невеликими, вони характеризуються високою доданою вартістю, стабільним попитом і високою маржинальністю, що робить ці культури економічно привабливими для операторів органічного сектору.

Отже, український органічний ягідний сектор у 2024-2025 роках демонструє високу стійкість, попри всі зовнішні виклики. Загальний обсяг експорту у 20 167 тонн у 2024 році та 20 320 тонн у 2025 році підтверджує стабільність попиту на українську продукцію, а виторг 40,18 млн євро у 2024 р. та 56,36 млн євро у 2025 р. – конкурентоздатність українських операторів.

АЛЬФА-СИНТЕЗ

oresh.vik@gmail.com
 +38 067 631 32 23

пластиковая упаковка для:

ягід

овочів

фруктів

реклама

Сила спільних дій

Як у ягідному кооперативі на Тернопільщині створюють якісний продукт для Європи

Об'єднання зусиль дає реальні переваги кожному учаснику. Уже десять років правдивість цього твердження доводить сільськогосподарський кооператив «Файна поляна», що працює на Тернопільщині. Таке об'єднання – це не лише про спільні закупівлі чи організований збут. Це про стабільність, яку непросто досягти поодиночці. Зрештою, як зауважує голова правління кооперативу «Файна поляна» **Тарас АНДРІЙЧУК**, діяльність СК має не тільки практичний вимір. Його ключова мета – дати можливість малим виробникам із сільської місцевості заробляти вдома, не маючи потреби шукати кращих місць для отримання прибутків.

– Люди покидають рідні домівки, коли у громаді немає роботи. А можливість успішно працювати в кооперативі стає тим магнітом, що утримує їх у селі та дає змогу гідно заробляти, – зазначає Тарас Андрійчук, розповідаючи про головну мету цього об'єднання.

Які переваги дає участь в СК його учасникам та який вигляд має робота цього об'єднання – про це очільник кооперативу розповів читачам «Ягідника».

РЕМОНТАННА МАЛИНА І НЕ ТІЛЬКИ

Цьогоріч сільськогосподарському кооперативу «Файна поляна» виповнилося десять років: його заснували восени 2015-го. Створення таких об'єднань на той час популяризувалося серед загалу. Тож троє засновників, що мали власні ягідні насадження, вирішили втілити цю ідею у життя та зареєстрували кооператив юридично. Об'єднання виробників розширювалося з кожним роком, розповідає Тарас Андрійчук, який долучився до складу СК у 2017 році. А згодом його вибрали головою об'єднання.

– Протягом років роботи ми активно популяризували кооператив. Щороку проводили семінари, присвячені вирощуванню ягід, спільним закупівлям та збуту. Під час таких зустрічей розповідали про переваги СК. Тому до нас постійно долучалися нові учасники. Нині маємо вже понад 150 членів кооперативу, – розповідає Тарас Андрійчук.

Малина – основна культура, яку вирощують учасники СК, однак не єдина. Щоб створити конвеєр зайнятості, на площах наразі вже заклали понад 20 гектарів обліпихи. «Приглядаються» й до інших ягідних культур, які члени кооперативу вирощують нішево та реалізують як через кооператив так і самотужки.

На малинових площах кооперативу домінує ремонтантний сорт Полана. Утім, інші ремонтантні сорти також вирощують, обираючи їх з урахуванням певних характеристик та особливостей. Для цього в СК мають спеціальну ділянку – демонстраційно-дослідне поле, на якому випробовують різні сорти малини.

– Висаджуємо, спостерігаємо і робимо висновки щодо ягід – чи підходять вони для вирощування і заморожування. Коли певний сорт проходить такі випробування, тоді вже рекомендуємо його членам кооперативу. За потреби організуємо спільні закупівлі саджанців в українських сертифікованих розсадниках. Наприклад, купували садивний матеріал у ТОВ «ФруТек». Перевагу надаємо саме ремонтантним сортам, оскільки з ними простіше працювати. Така малина дає врожай на пагонах першого року, тоді як літні сорти плодоносять на дворічних пагонах. Відповідно, на останніх активніше накопичуються шкідники та хвороби, й контролювати їх важче. Втім, літні сорти ми також не ігноруємо, адже їх вирощування дає змогу продовжити сезон збору ягід – розпочати з них і завершити пізньої осені ремонтантними, – розповідає голова кооперативу.

Акцент саме на ремонтантних сортах зумовлений ще й тим, що їхній врожай оптимально підходить для заморожування. Такі ягоди порівняно з літніми менш крихкі, тож вихід якісної ягоди після транспортування та заморожування вищий.

Розповідаючи про обсяги насаджень малини у кооперативі, Тарас Андрійчук зауважує, що чітко підраховувати їхню площу неможливо. Адже у кожного господаря різні схеми висаджування малини і, відповідно, ширина міжрядь. Утім, якщо взяти до уваги середню врожайність малини у 8–10 тонн ягід з гектара, та загальний врожай у 800 тонн, зібраний цього року, то виходить, що загалом в об'єднанні мають близько 100 гектарів малинових насаджень.

УЧАСТЬ У ПРОЄКТАХ СПРИЯЄ АКТИВНОМУ РОЗВИТКУ

Попри те, що фермери працюють у кооперації, на ділі кожен з них є повноцінним господарем власної ділянки. Водночас підхід до вирощування ягід у кооперативі намагаються стандартизувати.

– На семінарах та навчаннях підказуємо, навчаємо, розглядаємо актуальні питання. Зокрема обговорюємо, які добрива та коли саме вносити, які засоби захисту рослин доречно застосовувати. Звісно, кожен фермер самостійно вирішує, що саме застосовувати. Однак ми надаємо професійні рекомендації й намагаємося відстежувати, щоб внесення добрив і ЗЗР відбувалося саме за визначеною у нашому кооперативі технологічною картою, – зауважує очільник СК «Файна поляна».

Члени кооперативу розвивають соцмережі, де у спільній групі отримують консультації від фахівців та обмінюються досвідом. Професійні онлайн консультації надає агроном. Щоправда, у кооперативі зараз замислюються над тим, аби агроном чи польовий менеджер працював на постійній основі, забезпечуючи належний супровід. Таку новацію сподіваються впровадити у межах одного з проєктів.

Проєктна діяльність стала однією з ключових опор розвитку сільськогосподарського кооперативу «Файна поляна». Тут використовують всі можливості, щоб залучити додаткові ресурси: щороку кооператив подає заявки на різні грантові програми й стабільно здобуває щонайменше один грант. За ці роки «Файна поляна» отримала й обласну підтримку, і компенсацію вартості будівництва холодильних потужностей, і допомогу від міжнародних донорів – USAID, ПРООН та інших організацій. Така активність не лише сприяє розвитку кооперативу, а й дає його учасникам відчутну перевагу: міжнародні програми охочіше підтримують об'єднання, у якому вигодонабувачами є не одна, а ціла група виробників.

Малина – основна культура, яку вирощують учасники СК, однак не єдина. Вже заклали понад **20 гектарів обліпихи**. «Приглядаються» й до інших ягідних культур.

Фріго-розсада суниці садової

Від розсадника Маццоні, Італія

Італійська якість за доступною ціною

Сорти:

Квікі*	Мурано®
Клері*	Вівара®
Джусі*	Кантус*
Клодія*	Аня*
Апріка*	Едвіна*
Джолі*	
Ліча*	
Сібілла*	
Мармолада*	
Летиція*	

ІННОВАЦІЇ ДЛЯ УСПІХУ

Саджанці постачаються офіційно з повним пакетом супровідних документів.

Більше інформації та актуальні цінові пропозиції в нас на сайті:

www.ft.ua

office@ft.ua

+38 043 260 30 80

+38 067 260 30 80

+38 099 260 30 80

ТОВ ФруТек: Вінницька обл.
Вінницький р-н., с. Микулинці

– Саме завдяки участі в проєктах ми збудували додаткову камеру сортування. Це комплекс холодильних потужностей, де відбувається сортування та підготовка сировини. Також у межах одного з проєктів від USAID члени кооперативу за 30 % вартості отримали понад 60 одиниць техніки для малої механізації. Це мінітрактори, мотокультиватори, мотоблоки, електричні секатори, які полегшують ручну працю. З 2023 року в рамках проєкту WeProsper, що реалізували неурядова канадська організація Socodevi у партнерстві з Дніпропетровською обласною громадською організацією “Сільськогосподарська консультаційна служба” та Громадською спілкою “Бізнес Мережа Сільських Жінок” за підтримки Уряду Канади, отримали обладнання та матеріали для сортувального цеху, автомобіль Fiat Ducato та трактор з навісним обладнанням на 50 к. с. Кооперативна Академія весь цей час підтримує навчальними програмами з розвитку управлінських компетенцій. Цьогоріч ми отримали підтримку від Бізнес Мережі Сільських Жінок в рамках проєкту RES:CO та зі співфінансуванням 50 % встановили сонячну електростанцію на 160 кВт, – розповідає Тарас Андрійчук.

ВІД ПОЛЯ ДО ХОЛОДУ ЗА ЛІЧЕНІ ГОДИНИ

Оскільки малині не притаманна тривала лежкість, після збору ягоди її потрібно охолодити або заморозити впродовж кількох годин. Тому в кооперативі діє багато пунктів приймання продукції, а також працює чотири пункти охолодження ягід, на які оперативно доставляється зібраний врожай.

Під час приймання ягід усю супутню інформацію фіксують у спеціальній програмі. Одразу ж відбувається

поділ на продукцію першого та другого сорту, вартість яких різняться. До зібраної ягоди є низка вимог: вона повинна бути без плідноніжки та сторонніх домішок. Потому всю акумульовану на пунктах охолодження продукцію доставляють до цеху заморозки, де малину заморозують, сортують, фасують та зберігають. І саме звідси відбувається спільний продаж продукції, вирощеної усіма членами «Файної поляни».

– У сезон можемо приймати ягоду й від тих, хто не є членом кооперативу. З усіма працюємо лише офіційно, перераховуючи кошти за прийняту продукцію. Оскільки ж маємо власний цех заморозування, то з членами кооперативу працюємо за різними схемами. За бажання вони можуть отримати кошти за продукцію одразу ж. У такому разі платимо за кілограм малини середньоринкову ціну станом на день реалізації. Однак є й інша можливість: фермери можуть здати ягоду та зачекати, поки ми її заморозимо, посортуємо, пофасуємо та реалізуємо за кордоном. Обравши таку схему, член кооперативу отримує кошти за здану малину плюс 50 % від доданої вартості. Тобто той, хто згоден очікувати, зрештою має більший прибуток, – зазначає голова кооперативу.

ЗАМОРОЗКА ЯК ГАРАНТІЯ ЯКОСТІ ТА СТАБІЛЬНОГО ЗБУТУ

Перший в Україні кооперативний цех заморозки почали будувати у 2017 році на території колишньої тракторної бригади. Спочатку облаштували камеру шоквої заморозки потужністю 3,5 тонни на добу, та складське приміщення на 60 тонн. На початках цього цілком вистачало. Однак з кожним роком до об’єднання долучалося все більше

охочих кооперуватися. Тому виробничі потужності щороку добудовували та вдосконалювали. А зрештою дійшли висновку, що для будівництва чогось нового потрібні радикальні дії та чітке розуміння кінцевої мети.

– Кілька років тому ми розробили план розвитку та визначили етапи будівництва цеху. Завдяки цьому отримали чітке бачення того, як комплекс має виглядати через 5, 10 років. Передбачено кілька черг будівництва, і першу наразі вже завершено. Зараз маємо змогу заморозувати 15 тонн ягоди на добу. Також діє два склади зберігання загальною місткістю 270 тонн. А після завершення будівництва комплекс займатиме загалом 3,5 тисячі квадратних метрів, – зауважує Тарас Андрійчук.

Досі у кооперативі використовували відносно невелику камеру сортування, в яку вміщалася лише одна виробнича лінія. Однак цьогоріч у кооперативі вирішили розширити площу та добудували більшу камеру площею 24 на 16 метрів, у якій можна розмістити кілька сортувальних ліній.

У процесі облаштування та вдосконалення цеху заморозки в кооперативі співпрацювали з багатьма виробниками холодильного обладнання, зокрема й українськими. На виробництві встановлені сортувальні лінії від «Сортер-пак», «ІНСОРТЕКС». Утім, за потреби виробники замороженої продукції консультуються і з польськими фахівцями з виробництва ліній для сортування.

КООПЕРАТИВ МАЄ НАМИР У 2027 РОЦІ ВСТАНОВИТИ СУЧАСНУ ЛІНІЮ ОПТИЧНОГО СОРТУВАННЯ

– Без власного цеху заморозки у нас не було б тих ринків збуту, які маємо зараз. Заморозування дає змогу не залежати від актуальної ціни. Адже ми маємо склади, можемо там зберігати готовий продукт та реалізувати його протягом року. Усю продукцію кооперативу спрямовуємо на експорт – до Польщі, Чехії, Естонії. Зараз відбуваються перемовини щодо експорту й до інших країн Європи та світу, – каже голова СК «Файна поляна».

СЕЗОН УСПІХУ ТА ВИКЛИКИ РИНКУ

Цей рік ягідівники оцінюють як доволі успішний з огляду на стабільно привабливі ціни на малину протягом сезону. І досі вартість замороженої

ягоди залишається доволі високою. Тому у кооперативі очікують, що його учасники отримають гідну додаткову вигоду від реалізації вирощеного.

Як розповідає Тарас Андрійчук, зараз на європейському ринку українським виробникам замороженої малини конкуренцію створюють експортери з країн Африки, які реалізують там свіжу ягоду. Однак тамтешні виробники вирощують переважно літні сорти, залишки яких заморожують та реалізують у вигляді грису (дробленої малини). Утім, українській ягоді притаманна відчутна перевага – вищий вміст цукру за шкалою Brix. Саме цей фактор є вагомим аргументом для покупців з Європи.

Розповідаючи про труднощі, з якими доводиться стикатись членам кооперативу, його очільник насамперед відзначає суттєвий дефіцит персоналу. Робочих рук у період збору ягід в останні роки не вистачає критично. Тому навіть серед учасників об'єднання зараз спостерігається тенденція до зменшення ягідних площ. Замість малини фермери засаджують плантації обліпихою чи бузиною, на збір яких потрібно менше працівників.

Проте простежується й інша тенденція: ті, хто свого часу працював на зборі малини, закладають власні плантації, розуміючи, що це вигідна справа. Як наслідок, кількість членів кооперативу зростає, проте вони заходять із меншими площами насаджень малини.

– Для потенційних членів кооперативу площа насаджень не має значення: доєднатися до нас можуть усі, хто вирощує малину. Потрібно лише сплатити вступний внесок у 1000 гривень, а згодом здавати не менше 75 % вирощеної продукції. Натомість фермер отримує низку вигод: можливість навчатися, отримувати фахові консультації та супровід агронома, спільно закуповувати добрива та ЗЗР. Наша мета – не просто розвиватися, а водночас допомагати малим виробникам з сіл отримувати дохід, не виїжджаючи з дому. Можливість працювати й нормально заробляти – це той магніт, що втримує людей на місцях. А глобальна візія нашого об'єднання, власне, й полягає у тому, аби зберегти українське село, – каже Тарас Андрійчук.

bionormic
your bountiful harvest
УНІКАЛЬНИЙ КОМПЛЕКС
БІОЛОГІЧНИХ СПОЛУК

*З нами завжди
Буде врожайно!*

Дізнайтеся більше про продукт:
www.bionormic.life
Замовлення та консультації:
+38 /067/ 561-35-65
+38 /073/ 421-53-55
+38 /099/ 025-00-92

реклама

Майстри металу та теплиць:

Власне виробництво від А до Я, майже 300 працівників, три заводи й унікальні технології – це історія підприємця **Лешека САВЦЬКОГО**, який за 30 років побудував справжню сімейну бізнес-імперію. Progress Engineering – це приклад того, як інженерна точність, повний виробничий цикл і постійний пошук нових рішень перетворюють локальний бізнес на міжнародного гравця. Нещодавно співзасновниця журналу «Ягідник» Катерина КОНЄВА побувала на підприємстві й на власні очі побачила, як створюють теплиці (і не тільки) для фермерів усієї Європи.

як сімейна компанія з Польщі завоює європейський ринок

ШЛЯХ ВІД ТОКАРНОГО ВЕРСТАТА ДО ТЕПЛИЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Дорога до заводу Progress Engineering пролягає через мальовничі польські ландшафти неподалік від міста Кемпно. Саме тут, у невеликому селі, на місці, де колись стояли батьківські господарські будівлі, сьогодні розкинувся один із найпотужніших виробничих комплексів сільськогосподарської інфраструктури в Європі, який заснував Лешек Савіцький.

– За професією я економіст. Закінчив економічний інститут, але після кількох років роботи в міжнародній компанії вирішив побудувати свій бізнес. Його історія почалася у 1995 році, але спочатку це було радше хобі, ніж справжній бізнес, – пригадує засновник компанії.

Початок власної справи виявився органічним: батько Лешека все жит-

тя пропрацював токарем, слюсарем, зварювальником, тож у сім'ї добре розумілися на металі, мали свою майстерню та гараж. У результаті саме металообробка стала фундаментом майбутньої імперії. Тому компанія почала виготовляти невеликі металеві запчастини на токарних верстатах: деталі для металевих упаковок, палет для транспортування важких речей в автомобільній промисловості тощо.

СІМЕЙНА СПРАВА: ТРИ ПОКОЛІННЯ ПІД ОДНИМ ДАХОМ

Коли батько Лешека вийшов на пенсію, син запросив його до свого бізнесу. І саме це рішення виявилось доленосним.

– Для нього це була мрія – працювати з сином. Тож після виходу на пенсію він працював зі мною ще 20 років. Без нього цей бізнес був би зовсім іншим, – зазначає Лешек Савіцький.

Progress Engineering –

польська інженерна компанія з понад 25-річним досвідом у виробництві інфраструктури для сільського господарства. Має три заводи у Польщі та працює за повним циклом – від проєктування до виготовлення і постачання теплиць, ангарів, курятників та супутніх рішень.

Сьогодні Progress Engineering – це справжня сімейна справа. Дружина Лешека, Віолетта, завідує бухгалтерією та працює фінансовим директором, а син Каміл відповідає за системи опріснення води, логістику теплиць і курятників та продаж.

Усього на трьох заводах компанії працює понад 280 людей, причому деякі з них працевлаштовані на підприємстві із самого його заснування. До речі, майже 25 % колективу – жінки, до того ж, є навіть сім'ї, кілька поколінь яких працюють на Progress Engineering.

КРИЗА 2008 РОКУ ЯК ПОШТОВХ ДО РОЗВИТКУ

Поворотним моментом для Лешека Савіцького стала співпраця з британською компанією, для якої Progress Engineering почав виготовляти деталі для теплиць. До 2008 року англійці були головним клієнтом польського підприємства, але фінансова криза змусила переглянути стратегію.

– Коли почалася криза 2008 року, у мого головного клієнта стало набагато менше замовлень, проте працівників на моєму підприємстві менше не стало, – пригадує Лешек Савіцький. – І саме це підштовхнуло мене до важливого рішення – освоєння нових напрямків діяльності, пошуку нових клієнтів і розробки власних продуктів.

Одним із таких напрямків стало виготовлення ангарів для сільського господарства: компанія Progress Engineering перестала бути лише постачальником деталей, а й почала виробляти повноцінні конструкції «під ключ».

ТРИ ЗАВОДИ – ТРИ БІЗНЕС-МОДЕЛІ

Сьогодні виробничий комплекс компанії Progress Engineering складається з трьох заводів із різною спеціалізацією.

Головний завод неподалік від Кемпно займається виробництвом теплиць, ангарів, курятників і спортивного обладнання – усього того, що компанія продає під власним брендом. Тут розташовані потужні лінії різання, згинання, зварювання та фарбування металу. На заводі є навіть власна лінія гальванічного цинкування.

Другий завод повністю орієнтований на кооперацію з партнерами – від шведської компанії, що виробляє тракторні підйомники, до бельгійських, нідерландських, данських і британських фірм. До речі, саме Progress Engineering вважається одним з передових постачальників конструкцій для підйомників у Європі.

– Другий завод ми позиціонуємо як інженерне підприємство, яке може виготовляти складні металеві вироби на великих верстатах, – каже Лешек Савіцький. – А третій, найменший за-

вод – це експериментальний майданчик для нових технологій.

ТЕПЛИЦІ: ВІД ПОСТАЧАЛЬНИКА – ДО ВИРОБНИКА

За 20 років співпраці з британцями компанія Progress Engineering виготовила конструкції для більш ніж 3000 гектарів теплиць. Але справжній прорив почався тоді, коли компанія вирішила виробляти теплиці під власним брендом.

– Раніше ми були маленьким постачальником, а тепер стали великою компанією. Наша виробнича потужність зараз становить близько 1 гектара теплиць на добу, – розповідає засновник компанії.

Асортимент вражає різноманітністю: теплиці для суниці садової, малини, ожини, лохини, овочів, зелені та навіть для черешні. Конструкції відрізняються за розмірами, типом провітрювання, плівкою та системою підсилення. І для ознайомлення з ними на демонстраційному полі біля заводу встановлено кілька типів теплиць. Одна – з автоматичною вентиляцією через відкриті вікна на даху, що дозволяє теплом повітря виходити через покрівлю. За словами Лешека Савицького, це найкращий спосіб вентиляції для професійних теплиць, у яких рослини вирощують 12 місяців на рік.

Інші ж теплиці обладнані бічною вентиляцією з можливістю під'єднан-

ня до комп'ютера. Є також варіанти з підсиленням тросами – популярне та економічне рішення, що дозволяє теплиці витримувати сильні вітри.

– Якщо фермеру потрібна стійкість до снігу, ми додаємо одну горизонтальну трубу. Завдяки власному конструкторському відділу ми також перевіряємо наші конструкції за допомогою розрахунків методом скінченних елементів, тому, якщо клієнту, наприклад, потрібна снігостійкість, ми можемо запропонувати оптимальне рішення. Загалом можна поєднувати різні системи підсилення, і тоді теплиця стає дуже міцною та здатною витримати будь-які погодні катаклізми, – зазначає Лешек Савицький.

УНІКАЛЬНІ ПЕРЕВАГИ ВИРОБНИКА

Головна перевага компанії Progress Engineering полягає у повному циклі виробництва.

– Практично, все, що ми виготовляємо, ми придумуємо та розробляємо самі. Якщо нам потрібно щось доопрацювати, переробити чи бути гнучкими – ми можемо це зробити. Тобто якщо клієнту потрібно щось змінити в конструкції теплиці, ми можемо врахувати його побажання, – наголошує Лешек Савицький.

Завдяки великій кількості працівників і потужному виробництву компанія має змогу працювати з великими обсягами замовлень. Основні деталі теплиць (стійки, які потрібні для швидкого монтажу) майже завжди є на складі, тому Progress Engineering може відправити клієнту замовлення вже за один-два тижні.

Окрім того, ще одна ключова перевага компанії – це власна команда монтажників, яка може виконати замовлення «під ключ». До речі, чимало замовників вирішують самостійно монтувати теплиці, і в такому випадку один чи два фахівці Progress Engineering допомагають клієнтам на цьому етапі.

МАТЕРІАЛИ ТА ПОСТАЧАЛЬНИКИ

Метал компанія закуповує в різних постачальників, переважно через польські компанії, що торгують сталлю. Оцинковані труби купують безпосередньо у Великій Британії, Італії та Швеції.

– Вимоги до металу залежать від клієнта, – пояснює засновник компанії Progress Engineering. – Приміром, для ангарів потрібна звичайна сталь високої якості з огляду на міцність, а для замовлень інших клієнтів є свої вимоги, які потрібно виконувати.

Плівку для теплиць постачають із Греції та Німеччини. Польських виробників, які б відповідали вимогам Progress Engineering, поки що немає.

ВИРОБНИЧІ ПОТУЖНОСТІ: ВІД РІЗАННЯ – ДО УПАКОВКИ

Екскурсія заводом вражає масштабами та технологічністю. У головному цеху – десятки станків для різання, згинання та обробки труб. Тут виготовляють різні компоненти для теплиць: стійки, анкери, кріплення, системи вентиляції.

– Кожен продукт проходить всі необхідні процеси: різання, обробка, зварювання, фарбування чи цинкування й упаковка, – пояснює технолог Лешек Савицький.

Лешек САВИЦЬКИЙ з сином Камілем, який теж працює у родинній компанії

Окремий цех обладнаний лазерним станком для різання сталі. Тут виготовляють металеві шафи й інші складні елементи для корпоративних клієнтів.

У зварювальному цеху на стіні висять рами для комбайнів для прибирання льоду – ще один унікальний продукт Progress Engineering. Ці машини працюють уже в майже 40 країнах світу.

Лінія порошкового фарбування дає змогу наносити захисне покриття на готові вироби, після чого продукція надходить на склад або в цех остаточного збирання.

На території заводу розташована також лінія термодифузійного цинкування для малих деталей і цех для зварювання брезенту, необхідного для ангарів і круглих курятників.

НАПРЯМКИ МАЙБУТЬОГО: ДОБРИВА ТА ДЕМОПОЛЕ

Один із найновіших і найперспективніших напрямків діяльності Progress Engineering – виробництво органічних добрив повністю рослинного походження на основі торфу та вулканічних компонентів.

– Ми почали розвивати цей напрям через наших клієнтів, які купують теплиці, – пояснює засновник компанії. – Тобто якщо в нас є база клієнтів, яким потрібні добрива для вирощування фруктів та овочів, чому б не запропонувати їм натуральне, органічне добриво? Я вбачаю у цьому напрямку велике майбутнє.

Торік компанія роздала потенційним клієнтам сотні зразків добрива для тестування й отримала відмінні відгуки. Добриво випускають під брендом Grow and Go в сухому та рідкому вигляді, в упаковках по 10–15–20 кілограмів або в пластикових пляшках для присадибних ділянок.

Наступний крок Progress Engineering – створення демонстраційного поля, де використовуватимуться добрива Grow and Go. На території вже встановлено кілька різних типів теплиць, а найближчим часом там почнуть вирощувати ягоди, овочі та зелень.

– Моя ідея полягає в тому, щоб зробити мінілабораторію, де будуть встановлені камери, щоб люди в режимі онлайн могли бачити, як росте врожай. Це буде демонстрація нашого продукту на практиці, – каже Лешек Савіцький.

Ще один важливий напрямок **Progress Engineering** – **виробництво мобільних курятників різних розмірів:** від маленьких на 40–100 птахів до великих, розрахованих на 10 000 курей. Такі курятники обладнані системами годування, поїння, підігріву на газу й автоматичною вентиляцією залежно від температури. Є можливість повної автономності завдяки сонячним панелям та вітровим турбінам.

Анджей ЯНЧУРА, R&D менеджер Progress Engineering,
Катерина КОНЄВА, співзасновниця журналу «Ягідник. Т. I»,
Лешек САВІЦЬКИЙ, засновник компанії Progress Engineering

ГЕОГРАФІЯ ЕКСПОРТУ Й УКРАЇНСЬКИЙ РИНОК

Продукція Progress Engineering відома в усьому світі. Зараз компанія продає свою продукцію в багатьох країнах Європи, а через партнерів її товари потрапляють в Австралію, Нову Зеландію, Північну та Південну Америку й Африку. Але все почалося з польського ринку, потім підприємству вдалося вийти на ринок Великої Британії, а через британських партнерів – і на ринки інших країн.

Проте для українського ринку компанія Progress Engineering як прямий постачальник теплиць – новий гравець, хоча відома як виробник металевих конструкцій.

– Тобто в Україні ми нова та водночас давно відома компанія, – каже Лешек Савіцький. – Звичайно, нам потрібен час, щоб зарекомендувати себе і якісно представити свій бренд.

Перші теплиці від Progress Engineering уже встановлені у Волинській області – у них вирощують лошину та суницю садову. Крім цього, на початку 2026 року планується будівництво теплиць на Хмельниччині та Чернігівщині.

– В Україні вже понад 15 років ми співпрацюємо з компанією «Евкалипт Р». Важливо, що ми бачимо велике майбутнє на українському ринку, особливо зараз, коли люди активно працюють, попри війну та всі негаразди, – переконаний засновник компанії.

УНІКАЛЬНІ ПРОЄКТИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ

За 30 років компанія Progress Engineering реалізувала чимало унікальних проєктів. Один із найяскравіших – розробка покриття для іподрому Ascot у Великій Британії на замовлення шейха з Саудівської Аравії.

– Завдання полягало в тому, щоб накрити іподром завдовжки 5 кілометрів і завширшки 25–30 метрів. Причому треба було не просто побудувати накриття, а зробити так, щоб це накриття можна було легко демонтувати за одну ніч. Ми розробили прототип, але в результаті від проєкту довелося відмовитися через високі ризики, – пригадує Лешек Савіцький.

Інший унікальний напрямок – установки для опріснення морської води.

– Розвиток цієї технології до моменту, коли вона стала готовою до продажу, тривав чимало років. І зараз ми продаємо установки для опріснення морської води в готелях, розташованих біля моря, а також працюємо з текстильним бізнесом в Індії, який потребує очищення води на виробництвах, – каже засновник компанії.

ІННОВАЦІЇ ТА МАЙБУТНЄ

Лешек Савіцький постійно шукає нові ніші та технології, тому один із його планів – виробництво вертикальних вітрових турбін.

– Разом з німецьким інженером я почав розробляти вітрові генератори. Хочу під'єднати їх до теплиць, щоб ті могли автономно відкриватися та закриватися без електрики з мережі, – ділиться планами бізнесмен.

На заводі Progress Engineering уже стоїть прототип такої турбіни. Вона швидко заряджає акумулятори та може забезпечити енергією невеликі об'єкти.

Окрім того, компанія також експериментує з бездротовою передачею енергії.

– Ми отримали грант на дослідження та вже співпрацюємо з університетом. Хочемо використовувати цю технологію для заряджання датчиків в організмі людини. Це здається фантастикою, але вона справді працює, – каже Лешек Савіцький.

ФІЛОСОФІЯ БІЗНЕСУ

– Моя мрія – робити те, що ми робимо, ще краще, щоб клієнти були задоволені. Це потребує багато енергії, бо ми працюємо в стількох напрямках одночасно. Тому я вважаю, що треба вкладати усі 300 % енергії, а не 100 %! – переконаний Лешек Савіцький.

За його словами, на шляху до успіху було й чимало проблем: невдачі, втрачені гроші через недобросовісних партнерів, не все вдавалося так, як планувалося. Але попри складнощі, Progress Engineering невпинно розвивається.

Progress tunnels

- ▶ **PROGRESS ENGINEERING - ПОЄДНУЄМО ПОТЕНЦІАЛ ІЗ ДОСВІДОМ ТА КОМПЕТЕНТНІСТЮ КОНСТРУКТОРСЬКИХ КОМАНД**
- ▶ **МИ - СІМЕЙНА КОМПАНІЯ З ПРАКТИЧНИМ ПІДХОДОМ ТА ВИСОКИМИ СТАНДАРТАМИ.**
- ▶ **БІЛЬШЕ 25 РОКІВ СТВОРЮЄМО ВИСОКОЯКІСНІ СТАЛІВІ КОНСТРУКЦІЇ ДЛЯ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ТА ПРОМИСЛОВОСТІ.**
- ▶ **10 ГЕКТАРІВ ПЛІВКОВИХ ТУНЕЛІВ ЩОМІСЯЦЯ - ВЛАСНЕ ВИРОБНИЦТВО У ПОЛЬЩІ, ПОНАД 300 ПРАЦІВНИКІВ, СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНІ РІШЕННЯ.**

Наші продукти:

СОЛО ТУНЕЛІ
легкі та швидкі в монтажі

БЛОЧНІ ТУНЕЛІ
міцні багатосекційні системи

**СИСТЕМИ
ВИРОЩУВАННЯ В ТУНЕЛЯХ**
комфорт, контроль і ефективність
у вирощуванні

PROGRESS ENGINEERING - ЯКІСТЬ, ПЕРЕВІРЕНА ЧАСОМ

Офіційний дистрибутор в Україні:

Евкаліпт Р
вул. Академіка Заболотного, 11,
Київ, 03143
valery@evkalipt.com.ua
+38 063 332 23 60,
+38 093 477 55 77

ТОВ «АГРОЕНЕРГОПОСТАЧ»
+38 067 930 10 23
Костенко Інга Юріївна
ingakostenko80@gmail.com

Амаля Росса – один з найперспективніших ремонтантних сортів малини. На сортовипробувальній ділянці ТОВ «Фрутек» він продемонстрував високу продуктивність та відмінну товарність плодів. Термін дозрівання середньо-пізній, тому в природно-кліматичних умовах України повний потенціал цього сорту можна отримати лише в умовах захищеного ґрунту (плівкових теплицях).

Ефективне використання сучасних технологій робить ягідний бізнес успішним

Конкуренція у ягідному бізнесі з року в рік посилюється. Нині вже важко пробитися на ринок без сучасного виробництва, яке ґрунтується на технологічності, використанні інноваційних рішень у роботі. А ще кліматичні та погодні виклики, з якими стикаються аграрії в останні роки, теж підштовхують до пошуку нових підходів у виробництві. Тому виробники, які у пошуку ефективних шляхів для розвитку своєї справи, – постійні учасники науково-практичних конференцій, які успішно проводить упродовж років медіагрупа «Технології та Інновації», відповідаючи на запити сучасного аграрного ринку. На останньому заході 2025 року – конференції «SMARTBERRY 2025 – ТЕХНОЛОГІЇ. ІННОВАЦІЇ. УСПІХ», власним досвідом застосування на практиці різних технологій для вирощування ягідних культур, які дозволяють подовжити сезон, збирати вчасно гарний врожай, підвищити екологічність і, зрештою, мати більший попит на ринку, поділився генеральний директор **ТОВ «Фрутек» Сергій ЗМІЙЧУК**. Він розповів не лише про практичні переваги вирощування різних ягід сучасних сортів у тунелях, під накриття чи у субстратах, а й продемонстрував, як на ділі ефективно працюють всі ці технології для різних культур. Далі – про переваги окремих них.

ЗАХИЩЕНИЙ ҐРУНТ – ГАРАНТІЯ ЯКІСНОГО ВРОЖАЮ

Закритим ґрунтом нині називають різні укриття, накрите плівкою, які захищають культури від природних негараздів, як то заморозки чи дощі, а також дозволяють створити там власний мікроклімат. Щоправда, вирощування у закритому ґрунті потребує ретельної підготовки та аналізу різних аспектів. Зокрема, потрібно добре вивчити ландшафтні особливості ділянки, рівень ґрунтових вод тощо. І ще досвідчені фермери радять переконатися у легкому доступі до води належної якості.

Власне з переваг вирощування ягідних культур у закритому ґрунті розпочав розмову Сергій Зміїчук. Адже цей спосіб має чимало очевидних плюсів, які дозволяють ефективно працювати впродовж сезону, а найголовніше – отримувати більший і якісніший врожай.

Вирощування культур за такою технологією, зокрема у плівкових теплицях тунельного типу, насамперед подовжує сезон збору ягід в умовах нижчих виробничих ризиків. Таким рослинам менше загрожують шкідники та хвороби, а відтак для них ефективним є використання біологічних засобів боротьби. Це теж позитивно впливає на вартість вирощеної продукції на ринку, особливо у часи зростання трендів на екологічність та безпечність.

Також захищені умови вирощування створюють додаткові зручності і прискорюють збирання врожаю, та й загалом поліпшують якість роботи. Адже працівники мають можливість вчасно проводити догляди та збирати ягоди не залежно від погодних умов. Тому й об'єми вирощеного врожаю більші, а його якість краща. Також ягоди із захищеного ґрунту краще транспортуються та зберігають.

– Якщо ми говоримо, для прикладу, про малину чи ожину для свіжого ринку, реалізації у супермаркетах, то, без сумніву, це повинні бути ягоди, вирощені під плівкою, на які не падав дощ. Погодьтеся, що врожай з відкритого ґрунту не має того товарного виду, на який очікують споживачі у торговельних мережах, – зауважив Сергій Зміїчук.

У ТОВ «ФруТек» переконалися, що саме сприятливі умови вирощування у підсумку дають більшій прирості рослин, які швидше вступають в плодоношення.

– Для прикладу, саджанець ожини, який росте в комфортних умовах під плівкою, може дати до 6–8 м приросту за рік, а якщо зменшити кількість пагонів, то й до 10, – поділився досвідом Сергій Зміїчук.

Він зазначив, що під накриттям можна вирощувати різні ягоди: ожину, червону смородину, агрус та інші. І це не обов'язково повинні бути пов-

ночні плівкові теплиці, цілком достатньо і легкого дахового накриття на кожен ряд. Головне – захистити ягоду від дощу.

– Звісно, що за таких умов, вплинути на температуру повітря чи кліматичні умови не вдасться. Але захистити врожай від дощу, щоб зібрати суху та гарну ягоду, цілком реально. Також таким насадженням менше загрожують різні хвороби, що зменшує використання засобів захисту та боротьби. А це підвищує екологічність врожаю у порівнянні з вирощеним у відкритому ґрунті, – додав експерт.

ВИРОЩУВАННЯ У СУБСТРАТІ – КОНТРОЛЬ ТА ОПТИМІЗАЦІЯ ВИТРАТ

Ягідництво у субстраті – це сучасний ефективний метод вирощування, нині особливо популярний для суниці садової, лохини, малини. Він має низку суттєвих переваг, серед яких, зокрема, можливість якісного контролю живлення та поливу рослин, і як результат, отримання стабільних, прогнозованих урожаїв впродовж довшого проміжку часу.

Тому тим, хто вирощує ягоди у тунелях, у закритому ґрунті, під плівкою Сергій Зміїчук радить звернути увагу на вирощування з контролем ґрунтових умов, у субстраті.

Адже такий спосіб вирощування дозволяє не турбуватися про сівозміню, бо одну і ту ж ділянку з відповідною інфраструктурою можна використовувати щороку, також він зменшує ризики, пов'язаних з можливим зараженням ґрунту збудниками хвороб (*Verticillium*, *Phytophthora spp.*) чи заселенням шкідниками (фітопатогенні нематоди, личинки травневого хруща, дротяники). А все це в комплексі дає стабільніший і прогнозований урожай ягід.

Тому у розсаднику ТОВ «ФруТек» уже багато років впроваджують на практиці інноваційні підходи до вирощування ягідних культур та комплексно поєднують більшість сучасних технологій і у розсадництві. Зокрема, вирощують касетні саджанці суниці садової у субстраті.

– У польових умовах через короткий агросезон доводиться постійно зрізати вуса у суниці садової, інакше вони укорінюються у ґрунті. А використання технології, коли вони не торкаються ґрунту, дозволяє подовжити сезон наростання вусів. У результаті, з однієї маточної рослини певних сортів можна отримати понад 100 розеток. Ремонтантні сорти гірше дають вуса, але і в них можна мати 50–60 розеток з однієї рослини, – розповів Сергій Зміїчук.

Ремонтантний сорт Мальга з експериментальної ділянки ТОВ «Фруктек». За умови правильного живлення смак суниці, що вирощена на кокосовому субстраті, не поступається ягоді, яка вирощується в ґрунті.

Він додав, що ця звична та проста технологія при правильному застосуванні дає насправді гарні результати. Адже саме розетки суниці садової з маточного куща – молоді рослини, що утворюються на вусах, є найкращим способом розмноження для отримання якісних, сортових кущів цієї культури.

Має свої переваги і вирощування лохини у субстраті. Зокрема, це дає можливість густіше посадити рослини, з часом поступово пересаджуючи їх у більші контейнери.

– Витриманий клімат у теплиці, якісний субстрат, правильна фертигація – усе це в комплексі дає гарні показники приросту рослин уже за перший рік, – зауважив Сергій Змійчук.

Щоправда, такі технології потребують значних інвестицій у перший рік закладання плантації. Але саме використання сучасних підходів у роботі надалі оптимізує виробничі витрати.

СУЧАСНІ СОРТИ ТА ПРАВИЛЬНЕ ФОРМУВАННЯ НАСАДЖЕНЬ – ШЛЯХ ДО УСПІХУ

Одним із шляхів до успіху є вибір сучасних оптимальних сортів культур для вирощування. Саме вони вирізняються вищою врожайністю, плоди з кращими смаковими якостями, кращою лежкістю та придатністю для транспортування, адже споживач нині стає все більш вибагливим, самі ж насадження стійкіші до хвороб та шкідників та мають покращені властивості плодоношення. У таких сортах рослини повинні давати більші плоди, мати різні терміни цвітіння, що дозволяє безболісно пройти періоди весняних заморозків. Різними сортами можна також регулювати період

збору врожаю відповідно до запитів ринку тощо.

Сергій Змійчук розглянув такі можливості на прикладі лохини. Ціна на цю ягоду в Україні ще тримається високою, однак уже кілька років в сезон спостерігається перевиробництво продукції. Серед іншого фахівець порадив ягідникам, які вирощують лохину, висаджувати низькозатратні плантації, де збирати урожай можна спеціальними комбайнами.

– У такий спосіб можна отримати прийнятну собівартість продукції, а зібрану ягоду реалізовувати на переробку, – зауважив експерт.

Звернув він увагу на необхідності контролю густоти насаджень на плантаціях, де можна висаджувати культури з використанням різних синтетичних мульчувальних матеріалів. Вони допомагають правильно формувати рослини у період росту, що у майбутньому полегшує збір врожаю.

– Це міф, що певні ягоди важко збирати. Насправді не всі агрономи вміють обрізати та формувати культури, щоб забезпечити продуктивність збору врожаю, – зазначив Сергій Змійчук.

Серед технологій, що дозволяють зробити збір майбутнього врожаю продуктивнішим, на приклад для суниці садової, він радить звернути увагу на однорядну технологію вирощування:

– Ми звикли вирощувати цю культуру, висаджуючи 2 рядки на гребінь у шаховому порядку. Однак їх можна змістити по проекції в один ряд, у результаті отримати ту ж густоту висадки рослин на гектар, але значно кращі умови їх провітрювання та освітлення, а найголовніше – покращити якість збору врожаю.

Адже при такій схемі висадки збирачам не потрібно шукати ягоди в гущавині між 2 рядками. Бо інколи саме

на збір цих 30 % врожаю, який там заховався, витрачається 70 % продуктивного часу. Тоді як на 70 % врожаю, розташованого зовні, витрачається 30 % часу. Тому вкрай важливо забезпечити зручність та доступність ягід для збирачів. Адже це впливає на швидкість їх роботи, продуктивність праці, а отже і зменшення собівартості продукції.

Ще один технологічний прийом для ефективного збору врожаю ягід – це використання на плантації удосконаленої шпалери (RCA шпалера для ожини, вирощування агрусу, червоної смородини). Вона підвищує якість вирощеної продукції, яка у період дозрівання отримує гарне провітрювання й освітлення. Рослини на ній менше хворіють, не зазнають негативного впливу шкідників, а відтак потребують меншої кількості засобів захисту. Тому правильне технологічне облаштування плантації дозволяє з меншої площі збирати більшу кількість якісних, затребуваних на ринку ягід.

– Встановлення рухомої шпалери на ягідній плантації дозволяє на зиму вкласти рослини, вкрити їх агроволокном, а після підйому, ефективно збирати врожай ягід з одного боку, – розповів Сергій Змійчук.

Досвід практичної роботи, результати впровадження сучасних технологій та методів вирощування, розмноження ягідних культур надзвичайно корисні для тих, хто лише починає свій шлях в агробізнесі чи хоче вийти на новий, вищий рівень.

Саме тому медіагрупа «Технології та Інновації» постійно створює такі майданчики для професійних зустрічей, обміну досвідом чи пошуку партнерів на своїх, без перебільшення унікальних, науково-практичних конференціях, які стають поштовхом для розвитку інновацій та впровадження нових технологій в агровиробництві.

Удобрювати потрібно правильно!

«Щоб нагодувати країну, хлібороби спочатку повинні добре «нагодувати» землю, але не «хімією», а органічними речовинами, збагативши таким чином верхній гумусний шар».

*С. С. Антоненко, Герой України,
провідник ідей органічного
землеробства, засновник
ПП «Агроекологія»*

В сучасних умовах на фоні глобального потепління, надмірної деградації ґрунтів отримати стабільні врожаї високої якості за рахунок внесення лише мінеральних добрив стає дедалі важче. За науковими оцінками, темпи втрати родючого шару українських ґрунтів сьогодні сягають 600 млн тонн за рік, в тому числі гумусу – до 20 млн тонн.

Саме родючість ґрунту є одним із головних факторів, від якого залежить рівень майбутнього врожаю та який в цілому визначає успішність рослинництва. Проте традиційний підхід, що ґрунтується на систематичному внесенні високих доз мінеральних добрив, хоча й забезпечує рослини основними елементами живлення та формує запланований урожай, водночас призводить до поступового погіршення ґрунтової родючості. Зокрема, внаслідок заміщення кальцію у ґрунтовому вбирному комплексі воднем, алюмінієм, залізом, марганцем і натрієм відбувається порушення фізико-хімічної рівноваги ґрунту. Наслідками таких про-

цесів є декальцинація, дегуміфікація, дезструктуризація та загальне погіршення агрофізичних властивостей ґрунтів. Окрім того, надмірне внесення мінеральних добрив є суттєвим джерелом забруднення прісних вод. За прогнозами науковців, вже найближчим часом в умовах глобального потепління та зростання антропогенного навантаження проблема дефіциту питної води може загостритися, зокрема й в Україні.

Сучасні ефективні системи удобрення мають бути в першу чергу орієнтовані на забезпечення здоров'я ґрунту, як живої екосистеми, яка здатна підтримувати та забезпечувати рослини необхідними елемента-

ДОБРИВА «ГУМОПЛАНТ» – СУЧАСНЕ ЕФЕКТИВНЕ РІШЕННЯ ДЛЯ ЗБАЛАНСОВАНОГО ЖИВЛЕННЯ КУЛЬТУР І ЗБЕРЕЖЕННЯ РОДЮЧОСТІ ҐРУНТУ

Основними властивостями добрив є:

- завдяки біологічним та фізико-хімічним властивостям швидко відновлюють природну родючість ґрунту та покращують його структуру;
- мають нейтральну реакцію середовища (рН 6,5–7,0);
- на відміну від гною, не характеризуються інертністю дії – рослини й насіння швидко реагують на внесення, що зумовлено високим вмістом елементів живлення та їх доступністю;
- завдяки наявності великої кількості та широкого спектра корисних мікроорганізмів, ферментів, гормонів росту скорочують строки проростання насіння, прискорюють ріст і цвітіння рослин, а також зменшують період дозрівання плодів на 2–3 тижні;
- забезпечують формування міцного імунітету рослин, підвищують їх стресостійкість, запобігають розвитку хвороб і гнилей;
- зв'язують у ґрунті важкі метали та радіонукліди, запобігають накопиченню нітратів у рослинній продукції;
- сприяють покращенню якості врожаю – збільшується вміст білка в зерні, цукрів у коренеплодах, крохмалю в бульбах, вітамінів в овочах, фруктах і ягодах;
- містять азот, фосфор, калій, кальцій, магній і мікроелементи в оптимальному співвідношенні, які повільно вивільняються, забезпечуючи тривале живлення рослин.

ми живлення. Фермери повинні усвідомити, що в нинішніх умовах саме здоров'я ґрунту грає ключову роль у забезпеченні стійкості та успішності агровиробництва. А досягнути умов для функціонування здорової ґрунтової екосистеми, і як наслідок, сталого ефективного виробництва, в сучасних реаліях можна лише за впровадження системи удобрення ключовою складовою якої є органічні добрива.

ВИРОБНИЦТВО ЗА УДОСКОНАЛЕНОЮ ТЕХНОЛОГІЄЮ

Добрива ТОВ «Торговий дім «Екотехнології» виробляються за оригінальною технологією марки «Дела» (патент Німеччини DE 3503947 C2), а саме за технологією керованої аеробної ферментації. Перевагами такої технології є можливість контролювання і регулювання таких основних факторів, як вологість і дисперсність суміші, кількість поживних речовин, співвідношення між вуглецем та азотом (С:N), температура й аерація. У процесі приготування добрив відбувається мінімальна втрата поживних речовин (особливо азоту), повне знищення патогенної мікрофлори, насіння бур'янів. Основною сировиною для виготовлення добрив є органічна активна сировина з високим вмістом азоту (гній сільськогосподарських тварин, пташиний послід тощо) та різноманітні вуглецевмісні наповнювачі, такі як торф, сапропель, тирса, подрібнена солома. Кінцевим етапом виробництва є отримання високоефективного, екологічно чистого, органічного добрива природного походження, яке є збалансованим за всіма необхідними для сільськогосподарських культур макро-, мезо- та мікроелементами, містить у своєму складі корисні азотфіксувальні та фосфобілізуювальні групи мікроорганізмів, а також біологічно активні речовини (вітаміни групи В, ауксини та ін.).

ДОБРИВА «ГУМОПЛАНТ» – ЕФЕКТИВНИЙ ЗАСІБ ВІДНОВЛЕННЯ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ РОДЮЧОСТІ ҐРУНТІВ

Внесення органічних добрив «Гумоплант» неодмінного сприяє відтворенню родючості ґрунтів, адже разом з ним до ґрунту потрапляє

значна кількість органічної речовини, вміст якої у добриві становить понад 60,0 %, що і сприяє процесу гуміфікації. Крім того, до складу добрив входить кальцій (2,0-8,0 %), який володіє властивостями регулятора коагуляції, сприяючи збереженню та накопиченню органічних колоїдів, збільшенню ємності вбирання, що в цілому забезпечує покращення гумусного стану та формування оптимальних водно-фізичних властивостей ґрунту. Систематичне внесення добрив сприятиме поступовому відтворенню родючості ґрунтів, накопиченню органічної речовини та забезпечить умови для його функціонування, як живої здорової екосистеми.

СКЛАД ДОБРИВА:

органічна речовина – не менше 60,0 %;
органічний вуглець – 30,0 %; рН – 6,5–7,0;
співвідношення С:N – 15:1;
азот (N) – 2–5,0 %;
фосфор (P) – 2–5,0 %;
калій (K) – 1,5–5,0 %;
кальцій (Ca) – 2,0–8,0 %;
мікроелементи:
Fe, B, Zn, Mn, Cu, S.

ДОБРИВА «ГУМОПЛАНТ» ТА «ГУМОПЛАНТ ПЛЮС» – ДЖЕРЕЛО ЗБАЛАНСОВАНОГО ЖИВЛЕННЯ СІЛЬСЬКО ГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР

На основі органічного добрива «Гумоплант» в ТОВ «Торговий дім «Екотехнології» налагоджено виробництво органо-мінеральних добрив (ОМД) «Гумоплант Плюс». При виготовленні добрив за існуючою технологією відбувається утворення стабільних органо-мінеральних комплексів між мінеральними елементами та гуміновими сполуками органічного добрива. Це дозволяє зменшити рухливість азоту й калію, а фосфор перевести у доступніші для рослин форми. Особливо важливо, що поживні елементи вивільняють-

ся поступово – відповідно до потреб культури та фаз її розвитку, забезпечуючи їх рівномірний розподіл у ґрунтовому середовищі. За сприятливих умов коефіцієнт використання елементів живлення з ОМД може сягати до 90,0 %. Внесення ОМД «Гумоплант Плюс» сприяє адаптації рослин до кліматичних змін, підвищує їх стійкість до посухи, ураження хворобами та пошкодження шкідниками.

Підприємство також виготовляє органо-мінеральні добрива широкого спектра з урахуванням індивідуаль-

них потреб господарств, властивостей ґрунтів, біологічних особливостей культур і запланованого рівня врожайності. Використання таких добрив дозволяє одночасно підтримувати родючість ґрунту, забезпечувати збалансоване живлення рослин і підвищувати стійкість агроєкосистем до кліматичних змін. Це створює умови для отримання стабільних і якісних урожаїв, зменшує ризик деградації ґрунтів і забруднення довкілля та формує основу для сталого й ефективного ведення сільського господарства.

Адреса виробника:

м. Луцьк, вул. Кафедральна, 10,
ТОВ «Торговий дім «Екотехнології»
З питань консультацій, пропозицій
по співпраці звертайтеся
за телефоном +380978 000 978
info@ekotechnologii.com,
www.ekotechnologii.com

реклама

Між енергетичними викликами та експортними можливостями

Реалії галузі заморожування обговорили на конгресі «Сила холоду: ефективні рішення для бізнесу»

Попри складні умови, в яких зараз працює аграрний бізнес, сектор заморожування в Україні впевнено зберігає статус перспективного напрямку. Попит на заморожені ягоди, фрукти та овочі зростає як на внутрішньому, так і на світовому ринку. А, отже, зростає й потреба у сучасних технологіях, якісній переробці та вибудованому **холодному ланцюжку**.

Олександр ШЕЙКО, директор ТОВ «Чотири Стихії»

Саме цим питанням був присвячений конгрес «Сила холоду: ефективні рішення для бізнесу», що відбувся у межах конференції «SmartBerry Conference: технології, інновації, успіх», організованої медіагрупою «Технології та Інновації». Його учасники обговорили ключові тенденції галузі заморожування, переробки та холодної логістики, підсумували сезон-2025 й окреслили перспективи наступного року. Особливу увагу приділили практичним аспектам – від підготовки ягід до заморожування й встановлення відповідних систем до розвитку експортного напрямку та стратегічного планування роботи в новому сезоні.

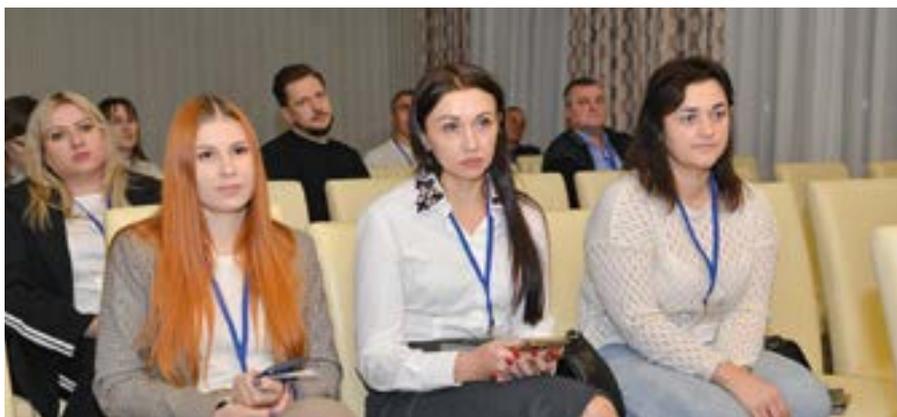
Обговорення знайшло живий відгук серед учасників конгресу, адже йшлося про те, що безпосередньо стосується щоденної роботи виробників і переробників. Тому дискусії були не лише фаховими, а й надзвичайно активними: учасники ділилися власним досвідом, ставили практичні запитання та разом шукали рішення, які допоможуть галузі заморожування розвиватися навіть у непростий для країни час.

ПРАВИЛЬНИЙ СТАРТ: ЧОМУ КОНЦЕПЦІЯ І ПРОЄКТ ВИРІШУЮТЬ УСЕ

Обговорюючи реалії галузі, фахівці акцентували на тому, що успіх цього бізнесу безпосередньо залежить від правильного підходу до виробничих аспектів. Тому під час встановлення системи заморожування на виробництві варто врахувати рекомендації, перевірені часом та досвідом інших виробників.

Як зауважив директор ТОВ «Чотири Стихії» **Олександр ШЕЙКО**, насамперед важливо розробити чітку концепцію бізнесу, що визначить його ідею, орієнтування на певні ринки та технологічні потреби. Це дасть змогу сформулювати технологічне завдання проєктантам та підрядникам і зрештою скласти фінансову модель бізнесу.

– Проєктування майбутнього комплексу – обов'язковий і дуже важливий етап. Іноді замовник, який звертається до нас з певним запитом, не може одразу чітко сформу-

лювати, що саме він прагне отримати в результаті. Ми ж натомість намагаємося поставити правильні запитання та спрямувати його. Адже заморожування – це бізнес, де потрібно чітко розуміти, куди саме і як ви рухаєтеся. Бізнес-план, стратегія, проект – це вкрай важливі етапи організації цієї справи. Все потрібно робити поетапно й при цьому довіряти справу фахівцям. Власне, як і будівництво виробничих потужностей, яким також повинен керувати професіонал. Він допоможе обрати досвідчених підрядників та оптимально скоординувати їхню роботу, забезпечить контроль відповідності бюджету і вимогам сертифікаційних органів. Зрештою такий фахівець зможе швидко ухвалювати потрібні рішення, вирішувати проблеми та комунікувати з усіма сторонами, що є запорукою успішного і вчасного практичного втілення проекту, – зазначив Олександр Шейко.

Наголосив директор ТОВ «Чотири Стихії» і на потребі врахувати низку рекомендацій щодо організації виробничого простору, що дають змогу оптимально облаштувати його для забезпечення всіх процесів. Ці поради – результат багаторічного практичного досвіду, котрий варто брати на озброєння новачкам у цій сфері.

DUTCH UKRAINIAN BERRY INDUSTRY CLUSTER (DUBIC) – НІДЕРЛАНДСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ КЛАСТЕР ЯГІДНОГО СЕКТОРУ

Європейський ринок із високими вимогами до сталості, зокрема в межах стратегії Farm to Fork, відкриває значні можливості для України завдяки сприятливим кліматичним умовам і родючим ґрунтам. У цьому контексті сталий розвиток ягідниц-

Андрій МАРУЩАК, комерційний директор Van Dijk Technieks

«Хотів би окремо звернути увагу на енергоефективність обладнання та високий рівень ізоляції – це ті речі, на яких не варто економити. Саме такі рішення ми завжди пропонуємо нашим клієнтам як альтернативу.

Так, вони коштують дорожче на етапі інвестицій, однак у сьогоdnішніх умовах це критично важливо. Висока енергоефективність і якісна ізоляція дозволяють бізнесу працювати з меншими експлуатаційними витратами та фактично «виживати» в умовах нестабільного енергопостачання. З огляду на те, що холодильні підприємства проектуються з розрахунком на 20–30 років роботи, такі рішення мають ключове стратегічне значення.

Для прикладу: одна централізована холодильна система на п'ять камер зберігання потужністю 200 кВт із трьома компресорами виглядає простішим і дешевшим рішенням. Натомість п'ять окремих систем по 40 кВт – дорожчі. Але у випадку децентралізованого підходу їх можна заживлювати почергово від відносно невеликого генератора потужністю близько 60 кВт, замість встановлення одного генератора на 400 кВт.

Аналогічна ситуація й з ізоляцією, на якій у попередні роки багато хто намагався зекономити, але сьогодні це рішення обертається значно вищими витратами.

СИСТЕМИ ЗБЕРІГАННЯ ФРУКТІВ, ЯГІД, IQF ЗАМОРОЗКА

Професійний підхід,
індивідуальний
розрахунок

www.vdt-nl.com
+38 098 271 70 70

м. Київ
вул. Васильківська, 30, оф. 314

заморожування і холодна логістика

Учасники дискусії: Віталій СИДОРЕНКО, директор компанії ФГ «Ярофрут», Ярослав ОЛІЩУК, ТМ Галичанка (ТМ Galfrost)

Дискусійна панель «Холод – нова валюта ягідного бізнесу». Модератор дискусійної панелі – Сергій СУХИНА, ТОВ «АРТИКА Біо»

тва є важливим чинником зростання галузі заморожування. Про один із проєктів, спрямованих на відновлювальне виробництво суниці та лохини в центральних і західних регіонах України, учасникам конгресу розповіла власниця компанії **Rosetta Agro Фредеріка ФОГЕЛЬ**.

Проєкт DUBIC передбачає розвиток регенеративних підходів до вирощування суниці, спрямованих на поліпшення якості ґрунтів і, як наслідок, підвищення якості та стабільності врожаю.

НАЙБІЛЬШИЙ ВИКЛИК – ЕНЕРГЕТИЧНА НЕСТАБІЛЬНІСТЬ

Нині виробники вимушені протистояти суттєвим труднощам. За умов тривалих відключень електропостачання, дефіциту кадрів та безпекових викликів доводиться оптимізувати виробництво й водночас підвищувати його ефективність. Які саме кроки здатні посприяти у цьому, обговорили учасники дискусійної панелі «Холод – нова валюта ягідного бізнесу», котру модерував директор компанії «Артика-Біо» **Сергій СУХИНА**.

Нестабільне електропостачання – один з найсуттєвіших викликів для підприємців, які працюють у сфері заморожування ягід. Процеси заморожування та зберігання продукції надзвичайно енергомісткі, а постійні атаки на енергосистему змушують забути про колишню стабільність. Тож будь-які перебої з електрикою безпосередньо впливають на якість кінцевого продукту та фінансовий результат підприємства.

Під час дискусійної панелі фахівці акцентували на тому, що критичні наслідки для виробників може мати навіть не надто тривала відсутність електропостачання. Якщо хо-

лодний ланцюжок переривається на 12–16 годин поспіль, сировина втрачає якість, що суттєво знижує ринкову вартість виготовленої з неї продукції. Зрештою це може обернутися для бізнесу відчутними втратами.

Вимушеним тимчасовим рішенням стає використання дизельних або бензинових генераторів. Проте висока вартість пального збільшує собівартість замороженої продукції щонайменше двічі, кажуть виробники. Саме тому учасники конгресу наголошували на потребі системного підходу до альтернативного енергозабезпечення. На перспективу виробникам варто розглядати комбіновані рішення: встановлення сонячних електростанцій, використання акумуляторних систем накопичення енергії, гібридних схем із підключенням генераторів.

– На підприємстві ми намагаємося коригувати роботу з огляду на графік планових відключень електропостачання. Маємо сонячну електростанцію та дизельні генератори, тому розподіляємо навантаження в ті періоди, коли немає світла. Та в будь-якому разі потрібно забезпечувати виробничі процеси. Бо такі ягоди, як малина чи суниця, не чекають: з ними потрібно працювати одразу, інакше втрачається якість та ціна, – зауважив Сергій Сухина.

ЕНЕРГОСТІЙКІСТЬ ЗАМІСТЬ ТИМЧАСОВИХ РІШЕНЬ

Використання генераторів під час виробництва позначилося б на собівартості продукції не лише в Україні, а й в будь-якій іншій країні, зауважив представник компанії **Vega&Unimasz Кшиштоф ШТИК** з Польщі, що також взяв участь у дискусійній панелі.

– На підприємствах Польщі також встановлюють генератори, насамперед для енергетичної безпеки у разі можливих збоїв у електромережі. Пам'ятайте, що електроенергія, вироблена таким пристроєм, завжди коштує мінімум вдвічі дорожче.

Українські реалії мені відомі, бо я буваю тут досить часто. Вперше приїхав у 2016 році, і відтоді постійно відвідую конференції, спілкуюся з виробниками. Нині на конференції також зустрів близько десятка тих, з ким вже доводилося співпрацювати, а також підприємців, які мають плани подальшої співпраці з нами. Я представляю польські компанії Vega&Unimasz, що виробляють сучасне технологічне обладнання для переробки ягід, фруктів та овочів до та після заморожування. Нині маю змогу предметно спілкуватися з досвідченими представниками галузі. Адже найкращий контакт – це завжди особисте спілкування, – зазначив Кшиштоф Штик.

Кшиштоф ШТИК, представник компанії Vega&Unimasz

КОМПЛЕКСНІ ТЕХНОЛОГІЧНІ РІШЕННЯ
ДЛЯ ПЕРЕРОБКИ ФРУКТІВ, ОВОЧІВ, ГРИБІВ ТА ТРАВ

VEGA

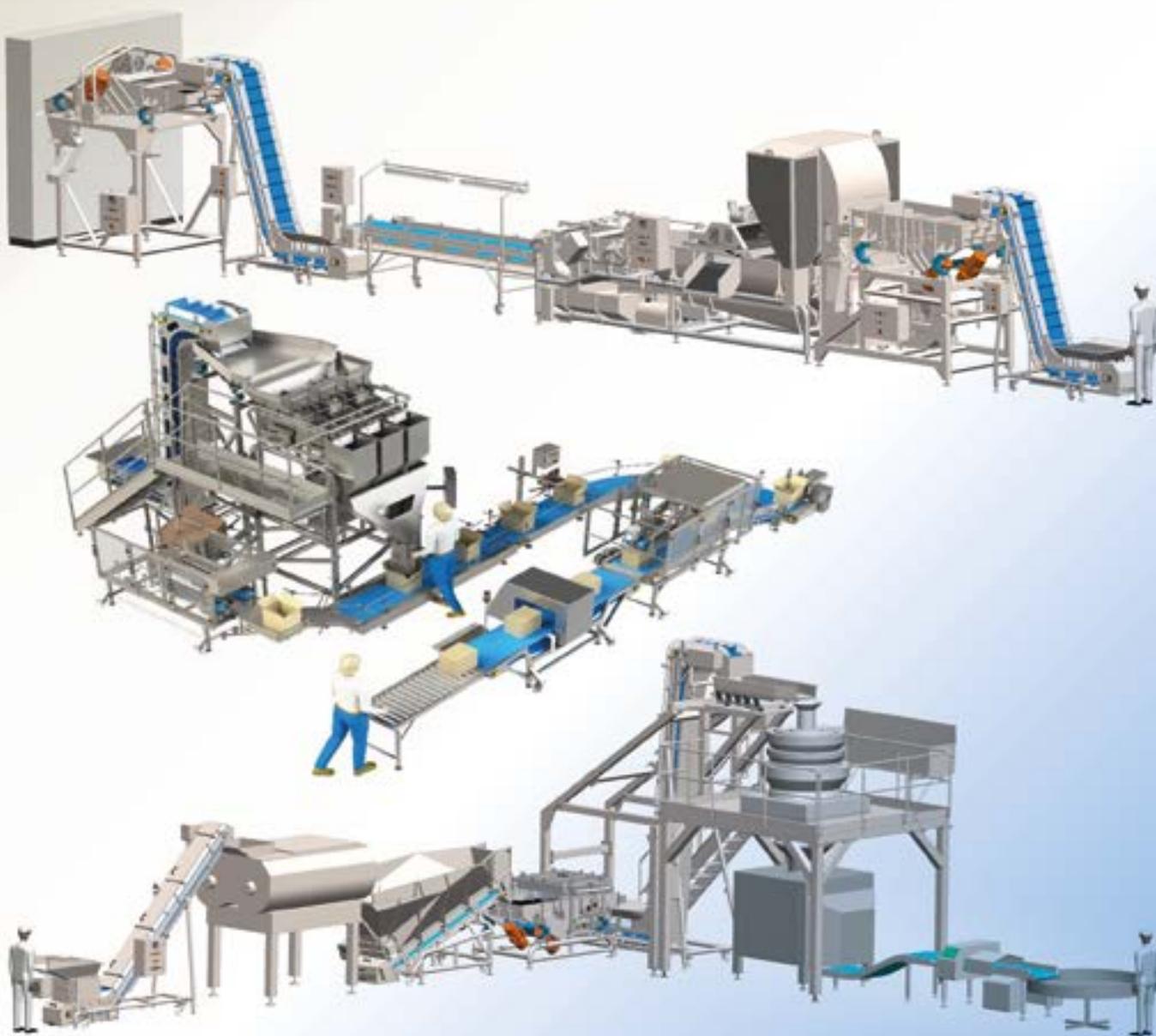

VEGA Bartosz Juszcuk
www.vegaeu.pl

H. M. Juszcuk Sp. j.
www.unimasz.eu

ul. Chmielowa 6 | 21-002 Jastków, Panieńszczyzna | POLSKA

Поєднуємо досвід із сучасністю!

#SolidarniZUkraina

ТИ НЕ ЗАЛИШИШСЯ НАОДИНЦІ З ПРОБЛЕМОЮ!

KRZYSZTOF STYK

swimex@onet.pl | biuro@vegaeu.pl | sales@unimasz.eu

PL: +48 601 165 880 (Whatsapp|Viber|Messenger)

UA: +380 68 599 3719

Використання генераторів під час виробництва позначилося б на собівартості продукції не лише в Україні, а й в будь-якій іншій країні, зауважив представник компаній Vega&Unimasz Кшиштоф ШТИК з Польщі, що також взяв участь у дискусійній панелі.

– У Польщі на підприємствах також встановлені генератори, але запускати їх немає потреби. Та енергія, генерована таким приладом, завжди мінімум вдвічі дорожча. Українські реалії мені відомі, бо я буваю тут досить часто. Вперше приїхав у 2016 році, і відтоді постійно відвідую конференції, спілкуюся з виробниками. Нині на конференції також зустрів близько десятка тих, з ким вже доводилося співпрацювати, а також підприємців, які мають плани подальшої співпраці з нами. Я представляю польські компанії Vega&Unimasz, що виробляють сучасне технологічне обладнання для переробки ягід, фруктів та овочів до та після заморожування. Нині маю змогу предметно спілкуватися з досвідченими представниками галузі. Адже найкращий контакт – це завжди особисте спілкування, – зазначив Кшиштоф ШТИК.

Через енергомісткість процесів переробки українським виробникам подекуди доводиться не лише змінювати графіки роботи, а й призупиняти виробництво, при цьому ризикуючи зрештою отримати досить суттєві збитки, зауважив представник **ТМ Галичанка (ТМ Galfrost)** **Ярослав ОЛІЩУК**.

– Призупинення виробництва найкритичніше для сублімаційних сушок. Вони споживають багато електроенергії. Однак коли процес сублімації переривається, то потрібно вивантажувати продукт. Інакше він псується, і тоді маємо колосальні втрати. У нас встановлені сонячні панелі, однак це вигідно лише у теплий період – з березня до жовтня. Взимку ж їхня ефективність досить низька, – розповів Ярослав Оліщук.

Учасники дискусії зійшлися на тому, що питання енергетичної стій-

кості для підприємств із заморожування є базовою умовою виживання й розвитку бізнесу. Тож на виклики потрібно реагувати стратегічно, а не ситуативно. Тому сонячні електростанції мають стати обов'язковим компонентом проєктів будівництва та модернізації заморожувальних комплексів. Тим більше, що наразі існують реальні фінансові інструменти, як то державна програма кредитування «5-7-9», що дає змогу встановити сонячні панелі на пільгових умовах. Додатковою перевагою є механізм «зеленого» тарифу, коли підприємство фактично сплачує лише за різницю між спожитою та виробленою електроенергією, що дає змогу суттєво знизити енергетичні витрати. В умовах війни та енергетичної нестабільності інвестиції в альтернативні джерела енергії стають запорукою безперервності виробництва. Це – нова реальність ринку заморожування, і її потрібно враховувати.

РОЗВИТОК ПОПРИ НЕСТАБІЛЬНІСТЬ

Нестабільність закупівельних цін на сировину – це один вагомий виклик для виробників замороженої продукції. Під час обговорення учасники конгресу наголошували: саме прогнозованість цін є ключовим фактором для планування сезону й розрахунку собівартості готової продукції. Втім, у реаліях українського ягідного ринку зробити такий прогноз надзвичайно складно.

У минулому сезоні закупівельні ціни на ягоди були високими з огляду на пізні весняні заморозки, які спричинили значні втрати врожаю. І хтозна, чи подібне не трапиться в наступних сезонах, адже весняні приморозки останнім часом перестали бути винятковим явищем. Зміни клімату призвели до того, що після відносно теплої зими дедалі частіше настають різкі похолодання навесні. А

це критично впливає на врожай ягідних культур. Тому виробники замороженої продукції змушені працювати в невизначеності, коли коливання закупівельних цін ускладнює довгострокове планування.

Однак навіть за таких умов в Україні нині спостерігається активний розвиток сфери заморожування. Відкриваються нові потужні підприємства, орієнтовані на переробку великих обсягів продукції. Натомість давні «гравці» цієї галузі намагаються освоювати нові ринки збуту. Тим паче що у країнах Євросоюзу спостерігається сталий попит на заморожену продукцію.

– У Європі рівень споживання ягоди навіть корелюють зі здоров'ям населення. Люди свідомі того, наскільки позитивно її споживання впливає на організм. Зростає попит і на органічний продукт, вибір якого активно популяризується. Це вже тенденція, котра простежується навіть у тому, що провідні виробники засобів захисту рослин пропонують все більше біологічних препаратів, – зазначив Сергій Сухина.

Щоб українські виробники могли на рівних конкурувати з європейськими компаніями, важливими є не лише ціна чи обсяги, а й технологічність виробництва, виважений маркетинг і здатність об'єднувати зусилля. У цьому контексті ключову роль відіграє не стільки державна підтримка, скільки готовність самих компаній системно працювати на міжнародних ринках і відповідати їхнім вимогам, зауважила президентка **Асоціації «Ягідництво України»** **Ірина КУХТІНА**.

За її словами, імідж постачальника формується насамперед через правильну зовнішню взаємодію з партнерами. Йдеться про наявність міжнародної сертифікації, активну медійну присутність і професійний міжнародний маркетинг. Саме в ці напрями виробникам варто цілеспрямовано інвестувати кошти. Важливим фактором є участь у міжнародних виставках і конференціях, де компанії мають можливість широко представити свою діяльність, налагодити контакти та заявити про себе як про надійного партнера.

– Загалом імідж країни у галузі формують саме ті, хто займається постачанням. І від виробників-експортерів залежить, що саме про Україну говоритиме світ. У глобальній конкуренції перемагає не ціна, перемагає репутація, яку ми маємо вбудовувати спільно, – підсумувала Ірина Кухтіна.

ЗАПРОШУЄМО ДО УЧАСТІ В ПОДІЯХ МЕДІАГРУПИ

ТЕХНОЛОГІЇ
TECHNOLOGIES AND INNOVATIONS MEDIA GROUP FOUNDED IN 2011
ІННОВАЦІЇ

26-27 ЛЮТОГО м. Тернопіль

HortiTech Ukraine 2026:

САДІВНИЦТВО, ОВОЧІ, ЯГОДИ.

Від поля і теплиці до ринку – технології,
експорт, переробка.

2-3 КВІТНЯ м. Тернопіль

Beer&Craft Drink Forum 2026:

ПИВО. НАПОЇ. ТЕХНОЛОГІЇ.

11-12 ЧЕРВНЯ

Fruit&Nut Business Forum 2026:

КІСТОЧКОВІ КУЛЬТУРИ ТА ГОРІХИ.

Від саду до ринку: технології, експорт, переробка.

17-18 ВЕРЕСНЯ

AgroBerry&Veg 2026:

ЯГІДНО-ОВОЧЕВИЙ БІЗНЕС.

Технології, інновації, успіх.

22-23 ЖОВТНЯ

AgroProcessing Forum

ВІД ЗЕМЛІ ДО ГОТОВОГО ПРОДУКТУ.
ТЕХНОЛОГІЇ, ЩО ДОДАЮТЬ ВАРТОСТІ.

Як урожай стає брендом.

Народна дегустація соків прямого віджиму
від вітчизняних виробників.

10-11 ГРУДНЯ

SmartBerry 2026:

ТЕХНОЛОГІЇ. ІННОВАЦІЇ. УСПІХ.

Головна ягідна подія року.

10-11 ГРУДНЯ

Конгрес Сила холоду:

ЕФЕКТИВНІ РІШЕННЯ ДЛЯ БІЗНЕСУ

Заморожування та холодна логістика.

* Напередодні кожної події (з 13:00 до 21:00, середа) - **Berry&Fruit Academy і Business Club.**

** На другий день кожної події (п'ятниця - з 8:00 до 18:00) - **Бізнес-тур на провідні господарства України.**

Berry&Fruit Academy і Business Club - це нові проекти медіагрупи «Технології та Інновації», створені для виробників ягід, фруктів і овочів, які приймають рішення на основі цифр, технологій і власного досвіду. Це простір для практичних знань, обміну реальними кейсами та пошуку рішень, що працюють у господарстві й бізнесі.
Разом ми формуємо культуру - від поля до прилавку.

МЕДІАГРУПІ «ТЕХНОЛОГІЇ ТА ІННОВАЦІЇ» 15 РОКІВ.

Сьогодні це єдина цифрова платформа
T&I Agro Hub, що поєднує:

- три фахові друковані журнали «Ягідник», «Садівництво і Овочівництво», «Напої&Пиво»
- три галузеві сайти www.jagodnik.info techhorticulture.com techdrinks.info
- конференції та форуми <https://forum.techdrinks.info/>
- освітні проекти Berry&Fruit Academy, з лекціями експертів та бізнес-турами в Україні і за кордоном

15 років досвіду.
років розвитку галузей.
років з тими, хто творить
інновації.

Долучайтеся до спільноти лідерів українського агробізнесу!

Разом ми формуємо культуру – від поля до пляшки,
від технології до бренду.

Для партнерських пропозицій - Надія Ящук, директор медіагрупи
«Технології та Інновації» rnadia@ukr.net

РЕЄСТРАЦІЯ
партнерів
та учасників:

Лариса: +38 097 96 89 516

Анна: +38 097 759 25 83

Ірина: +38 096 49 166 92

Більше інформації
на нашому сайті
forum.techdrinks.info

САДІВНИЦТВО
ОВОЧІВНИЦТВО

ЯГІДНИК
ВСІ ПРО ВИРОБЛЕННЯ ТА ПЕРЕРОБКУ ЯГІД

BEER
НАПОЇ
ТЕХНОЛОГІЇ ТА ІННОВАЦІЇ

Співпраця фермера і переробника:

ЯК ВИГЛЯДАЄ МОДЕЛЬ, ЩО ПРАЦЮЄ

Останні роки ягідний ринок в Україні помітно змінився. Для фермера головним завданням залишається виростити якісний продукт, проте сьогодні поняття «якісного» значно ширше, ніж лише зовнішній вигляд чи врожайність. Сучасний покупець – особливо європейський – оцінює продукт комплексно: важливою є не лише сама ягода чи фрукт, а й умови збору, охолодження, зберігання, простежуваність партій та відповідність лабораторним показникам. Саме ці чинники дедалі більше впливають на можливість реалізації продукції на ширшому ринку.

У таких умовах дедалі більшого значення набуває співпраця фермера з переробним підприємством, яка дозволяє поєднати можливості вирощування з вимогами сучасного ринку та забезпечити рух продукції від поля до кінцевого споживача відповідно до очікувань покупців.

Для виробника важливо бути впевненим, що його клієнт стабільний, передбачуваний і виконує свої зобов'язання. Така впевненість дає можливість

спокійніше планувати обсяги вирощування та розраховувати на результат своєї праці. Саме тому фермери надають перевагу співпраці з переробними підприємствами, які мають сталу репутацію на ринку та довготривалий досвід роботи.

Сьогодні понад 180 фермерських господарств співпрацюють із переробними компа-

У ягідному бізнесі особливу цінність мають не разові продажі, а роками напрацьовані зв'язки між фермером і покупцем.

ніями, такими як Ярофрут, що дозволяє їм планувати обсяги вирощування та мати стабільний канал збуту. Така кількість постійних партнерів є показником довіри до покупця.

Вимоги, які переробники ставлять до сировини, часто сприймаються як надмірні. Проте на практиці саме вони є відображенням запитів кінцевого покупця. Йдеться не лише про зовнішній вигляд ягоди, а й про залишки засобів захисту рослин, швидкість охолодження після збору, чистоту тари, відсутність сторонніх домішок та

простежуваність партій.

Варто розуміти, що в такій моделі саме переробник виступає продавцем на європейському ринку. Від якості сировини напряму залежить його репута-

ція перед іноземними клієнтами. Саме тому переробні підприємства зацікавлені не лише у прийманні ягоди, а й у тому, щоб фермер вирощував продукт, який відповідатиме очікуванням кінцевого споживача. У цьому випадку переробник виступає партнером, який пояснює вимоги ринку, ділиться досвідом і допомагає виробнику поступово підвищувати рівень якості продукції.

У період активного збору ягід фермер працює в дуже динамічних умовах: обсяги швидко зростають, а продукція потребує негайного охолодження та реалізації. Саме в цей момент особливо відчувається цінність налагодженої співпраці з переробним підприємством. Переробник бере на себе частину процесів, які складно або економічно недоцільно організувати безпосередньо в господарстві: швидке приймання ягоди в пікові дні, дотримання холодного ланцюга, розуміння вимог експортного ринку та консультативну підтримку щодо лабораторних показників.

Завдяки такій взаємодії фермер може зосередитися на головному — вирощуванні якісної ягоди, маючи впевненість, що подальші етапи руху продукції до споживача організовані професійно.

Саме така модель співпраці сьогодні формує нову культуру ягідного ринку, де успіх визначається не лише врожаєм, а й ефективною взаємодією між виробником і переробником.

ТОВ «Ярофрут»
вул. Поліська, 6, м. Львів
Тел. | Viber:
+38 068 741 33 44
yarofruit@ukr.net
www.yarofruit.com.ua

YAROFRUIT
FROZEN BERRIES AND VEGETABLES

реклама

Фінська компанія Neova Agro: природний підхід до ягідництва

ВАЖЛИВО ДЛЯ ЯГІДІВНИКІВ

Neova Agro – частина напрямку Neova Terra. Поруч у структурі – Kekkilä-BVB, добре відомий у Європі виробник професійних субстратів для ягід, розсади й тепличних культур. Тобто, компанія добре розуміє ягідництво не теоретично, а зсередини – від кореня до збору врожаю.

Для ягідних господарств ключове – робота з кореневою зоною і ґрунтом, а не лише «підживлення по листу». Саме на цьому й зосереджений вплив продуктів Neova Agro.

У портфелі компанії – біостимулятори та ґрунтові кондиціонери, які:

- підтримують розвиток кореневої системи (критично для лохини, малини, суниці);
- допомагають рослині пережити стреси – спеку, нестачу вологи, різкі перепади температур;
- поступово відновлюють ґрунт після інтенсивного використання, що актуально для старіючих плантацій.

Це не «замінник добрив», а реальний інструмент, який має сенс там, де господарство думає на кілька сезонів уперед.

Neova не обіцяє «плюс 30 % врожаю за тиждень». Продукти проходять польові випробування, і в ягідних культурах (зокрема, лохина) фіксували приріст урожайності та більш рівномірний розвиток рослин без зміни базової агротехніки.

Для українських умов це важливо: коли немає ресурсу різко збільшувати норми живлення чи поливу, працює саме ефективність засвоєння, а не обсяги.

Український ягідник сьогодні живе не за підручником. Весняні заморозки, літні хвилі спеки, електроенергія і вода за графіком або взагалі без неї, добрива дорогі, робочих рук не вистачає. Тому будь-яке «інноваційне рішення» тут оцінюють просто: працює чи ні, і чи виправдовує витрати. Саме з цього погляду й варто дивитися на **Neova Agro** – аграрний напрям фінської міжнародної групи **Neova**.

Сировина для продуктів Neova походить із Фінляндії – країни, де контроль за видобутком торфу й екологією значно жорсткіший, ніж у більшості країн ЄС. Для ягідників це означає передбачувану якість: без сюрпризів у складі, без «плаваючих» результатів від партії до партії.

Отже, продукти Neova Agro можна застосовувати:

- через системи зрошення (там, де вони є);
- позакоренево – як підтримку в критичній фазі розвитку;
- точково, без повного перегляду технології.

Це важливо для господарств, які не можуть дозволити собі експерименти «на весь масив». Підхід Neova полягає в тому, щоб додати інструмент, а не змінювати всю систему. Це якраз і має сенс для ягідних господарств, які працюють не перший рік і вже бачать втому ґрунтів, які прагнуть стабільності й аналізують фінансовий аспект.

Підсумок з вищесказаного: Neova Agro – це про холодну голову, здоровий ґрунт і рослину, яка краще справляється з тим, що сьогодні називається «нормальними умовами» в українському ягідництві.

На що ягіднику звернути увагу перед застосуванням біостимуляторів (на прикладі рішень Neova Agro)

1. Біостимулятор – не «швидка допомога»

Якщо плантація в критичному стані (забитий ґрунт, проблеми з рН, коренева гниль), жоден біостимулятор не зробить дива. Спочатку важливі базові речі: вода, кислотність, дренаж, живлення. Біостимулятор працює тоді, коли рослина може відповісти ростом.

2. Починайте з кореня, а не з листка

Для ягід (особливо лохини, малини, суниці) ключове – коренева зона. Продукти, які працюють через ґрунт або фертигацію, дають більш стабільний ефект, ніж разові позакореневі обробки «для вигляду».

NEOVA – це міжнародна компанія, яка має на меті задоволення основних потреб людей у чистій їжі, повітрі та воді, повідомляє прес-служба компанії. І далі: «Ми сприяємо професійному вирощуванню та домашньому садівництву, створенню приємного зеленого життєвого середовища та добробуту тварин. Ми зосереджуємося на майбутньому багатьох нових відновлюваних джерел енергії та виробляємо активоване вугілля для очищення повітря і води». Бізнес Neova поділений на два підрозділи: **Kekkilä-BVB** – провідний у Європі виробник субстратів для професійного вирощування, та **Neova Terra**, який включає різні бізнес-одиниці, що виробляють активоване вугілля, сонячну та вітрову енергію, продукцію для сільського господарства та кормів для тварин. Компанія десятиліттями працює з природними матеріалами – **торфом, органічною біомасою, мікроорганізмами** – і будує продукти в розрахунок лише на стабільний результат.

3. Не чекайте миттєвого результату

Ефект від якісних біостимуляторів – накопичувальний. Це не «позеленіло за три дні», а:

- рівномірніші кущі;
- кращий старт після стресу;
- стабільніший урожай у сезоні.

У ягідництві це часто видно не одразу, а в порівнянні – ділянка до і після.

4. Враховуйте українські стреси, а не «ідеальні умови»

В наших реаліях біостимулятор найкраще працює:

- після весняних заморозків;
- у періоди спеки та водного дефіциту;
- на старіючих насадженнях.

Саме тут має сенс підтримка фізіології рослини, а не нарощування норм добрив.

5. Починайте з невеликої ділянки

Нормальна практика – закласити тест на кількох рядах або окремому блоці, адже це значно дешевше. У господарствах із досвідом так і працюють.

6. Дивіться не лише на врожай, а й на поведінку рослини

Ознаки, які важливіші за цифру в тоннах:

- розвиток кореневої системи;
- однорідність кущів;
- відновлення після стресу;
- стабільність у другій половині сезону.

7. Обирайте продукти з прогнозованою якістю

Для ягід критично, щоб продукт був стабільний від партії до партії. Тут важлива не «модна формула», а походження сировини, контроль виробництва й досвід компанії. Саме тому фінський підхід – без експериментів над фермером – знаходить відгук у практиків.

Коротко кажучи, біостимулятори мають сенс там, де:

- рахують гроші;
- думають на кілька сезонів уперед;
- хочуть стабільності, а не разового ефекту.

У ягідництві це вже не «мода», а інструмент – якщо використовувати його раціонально.

NEOVA

AgriSol.ua

з Вами з 2002 року

ТОВ «Агрісол»
м. Київ

вул. Підвисоцького, 6-В

(050) 284-46-33

(044) 531-97-87

www.agrisol.ua

ЧОРНІ ЯБЛУКА САДОВОЇ АРОНІЇ

Аронія – корисна харчова рослина,
яка здатна допомогти людям

Володимир МЕЖЕНСЬКИЙ,

професор кафедри садівництва ім. проф. В. Л. Симиценка НУБіП України

Аронія? Якщо запитати будь-якого садівника, чи знає він аронію, то можна припустити, що отримаємо стверджувальну відповідь. Проте не все так просто. Тим паче, що на мою думку більшість садівників взагалі ніколи не бачили справжньої аронії.

Назва ботанічного роду *Aronia* (Аронія) походить від давньогрецького слова "αρωνία", яким позначали арію, рослину, яку ще нещодавно вважали горобиною. Нині це окремий ботанічний рід *Aria*, рослини якого на відміну від горобини (рід *Sorbus*) мають не складні пірчасті, а прості листки, а їхні червоні плоди, зібрані в щитки, позбавлені гіркоти. Їх часто використовували як домішок до зернового борошна, підтверджуючи грецьку назву рослини зі значенням «користь, допомога». Отже, аронія – це корисна харчова рослина, яка здатна допомогти людям.

Сто років тому аронію, як і арію відносили до роду *Sorbus*, тому Іван Мічурін, який увів в садівничу культуру нову плодову рослину, назвав її горобина чорнопліда (*Sorbus melanocarpa*), вважаючи покращеним варіантом американського за походженням виду. Назва «горобина чорноплідна» як калька з російської мови досі циркулює в садівничому середовищі для позначення цієї рослини. Варто зазначити, що по відношенню до плодів слід застосувати слово «-плідна», бо «-плідна» в українській мові стосується поняття «родюча», тому у випадку видового епітету

Володимир Миколайович МЕЖЕНСЬКИЙ

Доктор сільськогосподарських наук, професор кафедри садівництва ім. проф. В. Л. Симиренка Національного університету біоресурсів і природокористування України. Викладає дисципліни «Нішеві плодові культури», «Основи наукових досліджень», «Плодівництво», «Селекція плодових і ягідних культур», «Селекція і насінництво овочевих, плодових і ягідних культур», «Основи геноміки садових рослин», «Овочі та фрукти для здорового харчування», «Горіхівництво», «Лікарське садівництво». Наукові інтереси пов'язані із садівництвом, ботанікою, генетичними ресурсами, інтродукцією та селекцією рослин. Автор понад 300 наукових праць, з яких 9 монографій, 5 навчальних посібників, 17 авторських свідоцтв на сорти рослин та 3 патенти. Має понад 200 науково-популярних публікацій.

melanocarpa його слід перекладати як «чорноплітна», а не «чорноплідна». А якщо прикладати назву до культури, то треба ставити прикметник на перше місце – «чорноплітна горобина». Але ми вже знаємо, що рослину перенесено до роду *Aronia*, тому не варто сплутувати її з горобиною.

Коли радянські вчені побачили в Північній Америці справжню *Aronia melanocarpa*, то зрозуміли суттєві відмінності від неї мічуринської рослини, якій дали спеціальну ботанічну назву *Aronia mitschurinii*, тобто аронія Мічуріна. Надалі з'ясувалося, що вона має в своєму геномі гени горобини,

тому, як міжродовий гібрид, повинна називатися *×Sorbaronia mitschurinii* – горобиноаронія Мічуріна.

Отже, те що вирощують садівники, з ботанічної точки зору, не є ні аронією чорноплодою, ні горобиною чорноплодою, а горобиноаронією Мічуріна. Так як виробничників ботанічні назви часто-густо обходять, а до нової назви «горобиноаронія» ще треба призвичаїтися, то вони можуть називати цю культуру більш традиційно «садовою аронією». При цьому вони впевнені, що мають справу з ягідною культурою, на кшталт смородини чи лохини, хоча насправді плоди аронії, горобини й горобиноаронії є не ягодами, а яблуками, тобто вона належать до зерняткових культур, таких як яблуня, груша, японська айва тощо.

Мічуринська рослина перевершує дикорослу аронію чорноплітною значно більшими плодами. Вона є тетраплоїдом і формує апоміктичне насіння, що забезпечує високу однорідність потомства за насінневого розмноження. Як відомо, плодові культури потребують вегетативного розмноження – щепленням чи живцюванням, тому можливість закладання промислових насаджень дешевими сіянцями, сприяла швидкому розширенню плантацій нової плодової культури. Невдовзі в різних європейських країнах зареєстрували сорти, які практично не різнилися між собою, бо мали аналогічне походження.

Створений в Україні сорт 'Веслава', занесений у 2020 р. до Державного реєстру сортів рослин придатних для поширення в Україні, в ботанічному відношенні є *×Sorbaronia fallax*, тобто горобиноаронією оманливою. Він вивів культуру садової аронії на абсолютно новий рівень, бо має плоди значно більші за мічуринські рослини та супліддя складаються зі значно більшої кількості плодів.

ЦІННІСТЬ ПЛОДІВ

Цінність плодів горобиноаронії полягає насамперед у наявності Р-активних сполук, за вмістом яких вони займає перше місце серед плодів культур. Р-активні сполуки, або вітамін Р, біофлавоноїди чи рослинні поліфеноли – це група поліфенолів (антоціани, катехіни, лейкоантоціани, флавоноли; фенолкарбонові кислоти), що здатні нормалізувати кров'яні капіляри з підвищеною проникністю.

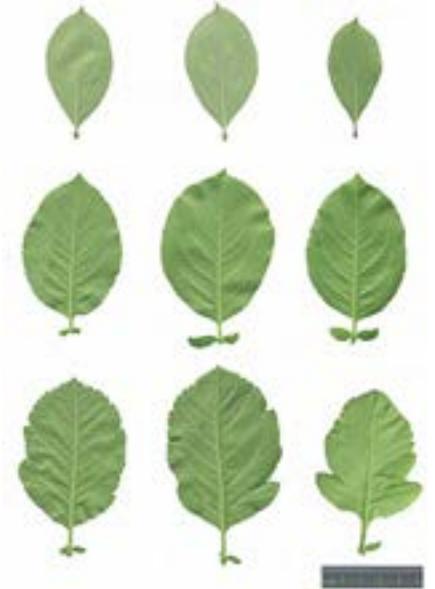
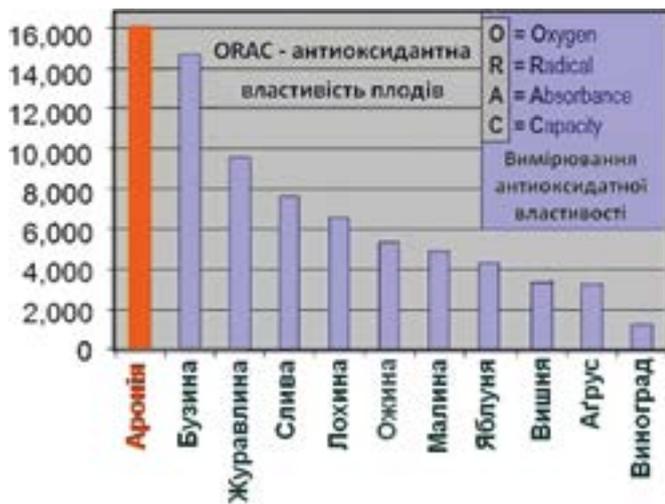

Рис. 3. Листки аронії чорноплодої *Aronia melanocarpa* (уверху); горобиноаронії Мічуріна *×Sorbaronia mitchchurinii* (посередині); горобиноаронії оманливої *×Sorbaronia fallax* 'Веслава' (унизу)

Рис. 4. Плоди аронії чорноплодої *Aronia melanocarpa* (уверху); горобиноаронії Мічуріна *×Sorbaronia mitchchurinii* (посередині); горобиноаронії оманливої *×Sorbaronia fallax* 'Веслава' (унизу)

нішева культура: аронія

Самі плоди або їхній сік обумовлюють гіпотензивну та спазмолітичну дію за умов гіпертонії. Антоціани присутні у формі глікозидів – сполук з різними цукрами. У залежності від кислотності (рН) вони мають червоне (у кислому середовищі) або синє (у лужному середовищі) забарвлення. Завдяки цьому їх широко використовують у харчовій промисловості як природні барвники. У сучасній системі раціонального харчування значної уваги приділяється антиоксидантним та протизапальним властивостям флавоноїдів, котрі повинні бути частиною нашого щоденного раціону.

Вирощування горобиноаронії. Сорти горобиноаронії Мічуріна 'Nero', 'Viking' та інші, як і горобиноаронії оманливої 'Всеслава', 'Руслана' можна розмножувати щепленням, наприклад, на сіянці горобини, отримуючи штамбові деревця. Такі рослини добре підходять для аматорських садів.

Проте для промислових насаджень садивний матеріал краще вирощувати укоріненням зелених живців або в культурі *in vitro*, що забезпечує високий коефіцієнт розмноження та однорідність потомства

У невеликому приватному саду достатньо мати один кущ або прищеплене дерево 'Всеслави' щоб повністю задовільнити потреби родини в цілющих плодах. Промислові насадження можна закладати за схемами 3,0–4,0 × 1,5–2,0 м. Ширину міжрядь визначають, орієнтуючись на проходження техніки. Для підтримки високої продуктивності регулярно видаляють стебла віком старші за десять років. Наявний рівень стійкості до біотичних чинників доквілля дозволяє вирощувати горобиноаронію за органічною технологією без застосування засобів хімічного захисту проти шкідників та збудників хвороб.

Плоди вирізняються тривалою лежкістю. Зібрані в щитках вони здатні зберігатися кілька місяців без псування. У теплому приміщенні плоди швидко в'януть і втрачають частину вітамінів, тому для довготривалого зберігання їх краще заморожувати. Після розморожування плоди зберігають досить щільну консистенцію, втрачають терпкість і в'язучий присмак, стають солодшими. У морозильну камеру їх закладають порціонно в пакетах. Заморожування сприяє довготривалому збереженню цілющих властивостей плодів.

Добре зберігаються сушені плоди. Їх сушать за температури не вище 60 °С. Збереженню вітамінів сприяють попереднє бланшування в окропі з наступним охолодженням у холодній воді або півгодинне витримання в 1%-ому розчині бісульфіту натрію. За умов правильного висушування відвар плодів має червоно-вишневий колір, що свідчить про добру схоронність вітаміну Р. Буре або червоно-буре забарвлення водного відвару вказує на розкладання Р-активних речовин. Такі плоди не варто застосовувати як лікарський засіб.

Захист прав інтелектуальної власності – «must have» для ягідного бізнесу

Олена ШАМРІНА, партнер патентно-правової фірми «Пахаренко і партнери», патентний повірений України

У сучасному ягідному бізнесі успіх визначається не лише врожайністю чи якістю продукції, а й здатністю власника захистити те, що робить його справу унікальною. Для ягідного бізнесу виходити на ринок без мінімального захисту правом інтелектуальної власності своїх напрацювань – це фактично самогубство. **Торговельна марка та сорт рослин** – це не просто юридичні формальності, а стратегічні активи, які безпосередньо впливають на прибутковість і довгострокову стабільність бізнесу.

ТОРГОВЕЛЬНА МАРКА І РИНКОВІ ПЕРЕВАГИ

Торговельна марка дозволяє закріпити за собою позначення, під яким споживачі впізнають ягоди на продукти їх переробки на ринку. В умовах високої конкуренції саме торговельна марка формує довіру покупців, дає змогу відрізнити вашу продукцію від масових пропозицій та продавати її за вищою ціною. Без належної охорони торговельної марки існує ризик, що конкуренти скористаються напрацьованою репутацією, використовуючи схожу назву або оформлення, що може призвести до втрати клієнтів і доходів.

Для власників ягідного бізнесу зареєстрована торговельна марка є одним із ключових інструментів формування та захисту ринкових переваг. Насамперед вона надає виключ-

не право використовувати бренд у господарській діяльності. Це означає, що лише власник торговельної марки має законне право маркувати свіжі ягоди, упаковку, етикетки, рекламні матеріали та цифрові ресурси (сайт, соціальні мережі) відповідним найменуванням або логотипом. Будь-яке несанкціоноване використання торговельної марки третіми особами може бути припинене в правовому порядку.

Зареєстрована торговельна марка істотно підвищує рівень довіри з боку споживачів. Покупці дедалі частіше звертають увагу не лише на зовнішній вигляд ягід, а й на стабільність якості, репутацію виробника та походження продукції. Наявність захищеного бренду формує відчуття відповідальності та професійності виробника, що особливо важливо для преміального сегмента, експортних

поставок та співпраці з торговельними мережами.

Окремою перевагою є можливість ефективної боротьби з підробками та недобросовісною конкуренцією. У ягідній галузі це має особливе значення, адже сезонність продукції та швидкий обіг товару створюють сприятливі умови для використання схожих назв або дизайну упаковки. Зареєстрована торговельна марка дозволяє оперативно реагувати на такі порушення, вимагати припинення незаконного використання бренду, вилучення контрафактної продукції та відшкодування збитків.

Торговельна марка також є потужним маркетинговим інструментом. Саме бренд об'єднує всі комунікації з клієнтами – від упаковки й реклами до участі у виставках, ярмарках і дегустаціях. Захищена торговельна марка дає змогу інвестува-

ти у просування без ризику втрати результатів: кошти, вкладені у рекламу та розвиток впізнаваності, працюють виключно на власника бренду, а не на конкурентів.

Важливою перевагою є можливість масштабування бізнесу. Зареєстрована торговельна марка дозволяє передавати права на її використання за ліцензійними договорами, розвивати франчайзингові моделі, укладати договори з переробниками, дистриб'юторами або партнерами в інших регіонах чи країнах. Для ягідного бізнесу це відкриває шлях до створення мережі виробників або лінійки продуктів (свіжі ягоди, заморожена продукція, джеми, соки) під єдиним брендом.

Крім того, торговельна марка має самостійну економічну цінність. Вона є нематеріальним активом, який може бути внесений до статутного капіталу, використаний як об'єкт застави або врахований при оцінці вартості бізнесу. Для інвесторів і фінансових установ наявність зареєстрованої торговельної марки є підтвердженням системного підходу до ведення бізнесу та серйозності намірів власника.

Не менш важливим є те, що реєстрація торговельної марки забезпечує правову визначеність при виході на зовнішні ринки. Для експорту ягід і продукції з них захищений бренд є необхідною умовою співпраці з іноземними партнерами, участі в міжнародних виставках та реєстрації на торговельних платформах. Це знижує ризики конфліктів, пов'язаних із правами на назву або логотип у інших юрисдикціях.

Таким чином, зареєстрована торговельна марка для власників ягідного бренду – це не лише засіб правового захисту, а й фундамент для побудови сильного, впізнаваного та конкурентоспроможного бізнесу, орієнтованого на розвиток, масштабування та довгострокову присутність на ринку.

СОРТ РОСЛИН

Не менш важливою є правова охорона сортів рослин. У ягідному бізнесі сорт – це результат багаторічної селекційної роботи, інвестицій у дослідження та випробування. Отримання прав на сорт надає власнику виключне право на його вирощування, розмноження та комерційне використання. Це відкриває

можливості для ліцензування, партнерства та виходу на нові ринки, а також захищає від незаконного розмноження посадкового матеріалу.

Згідно законодавства про сорти можуть набуватися такі права на сорт рослин: особисті немайнові права інтелектуальної власності на сорт, що засвідчуються державною реєстрацією; майнові права інтелектуальної власності на сорт, що засвідчуються патентом на сорт рослин; майнове право на поширення сорту, що засвідчується державною реєстрацією.

Права інтелектуальної власності на сорт рослин носять територіальний характер, тобто охороняються лише на території тих країн, де отримана патентна охорона. Міжнародна конвенція з охорони нових сортів рослин (UPOV) надає захист лише новим сортам рослин. UPOV не регулює сорти, на які не поширюється охорона сортів рослин, і таким чином не обмежує можливості фермерів вирощувати та продавати матеріал для розмноження незахищених сортів. Тобто, якщо сорт рослин не має патентної охорони на території України, то він і не захищений в нашій країні від використання іншими особами.

СПІВВІДНОШЕННЯ ПРАВ НА ТОРГОВЕЛЬНІ МАРКИ ТА СОРТИ РОСЛИН

Згідно законодавства не можуть бути зареєстровані як торговельні марки позначення, які відтворюють назву сорту рослин, зареєстрованого чи заявленого на реєстрацію в Україні, або якому надана правова охорона

відповідно до міжнародного договору України до дати подання заявки на торговельну марку, що містить таке позначення, і якщо заявлене позначення стосується сорту рослин того самого або спорідненого виду.

Це пов'язано з тим, що власник прав на сорт повинен забезпечити безперешкодне та безкоштовне використання назви сорту навіть після закінчення терміну дії прав на сорт. В той же час охорона прав на торговельну марку може тривати необмежено довго, а це означає, що власник торговельної марки може заборонити чи дозволити її використання будь-якій особі.

Охорона прав інтелектуальної власності підвищує інвестиційну привабливість ягідного господарства. Бізнес, який має захищену торговельну марку і юридично оформлені права на сорти, виглядає надійнішим для банків, інвесторів і міжнародних партнерів. Крім того, у разі спорів власник отримує чіткі юридичні інструменти для захисту своїх інтересів.

Таким чином, реєстрація торговельних марок і сортів рослин – це не додаткові витрати, а інвестиція в майбутнє ягідного бізнесу. Вона дозволяє зберегти унікальність продукції, зміцнити позиції на ринку та забезпечити стабільний розвиток у довгостроковій перспективі.

Бажаєте захистити свої інвестиції – реєструйте торговельні марки і сорти рослин, звертайтеся до компанії Пахаренко і партнери за фаховими послугами у сфері інтелектуальної власності!

www.pakharenko.ua

Патентно-правова фірма ПАХАРЕНКО І ПАРТНЕРИ

ПРОФЕСІЙНІСТЬ ПОНАД УСЕ!

Повний спектр послуг у сфері інтелектуальної власності:

- «due diligence» інтелектуальної власності; оцінка ризиків при реєстрації, придбанні й подальшому використанні об'єктів інтелектуальної власності; формування «портфелю» прав інтелектуальної власності компанії;
- супровід реєстрації торговельних марок, винаходів, корисних моделей, промислових зразків, компонувань напівпровідникових виробів, географічних зазначень, сортів рослин, об'єктів авторського права, включаючи комп'ютерні програми і твори літератури та мистецтва, об'єктів суміжних прав, доменних імен;
- розробка і реєстрація договорів про ліцензування та передання прав на об'єкти інтелектуальної власності;
- набуття прав на об'єкти інтелектуальної власності в інших країнах;
- врегулювання спорів, пов'язаних з порушенням прав на об'єкти інтелектуальної власності, у досудовому, адміністративному й судовому порядку;
- боротьба з контрафактними та піратськими товарами

Широкий спектр юридичних послуг,
включаючи антимонопольне, конкурентне,
корпоративне, митне право

pakharenko.ua

Київ, вул. Велика Васильківська, 72,
бізнес-центр «Олімпійський»,
тел.: (044) 593 96 93/факс: (044) 451 40 48
pakharenko@pakharenko.com.ua

ЕВКАЛІПТ Р®
Кожна краплина має значення

ТЕХНОЛОГІЇ
СТВОРЕННЯ
**ІДЕАЛЬНИХ
САДІВ**

ПІДТРИМКА
ГАРАНТІЯ
СЕРВІС

WWW.EVKALIPT.COM.UA